

Mapiranje alternativnih socijalnih usluga/programa po županijama

Nataša Škrbić i Lidija Japec

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), je svjetska mreža UN-a za razvoj, koja zagovara promjene i povezivanje država sa znanjem, iskustvom te potencijalima kako bi se stanovnicima omogućilo da izgrade bolji život. Djelujemo u 166 država, pomažući im kako bi našli vlastita rješenja za izazove globalnog i nacionalnog razvoja. Razvojem lokalnih kapaciteta, te se države oslanjaju na ljude iz UNDP-a i široki raspon naših partnera.

Kratki dijelovi ovog izvješća mogu se reproducirati nepromijenjeni, bez odobrenja autora i pod uvjetom da se navede izvor.

U ovoj publikaciji iznesena su mišljenja autora i nužno ne predstavljaju službeno stajalište UNDP a.

Copyright © 2008.

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj
Radnička cesta 41, 10000 Zagreb, Hrvatska

Autorice: Lidija Japec i Nataša Škrbić

Prikupljanje i unos podataka: Petra Gjurić

Obrađa podataka i kontrola: Ivana Biškup

SADRŽAJ

Sadržaj	3
Uvod i ciljevi pregleda	4
Metodologija	5
I. Izvori financiranja socijalnih usluga	7
II. Tipovi socijalnih usluga	8
III. Korisnici usluga	18
IV. Pregled usluga po županijama	19
V. Specifičnosti pojedinih županija	22
VI. Pružatelji usluga	28
VII. Usluge koje pružaju udruge iz sredstava posebnih programa i međunarodnih donatora	34
VIII. Zaključci i preporuke	38

Uvod i ciljevi pregleda

Nakon što je u 2007. godini UNDP napravio Analizu aktera u reformskim procesima i kroz konzultacije s širokim rasponom s dionika iz Vlade i civilnog sektora, ustanovljeno je da su socijalni programi fragmentirani kroz različite sektore i razine odlučivanja/financiranja tako da jedni nositelji vrlo malo znaju o aktivnostima drugih nositelja. Iz tog opažanja je proizašla potreba da se napravi inventura socijalnih programa i to onih koji doprinose razvoju kombiniranog sustava socijalne politike i koje obuhvaćaju izvaninstitucionalne usluge, a kao osnovna jedinica je odabrana županija jer je to razina na koju su već prenesene funkcije u sektoru zdravstva, školstva i djelomično socijalne skrbi a planira se i daljnja decentralizacija preostalih funkcija.

Stoga je UNDP, u razdoblju od kolovoza do prosinca 2007, kontaktirao široki raspon institucija koje su uključene u programiranje i financiranje socijalnih, humanitarnih i zdravstvenih programa koji se ne odnose na osnovna prava i javne usluge propisane zakonima već su zapravo dodatni, možemo reći alternativni projekti i programi koji doprinose razvoju mreže usluga na regionalnoj i lokalnoj razini i razvoju kombinirane socijalne politike u kojoj državne institucije više nisu jedini pružatelji socijalnih usluga.

Na temelju analize stanja koja proizlazi iz Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju (Joint Inclusion Memorandum – JIM), tržište socijalnih usluga je nedovoljno razvijeno, a potreba za nekim socijalnim uslugama premašuje ponudu te postoji velika razlika u cijenama državnih i nedržavnih aktera kao pružatelja socijalnih usluga. Stoga su posebno istaknuti brojni prioriteti, mjere i preporuke među kojima su i mjera koja se odnosi na proširenje teritorijalnog obuhvata mreže socijalnih usluga kroz decentralizirani pristup (Prioriteti i mjere str 32, JIM), potreba za povećanjem dostupnosti usluga u nerazvijenim regijama, preporuka za integriranjem pružanja socijalnih usluga sa zagovaranjem prava marginaliziranih skupina koje treba povezati i uključiti u sustav financijske potpore državnih i lokalnih vlasti (Prioriteti i mjere str 33, JIM), naglašena je također potreba za financijskim i stručnim jačanjem uloge udruga u pružanju različitih socijalnih usluga, poboljšanje kvalitete stručnih usluga, i brojne druge.

Time je određen uzorak i izvori informacija koje smo kontaktirali na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini jer je naglasak na mapiranju izvaninstitucionalnih usluga korisnicima a isključene su novčane pomoći, subvencioniranje prehrane, prijevoza, udžbenika itd. i to na svim razinama, od prava reguliranih zakonom kao i dodatne pomoći o kojima odlučuju jedinice regionalne i lokalne samouprave. Tako su primjerice ustanove socijalne skrbi bile uvrštene u mapiranje samo u slučajevima kada su se javljale na natječaj za pružanje dodatnih usluga u zajednici isto kao i Hrvatski crveni križ, Zavod za javno zdravstvo, vrtići, škole, samo onda kada se nije radilo o obavezi financiranja redovne djelatnosti.

Vremenski okvir mapiranja je ograničen na 2007 godinu, s tim da je uključen i onaj dio višegodišnjeg programa koji se odnosi na 2008 godinu. Županiju smo odabrali kao jedinicu analize jer predviđena decentralizacija sustava socijalne skrbi zahtjeva povezivanje različitih razina odlučivanja, različitih sektora i aktera u svrhu planiranja socijalnih usluga na temelju utvrđenih regionalnih potreba.

Specifično, željeli smo ustanoviti: a) izvore financiranja, tipove usluga i korisničke skupine b) udio usluga po županijama i posebnosti županija c) strukturu pružatelja izvaninstitucionalnih usluga i specifičnosti financiranja te d) usluge koje provode udruge kroz izvore sredstva posebnih programa i međunarodnih donatora

Snimka stanja iz 2007 može poslužiti kao polazište za praćenje napretka u provođenju mjera iz JIM-a i ostalih javnih politika koje su strateški usmjerene na posebne društvene skupine ili na stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva (primjerice povezanost razvoja socijalnih usluga s ključnim prioritetima u JIM-u kao što je decentralizacija, de-institucionalizacija te povećanje dostupnosti alternativnih usluga smještaja i skrbi, širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za ostale korisnike, ugovaranje pružanja javnih usluga s organizacijama civilnog društva, smanjivanje regionalnih razlika).

Mapiranjem alternativnih socijalnih programa smo pokušali povezati različite aktere, razine financiranja i odlučivanja o socijalnim programima u svrhu stvaranja mehanizma za socijalno planiranje kao i praćenje i evaluaciju usluga.

Metodologija

Kao što je uvodno rečeno, pokušali smo obuhvatiti i obraditi sve dodatne socijalne programe koje uključuju izvaninstitucionalne usluge u području socijalne skrbi i zdravstva, ali u tom smo pokušaju ipak morali ispustiti programe nekih nositelja zbog neujednačenosti podataka ili njihove nedostupnosti a i zbog ograničenosti vremena i resursa te stoga možemo reći da smo koristili prigodni uzorak koji ne predstavlja u potpunosti cjelokupnu populaciju ali je vrlo obuhvatan i predstavlja dobru podlogu da se nastavi s takvim kontinuiranim praćenjem dostupnosti raznih socijalnih programa na županijskoj razini.

Prigodnim uzorkom obuhvaćeni su redovni godišnji natječaji za udruge četiri uprave dva ključna ministarstva MZSS, MOBMS, tri Vladina ureda - za ravnopravnost spolova, ljudska prava i borbu protiv droge, kao i natječaji Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za odobravanje projekata i institucionalnih potpora onih udruga koje pružaju socijalne usluge. Dodatno su obuhvaćeni posebni programi koji potiču pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnih organizacija kao što je EK CARDS 2004 ili općenito razvoj socijalnih usluga. To su posebni programi Svjetske banke: Program socijalno gospodarskog oporavka na područjima od posebne državne skrbi u komponenti socijalnog uključivanja kojeg provodi MMTPR čija je glavna intencija poticanje razvoja socijalnih usluga na tim područjima i Program za inovacije i učenje kao dio Programa razvoja sustava socijalne skrbi MZSS jer se radi o značajnijim iznosima nego u natjecajima isključivo za udruge, a natjecati se mogu i općine, gradovi, javne ustanove te bi učinak promjene mogao biti vidljiviji. Iz istog su razloga uvršteni su i dijelovi UNDP-ovog programa lokalnog razvoja u PPDS koje se odnose na povećanje dostupnosti usluga i uključivanje UN Volontera kao direktnih pružatelja socijalnih usluga. Što se tiče regionalnih i lokalnih izvora financiranja, obuhvaćene su sve županije (njih 20 i Grad Zagreb) kao i 20 najvećih gradskih središta tih županija s obzirom na procjenu potencijala za financiranje usluga izvan standarda propisanog zakonom (Prilogu 3. Popis izvora financiranja).

Projekte iz područja obrazovanja, kulture, sporta, zaštite okoliša, tehničke kulture nismo obuhvaćali jer smo htjeli izdvojiti socijalne usluge u užem smislu prvenstveno one koje doprinose smanjivanju siromaštva i socijalne isključenosti, koje su namijenjene poboljšanju kvalitete života društvenih skupina u socijalnom ili zdravstvenom riziku. Nisu obuhvaćeni ni projekti i programi koje sufinancira MZOŠ iako je sigurno da bi dio usluga izvaninstitucionalnog obrazovanja pogotovo onih za prevenciju neprihvatljivog ponašanja, osnaživanja marginaliziranih skupina i slično po sadržaju odgovarale ostalima u ovom pregledu, vrijeme natječaja u MZOŠ je prilagođeno školskoj godini pa su rezultati objavljeni prekasno za našu obradu podataka. Ipak, usluge izvaninstitucionalnog obrazovanja, predškolskog odgoja, usluge posredovanja u zapošljavanju i razne druge usluge koje nisu u užem smislu socijalne i zdravstvene bile su uvrštene ako su bile dio paketa koji se odnosio na smanjivanje socijalne isključenosti, povećanje dostupnosti usluga u nerazvijenim regijama, zastupanja prava marginaliziranih skupina i promicanja jednakih mogućnosti,

Način prikupljanja podataka su bili objavljeni rezultati natječaja na mrežnim stranicama, službeni listovi županija i gradova sa objavljenim socijalnim programima i proračunima ili direktni pisani upiti tamo gdje podaci nisu bili javno dostupni. Na temelju tako prikupljenih podataka, tražene su dopune i popunjavanje preglednih tablica s opisima projekata, tipovima usluga, pružateljima usluga, korisnika, iznosima dodijeljenih sredstava od nadležnih iz ministarstava, upravnih odjela za zdravstvo i socijalnu skrb županija i gradova i ostalih uključenih.

Kao rezultat prikupljanja podataka napravljeno je 177 posebnih excel tablica prema različitim izvorima informacija (ujedno izvori financiranja usluga) i prema različitim programskim područjima te su povezane u zajedničku bazu a podaci obrađeni i pretraživi prema 7 kriterija: županija, izvor financiranja, tip pružatelja usluga, tip usluge, podtip usluge, korisnička skupina i iznos dodijeljenih sredstava.

Po završetku prikupljanja informacija je zaključeno da posebne usluge za branitelje neće moći biti obuhvaćene ovom analizom jer su prikupljeni podaci s nacionalne, županijske i gradske razine bili nekompatibilni s većinom podataka za ostale korisničke skupine te se u najvećem nisu se mogle jasno izlučiti konkretne socijalne usluge. Različiti okviri za planiranje i vođenje programa u gradovima/županijama doveli su do toga da se negdje usluge za branitelje prikazuju kao integralni dio socijalnih programa dok su drugdje izdvojene u posebne programe te podaci o njima nisu bili uvršteni u dokumente koji su nam pristigli iz tih izvora te smo zbog metodološke neujednačenosti ovoga puta morali odustati od prikaza usluga za branitelje, ali to ostaje zadatak za nastavak kontinuiranog praćenja razvoja alternativnih usluga po županijama.

Isto tako, u mapiranje nismo uvrstili pučke kuhinje iako se značajna sredstva za njihov rad odvajaju i vrlo su često temelj bez kojeg druge izvaninstitucionalne usluge ne bi mogle biti pružane. One nisu uvrštene u analizu jer su ih neki gradovi i županije uvrstili u tablice dok drugi nisu pa bi prikaz bio neujednačen. Pučke kuhinje i prema kriterijima koji smo ustanovili prilikom planiranja obuhvata alternativnih socijalnih programa, nisu u potpunosti odgovarale jer smo na početku isključili subvencioniranja prehrane, prijevoza, udžbenika, smještaja u ustanove i sve drugo što se odnosi na novčana prava a ne na usluge.

I. Izvori financiranja socijalnih usluga

Ukupno je za projekte i programe pružatelja socijalnih usluga **izdvojeno 217.855.582,45** kuna (ili, usporedbe radi, oko 30 milijuna eura). Najviše sredstava za projekte i programe kojima se podupire razvoj socijalnih usluga izdvajaju MOBMS s udjelom od 22,2%, te MZSS s pojedinim udjelima (Uprava za Socijalnu skrb 9,7%, Program Inovacije i učenje 5,7% i Zdravstvo 1,8%), a relativno visok udio u ovom uzorku imaju i županije (18,7%) i gradovi (14,9%). Važan udio u financiranju projekata/socijalnih usluga imaju i MMTPR – PSGO (9,0%), Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (7,4%) i EK CARDS 2004 (6,6%), dok nešto manji udio u ovom uzorku imaju UNDP-UNV (2,1%) i Uredi Vlade RH (1,9%) (Tablica 1.)

Tablica 1. Izvori financiranja socijalnih usluga i udio financiranja:

Izvor sredstava	Iznos	Postotak
MZSS - Zdravstvo	3.933.030,00	1,8%
Uredi Vlade RH	4.050.000,00	1,9%
UNDP – UNV	4.537.541,68	2,1%
MZSS – Program za inovacije i učenje (Svjetska banka)	12.320.621,44	5,7%
EK CARDS 2004	14.448.044,80	6,6%
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	16.126.225,24	7,4%
MMTPR – Projekt socijalno gospodarskog oporavka PSGO – Socijalna uključenost (Svjetska banka)	19.695.576,80	9,0%
MZSS - Socijalna skrb	21.066.123,97	9,7%
MOBMS (Uprava za obitelj i Uprava za međugeneracijsku solidarnost)	48.445.776,89	22,2%
Županije	40.816.669,14	18,7%
Gradovi (20)	32.415.972,49	14,9%
UKUPNO	217.855.582,45	

Što se tiče udjela financiranja prema glavnom izvoru financiranja, udio sredstava središnje države te županija i gradova u financiranju socijalnih usluga, u ovom uzorku, je najveći i čini nešto manje od dvije trećine ukupnih sredstava, s tim da redovni programi središnje države čine 35,6 % svih sredstava dok županije i gradovi sudjeluju sa 33,6% udjela u financiranju. Udio posebnih programa i međunarodnih donatora čini 23,4% sredstava, dok sredstva Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva čine 7,4%. (Tablica 2.)

Tablica 2. Udio financiranja socijalnih usluga prema glavnom izvoru:

Izvor sredstava	Iznos	Postotak
Središnja država/ministarstva i uredi Vlade	77.494.930,86	35,6%
Posebni programi ministarstva (Svjetska banka: MZSS -Inovacije i učenje i PSGO- Socijalna uključenost) i međunarodnih donatora (EK CARDS 2004 i UNDP-UNV)	51.001.784,72	23,4%
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	16.126.225,24	7,4%
Županije i gradovi	73.232.641,63	33,6%
UKUPNO	217.855.582,45	100%

Ukupan iznos od **217.855.582,45** za projekte i programe pružatelja socijalnih usluga **obuhvaća 2521 projekt ili program**, pri čemu postoji velika neujednačenosti između ukupnog broja

financiranih projekata prema izvorima financiranja i prosječnog iznosa po projektu prema izvoru financiranja. Najveći broj projekata (1470) financiraju Županije i gradovi, sa ujedno najmanjim prosječnim iznosom po projektu (49.818,12). Središnja država/ministarstva i uredi Vlade financiraju također velik broj projekata (809), no s prosječnim iznosom nešto većim od županija i gradova (95.791,01). Najmanje projekata za socijalne usluge (111) odobreno je u okviru sredstava posebnih programa i međunarodnih donatora, no prosječan iznos po projektu iz posebnih programa i međunarodnih donatora (459.475,54) značajnije je viši u odnosu na sve ostale izvore. Nacionalna Zaklada za razvoj civilnog društva financira ukupno manji broj projekata (131) u odnosu na središnju državu i županije i gradove, ali s nešto višim prosječnim iznosom (123.100,96) po projektu u odnosu na izvore središnje države. (Tablica 3)

Tablica 3. Broj projekata i prosječan iznos sredstava prema izvoru financiranja

Izvor sredstava	Iznos sredstava	Broj projekata	Prosječno po projektu
Središnja država/ministarstva i uredi Vlade	77.494.930,86	809	95.791,01
Posebni programi ministarstva (Svjetska banka MZSS Inovacije i učenje i MMTPR PSGO- Socijalna uključenost) i međunarodnih donatora (EK CARDS 2004 i UNDP-UNV)	51.001.784,72	111	459.475,54
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	16.126.225,24	131	123.100,96
Županije i gradovi	73.232.641,63	1470	49.818,12
UKUPNO	217.855.582,45	2521	

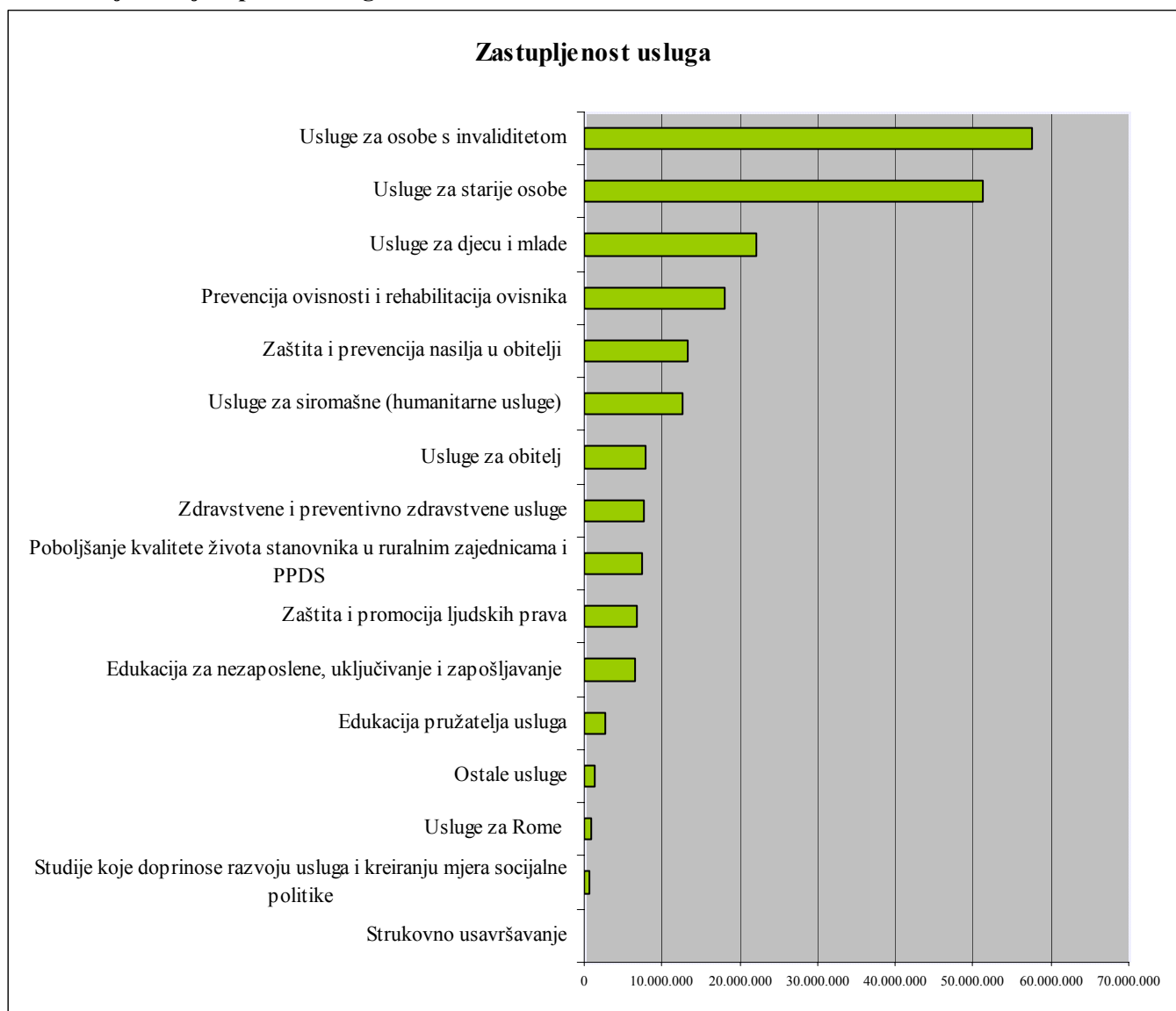
II. Tipovi socijalnih usluga

U identifikaciji socijalnih usluga, nakon početnog prikupljanja podatka, utvrđeno je **šesnaest glavnih kategorija**, od čega je većina kategorija **socijalnih usluga** definirano prema kriterijima korisnika usluge i/ili područja društvenog rizika i socijalne isključenosti dok su dodatne kategorije definirane kriterijima doprinosa razvoju socijalnih usluga ili razvoja zajednice. Te usluge/projekti su se nešto učestalije javljale u okviru pojedinih natječaja ili posebno na županijskoj i gradskoj razini (*Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike* i *Ostale usluge* među kojima su primjerice bile najučestalije razvoj volonterstva, razvoj civilnog društva i samoorganiziranje žena u lokalnim zajednicama).

Od ukupnog iznosa za glavne kategorije usluga, udio financiranja usluga za osobe s invaliditetom i starije osobe čini polovinu cjelokupnog iznosa, pri čemu je nešto veći udio financiranja usluga za osobe s invaliditetom (57.596.996,52 ili 26,4%), od usluga za starije osobe (51.207.843,70 ili 23,5%). Slijede usluge za djecu i mlade (22.143.860,32 ili 10,2%) i usluge vezane uz prevenciju ovisnosti i rehabilitacija ovisnika (18.054.890,17 ili 8,3%) sa nešto većim ukupnim iznosima od usluge zaštite i prevencije nasilja u obitelji (13.380.579,68 ili 6,1%) te usluge za siromašne (humanitarne usluge) (12.712.355,92 ili 5,8%). Usluge za obitelj (3,6%), zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge (3,6%), poboljšanje kvalitete života stanovnika ruralnih zajednica PPDS (3,4%), zaštita i promocija ljudskih prava (3,2%) te edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje (3,1%) financirane su u sličnim rasponima dok su najmanje zastupljene usluge u ovom uzorku (udio financiranja oko 1% i manje) edukacija pružatelja usluga, ostale usluge,

usluge za Rome, studije koje doprinose razvoju socijalnih usluga i kreiranju mjera socijalne politike i strukovno usavršavanje. (Slika 1, Tablica 4. u Prilogu 1.)

Slika 1. Hijerarhijski prikaz usluga

Dodatno je identificirano **pedeset i osam posebnih usluga i to pedeset i pet izvaninstitucionalnih usluga** te dodatne **tri usluge koje se provode kao dopunske usluge osobama smještenim u institucijama**. Među dopunskim uslugama koje su zastupljene u značajnije manjem broju (udio sredstava je 2,03%) nalaze se usluge za osobe s invaliditetom smještene u ustanovama, usluge za starije osobe smještene u domovima (to su usluge dopunske rehabilitacije, zdravstvene njege ili socijalnih aktivnosti) te usluge za djecu i mlade smještene u domovima (u okviru kojih su usluge dopuskog obrazovanja za djecu i mlade te strukovno usavršavanje i/ili savjetovanje mladih koje uključuje njihovu pripremu za izlazak iz institucija) (Tablica 5.- italic*).

Tablica 5. Udio sredstava za posebne usluge

USLUGA	IZNOS	UDIO
Usluge za osobe s invaliditetom	57.596.996,52	26,44%
<i>Usluge za osobe s invaliditetom smještene u ustanovama *</i>	1.965.280,86	0,90%
Osobni asistent za osobe s najtežim stupnjem invaliditeta	8.881.521,87	4,08%
Rehabilitacija osoba s invaliditetom	5.741.096,34	2,64%
Stručna podrška za osobe s intelektualnim teškoćama koje žive u vlastitom domu	1.170.524,36	0,54%
Podrška samostalnom življenju osoba s intelektualnim teškoćama	1.816.041,84	0,83%
Poludnevni i dnevni boravak i rehabilitacija za djecu i osobe s invaliditetom	2.392.772,49	1,10%
Ostale usluge za osobe s intelektualnim teškoćama	3.842.605,42	1,76%
Ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom	19.544.090,78	8,97%
Usluge za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i djecu i mlade s invaliditetom	5.744.776,53	2,64%
Zapošljavanje osoba s invaliditetom	2.041.238,68	0,94%
Usluga prijevoza osoba s invaliditetom	3.469.797,95	1,59%
Psihosocijalna pomoć i savjetovanje	987.249,40	0,45%
Usluge za starije osobe	51.207.843,70	23,51%
<i>Usluge za starije osobe smještene u domovima*</i>	541.050,16	0,25%
Pomoć u kući i dnevni boravak	14.718.900,81	6,76%
Pomoć u kući	28.819.214,85	13,23%
Dostupnost hitne intervencije	1.604.800,00	0,74%
Ostale usluge za starije koje doprinose kvaliteti života	5.523.877,88	2,54%
Usluge za djecu i mlade	22.143.860,32	10,16%
Predškolski odgoj	475.963,00	0,22%
Izvanškolsko i dopunsko obrazovanje djece i mladih	6.228.261,47	2,86%
Edukacija za demokraciju i uključivanje mladih	3.251.564,00	1,49%
Organiziranje slobodnog vremena	2.857.394,18	1,31%
Klubovi mladih	1.852.500,00	0,85%
Psiho-socijalna pomoć i savjetovališta	3.813.332,00	1,75%
Prevenција nasilja u školama	1.433.498,67	0,66%
Interkulturalna suradnja	310.847,00	0,14%
<i>Usluge za djecu i mlade smještene u domovima*</i>	1.920.500,00	0,88%
Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika	18.054.890,17	8,29%
Prevenција ovisnosti	10.510.605,00	4,82%

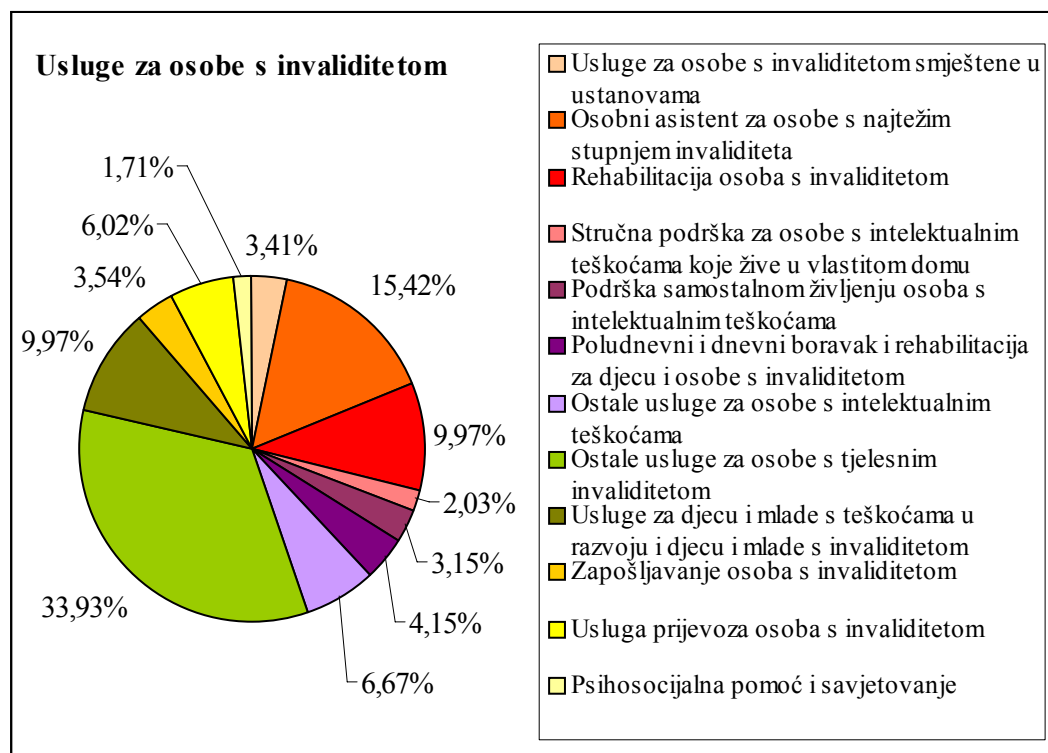
Klubovi alkoholičara	550.461,84	0,25%
Resocijalizacija i rehabilitacija bivših ovisnika o drogama	6.993.823,33	3,21%
Zaštita i prevencija nasilja u obitelji	13.380.579,68	6,14%
Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja	7.139.732,95	3,28%
Edukacija, pravna i psihološka pomoć žrtvama nasilja	3.009.422,47	1,38%
Usluge za djecu žrtve nasilja	3.162.506,00	1,45%
Tretman počinitelja nasilja	68.918,26	0,03%
Usluge za siromašne (humanitarne usluge)	12.712.355,92	5,84%
Prihvatište za beskućnike	839.400,00	0,39%
Ostala direktna pomoć socijalno ugroženim obiteljima	11.872.955,92	5,45%
Usluge za obitelj	7.891.444,38	3,62%
Savjetovanje i podrška obitelji	5.144.551,00	2,36%
Podrška jednoroditeljskim obiteljima	142.440,00	0,07%
Podrška udomiteljskim obiteljima za djecu bez roditeljske skrbi	2.604.453,38	1,20%
Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge	7.753.764,62	3,56%
Prevenција bolesti	4.927.842,77	2,26%
Zaštita mentalnog zdravlja	816.960,31	0,38%
HIV/AIDS	80.000,00	0,04%
Ostale zdravstvene usluge/pomoć oboljelima	1.663.103,00	0,76%
Hospicij	205.858,54	0,09%
Rehabilitacija i resocijalizacija psihički oboljelih osoba i duševnih bolesnika	60.000,00	0,03%
Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS	7.512.494,54	3,45%
Poboljšanje infrastrukture, obnova i oprema objekata	5.131.896,03	2,36%
Unapređenje tehnologija i informiranja lokalnog stanovništva	1.545.557,19	0,71%
Međuetnička suradnja i integracija povratnika i naseljenih	835.041,32	0,38%
Zaštita i promocija ljudskih prava	6.877.978,88	3,16%
Direktna pravna zaštita	1.973.200,00	0,91%
Edukacija i promicanje prava specifične populacije	4.904.778,88	2,25%
Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje	6.654.036,20	3,05%
Razvoj vještina za povećanje mogućnosti zapošljavanja	3.549.069,29	1,63%
Društveno koristan rad	2.596.995,56	1,19%
Posredovanje u zapošljavanju i zapošljavanje nezaposlenih	507.971,35	0,23%
Edukacija pružatelja usluga	2.774.244,19	1,27%
Edukacija pružatelja usluga u javnim ustanovama	2.445.971,98	1,12%
Edukacija zaposlenih u lokalnoj samoupravi	328.272,21	0,15%

Ostale usluge	1.396.438,45	0,64%
Usluge za Rome	941.075,00	0,43%
Prevenција bolesti i ovisnosti	454.680,00	0,21%
Dopunsko obrazovanje	119.000,00	0,05%
Uključivanje mladih	210.400,00	0,10%
Ostale usluge	156.995,00	0,07%
Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike	621.079,88	0,29%
Strukovno usavršavanje	336.500,00	0,15%
	217.855.582,45	

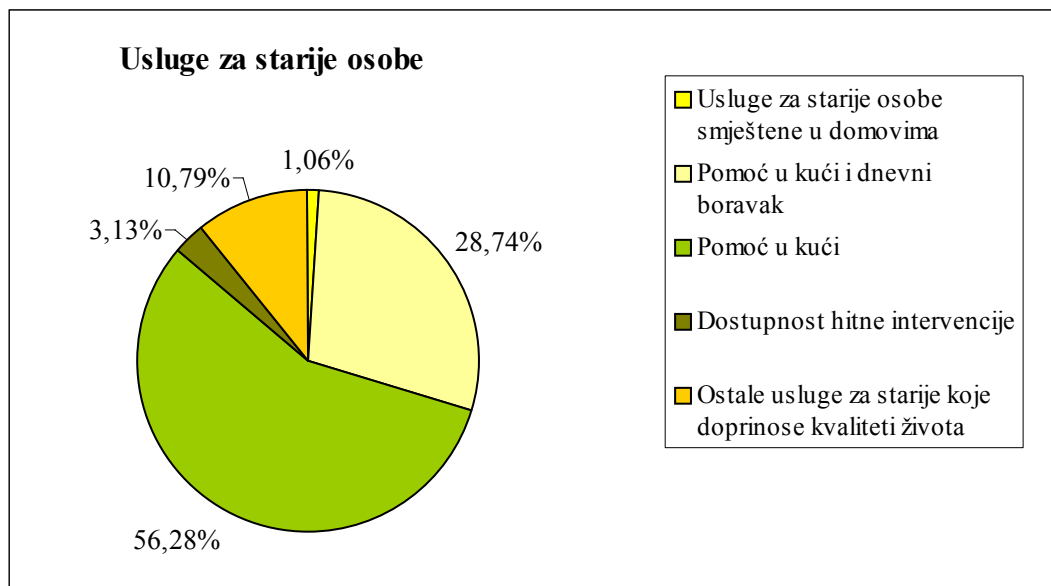
Dopunske usluge osobama smještenim u institucijama		
<i>Usluge za osobe s invaliditetom smještene u ustanovama *</i>	1.965.280,86	0,90%
<i>Usluge za starije osobe smještene u domovima*</i>	541.050,16	0,25%
<i>Usluge za djecu i mlade smještene u domovima*</i>	1.920.500,00	0,88%
	4.426.831,02	2,03%

Iz raspodjele sredstava, vidljivo je da su najzastupljenije usluge za osobe s invaliditetom, usluge za starije osobe, usluge za djecu i mlade i prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika.

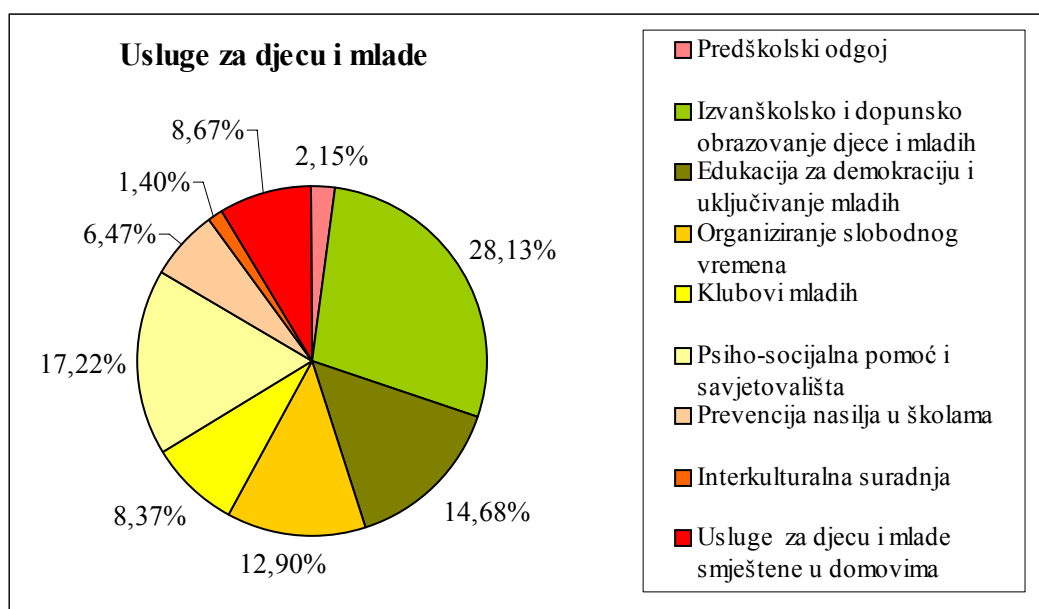
Usluge za osobe s invaliditetom se mogu izdvojiti kao usluge iz kojih se može razvrstati najveći broj posebnih usluga. Među ovim uslugama najzastupljenija su ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom koje čine trećinu svih usluga, a odnose se na razne aktivnosti promicanja interesa osoba s invaliditetom koje provode udruge osoba s invaliditetom. Od usluga novijeg datuma, je usluga osobnog asistenta za osobe s najtežim stupnjem invaliditeta, ujedno pilot projekta MOBMS-a koja ima relativno visoki udio u ukupnoj distribuciji usluga za osobe s invaliditetom (15,42%), a usluga je zastupljena u svim županijama osim u Koprivničko križevačkoj, Krapinsko zagorskoj, Međimurskoj, Vukovarsko-srijemskoj i Gradu Zagrebu. Uz ovu uslugu koja doprinosi prevenciji institucionalizacije vezana je još jedna specifičnost, a to je da tu uslugu za sada pružaju isključivo udruge (udruge osoba s invaliditetom i onih koje djeluju u korist osoba s invaliditetom) što govori o dobroj strategiji uključivanja udruga kao pružatelja usluga u posebne usluge. Među takve posebne usluge mogu se svrstati i poludnevni i dnevni boravak i rehabilitacija osoba s invaliditetom te stručna podrška za osobe s intelektualnim teškoćama i podrška samostalnom življenju osoba s intelektualnim teškoćama, koje su u ovom uzorku manje zastupljene, iako se za njih izdvajaju i posebna sredstva MZSS kroz socijalno ugovaranje.

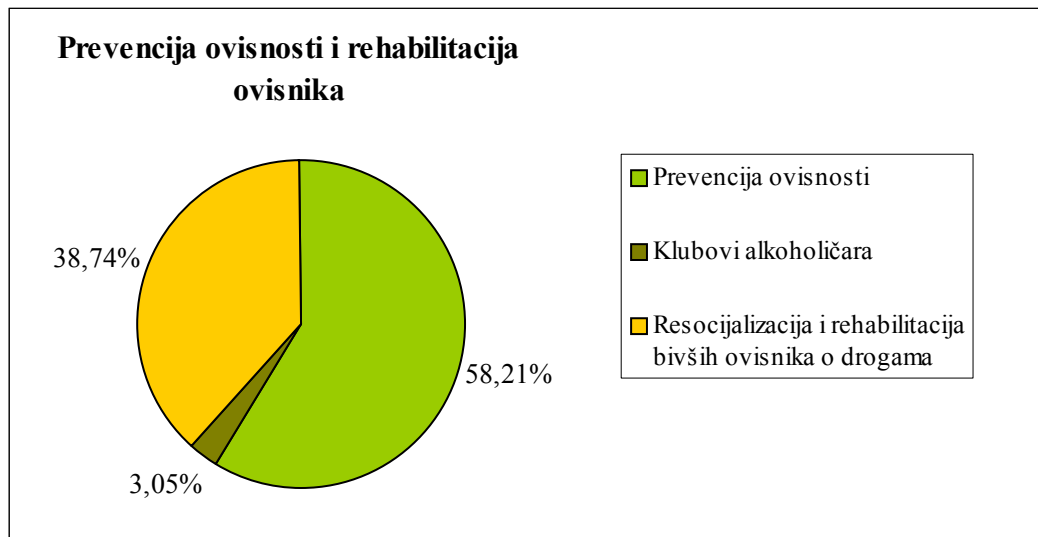
Među uslugama za starije osobe, najviše se sredstava izdvaja za pomoć u kući (56,28%) te pomoć u kući i dnevni boravak, a najveći udio sredstava je iz još jednog pilot programa MOBMS-a, no ovu uslugu većinom ne provode udruge, iako je dio udruga razvilo respektabilne kapacitete za pružanje usluga starijim osobama u zajednici iz razdoblja djelovanja humanitarnih međunarodnih organizacija u Hrvatskoj. Ovaj je program MOBMS-a dostupan u svim županijama osim u Gradu Zagrebu.

Među najzastupljenijim uslugama za djecu i mlade je izvanškolsko i dopunsko obrazovanje djece i mladih (28,13%), psihosocijalna pomoć i savjetovališta (17,22%) te edukacija za demokraciju i uključivanje mladih (14,68%). Ovu distribuciju ipak treba uzeti s rezervom jer su iz obrade primjerice u Gradu Zagrebu, izuzeti programi sporta i tehničke kulture (kao dio organiziranja slobodnog vremena djece i mladih) za koje se u početnoj analizi podataka činilo da su i u najvećoj mjeri financirani u okviru programa prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih što treba svakako uzeti u obzir kod razmatranja udjela financiranja prevencije programa za mlade i kriterija financiranja. Također dio sredstava koji je usmjeren na prevenciju ovisnosti kod djece i mladih posebno je obrađen, tako da je udio ukupnih sredstava koja se izdvajaju za djecu i mlade u ukupnoj distribuciji sredstava prema korisničkim skupinama značajnije viši, kada se radi o tzv univerzalnoj prevenciji, no značajnije manji kad se radi o tzv selektivnoj/indiciranoj prevenciji djece kao i tretmanu djece u riziku (Vidi tablicu prema tipovima korisnika).

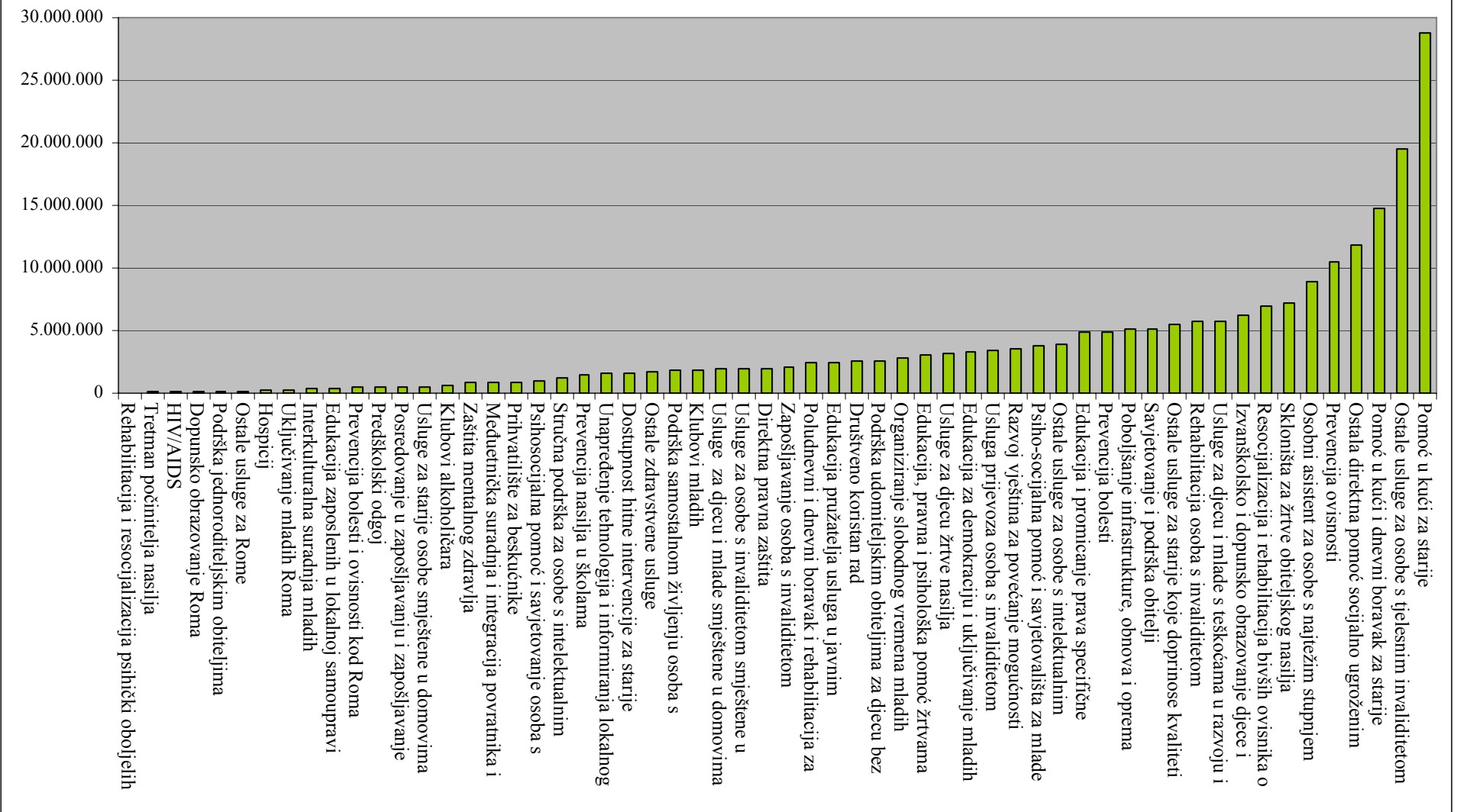

Kod usluge prevencije ovisnosti i rehabilitacije ovisnika, najviše je sredstava usmjereno na (univerzalnu) prevenciju ovisnosti (58%), a dio sredstava se izdvaja i za resocijalizaciju i rehabilitaciju ovisnika o opojnim drogama u koje ulaze usluge terapijskih zajednica/komuna, savjetovališta, *harm reduction* programi, razvoj vještina za zapošljavanje i zapošljavanje bivših ovisnika o opojnim drogama. Najmanje sredstava, u ovom uzorku imaju klubovi alkoholičara, kao tradicionalni sustavi podrške ovisnicima o alkoholu u Hrvatskoj.

Što se tiče visine iznosa ukupnih sredstava prema posebnim uslugama, najviše je sredstava za usluge **pomoć u kući za starije** (13%) i **ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom** (9,1%). Slijede usluge **pomoć u kući i dnevni boravak za starije** (6,8%), **ostala direktna pomoć siromašnim i socijalno ugroženim osobama** (5,5%), **prevencija ovisnosti** (4,9%), usluga **osobnog asistenta za osobe s najtežim stupnjem invaliditeta** (4,1%) te **skloništa za žrtve obiteljskog nasilja** (3,3%). Prema daljnjoj hijerarhiji iznosa, u sljedećoj grupi su (raspon od 2,9% do 2,3%) usluge **izvanškolsko i dopunsko obrazovanje djece i mladih, usluge za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i invaliditetom, rehabilitacija osoba s invaliditetom, ostale usluge koje doprinose kvaliteti života starijih osoba, savjetovanje i podrška obitelji, poboljšanje infrastrukture na području PPDS-obnova i oprema objekata, prevencija bolesti i edukacija i promicanje prava specifične populacije**. Najmanje zastupljene usluge, ujedno i najmanjim iznosima su **tretman počinitelja nasilja i resocijalizaciji psihički oboljelih osoba i duševnih bolesnika**. (Slika 2, Tablica 6. u Prilogu 1.)

Hijerarhija podtipova usluga

III. Korisnici usluga

U postupku analize i obrade podataka o korisničkim skupinama, grupiranjem je izdvojeno oko **trideset glavnih kategorija korisnika usluga**. Pri tom treba istaknuti da su kao korisnici usluga identificirani samo **direktni korisnici pojedinih usluga**. Također, u nekim uslugama više je korisničkih skupina, dok se kod nekih usluga javlja samo jedna korisnička skupina jer je tijekom obrade nije bilo moguće razdvajati. Tako su primjerice korisnici usluga za osobe s invaliditetom svrstani u dvije kategorije korisnika i to osobe s tjelesnim invaliditetom i osobe s intelektualnim teškoćama, kao i djeca i mladi koji su svrstani u kategorije djeca i mladi te djeca i mladi s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju dok su primjerice korisnici usluge zaštita i prevencija nasilja u obitelji grupirani u zajedničku korisničku skupinu žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja. Isto je učinjeno i kod usluge zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge- pomoć oboljelima (Vidi prethodno tipove usluga), gdje je čitav niz korisnika grupiran u skupinu korisnika - osobe u zdravstvenom riziku ili oboljele osobe, a u toj kategoriji je identificiran širok raspon korisnika prema riziku od oboljenja ili osoba koje su već oboljele od neke bolesti (na primjer: osobe oboljele ili u riziku od dijabetesa, malignih i kardiovaskularnih bolesti, reumatizma, hepatitisa, HIV/AIDS, poremećaja vezanih uz prehranu, kožnih oboljenja i sl).

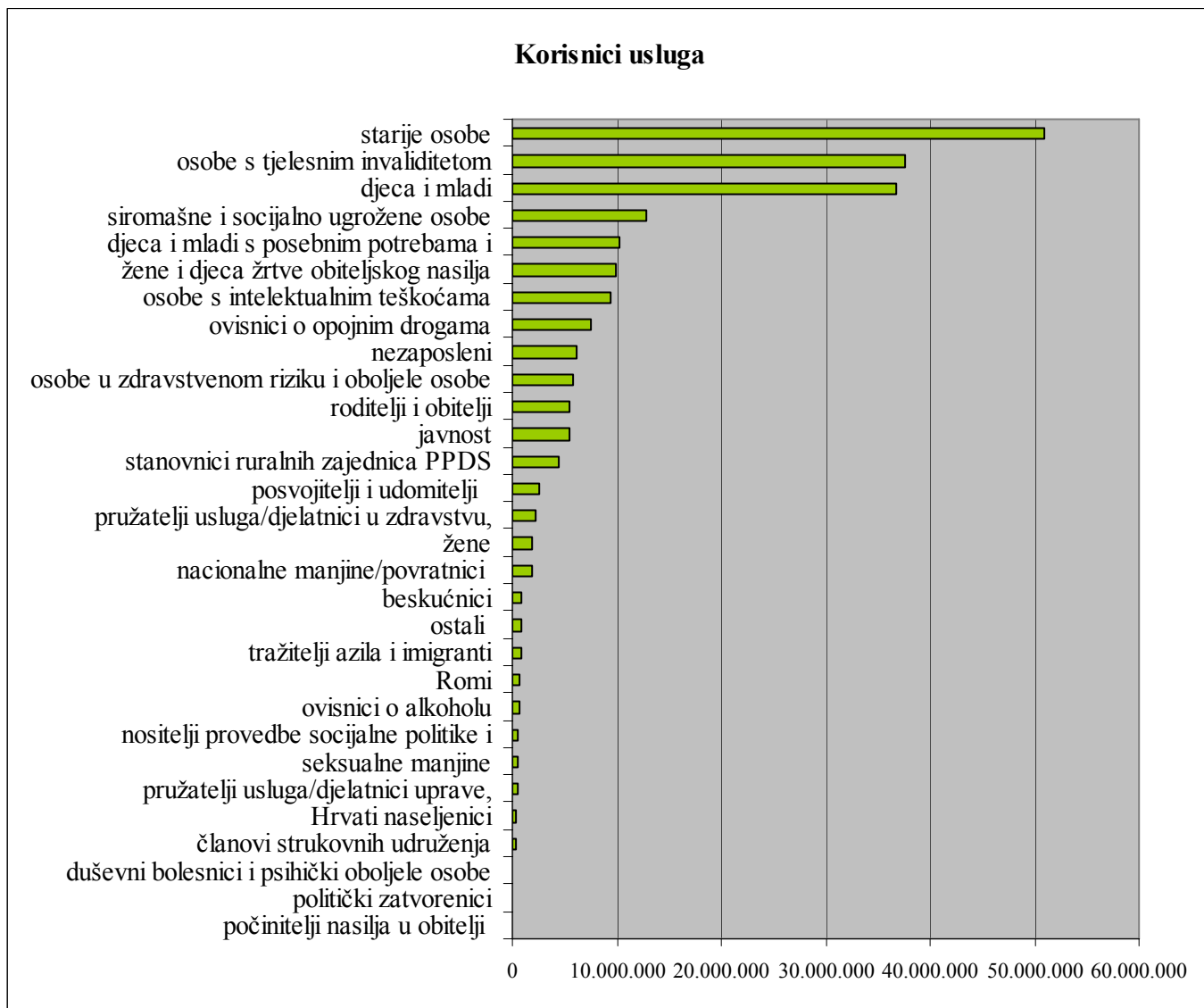
Iz raspodjele sredstava prema korisnicima, vidljive su stoga neke razlike i nešto preciznija raspodjela ukupnih sredstava. Tako je najveći dio sredstava usmjeren na starije osobe, a zatim na osobe s tjelesnim invaliditetom i djecu i mlade što čini više od dvije trećine ili preko 60% ukupno raspoloživih sredstava.

U drugoj skupini, po veličini sredstava, su siromašne i socijalno ugrožene osobe, djeca i mladi s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju, žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja i osobe s intelektualnim teškoćama.

Treću skupinu korisnika za koje se iz ovih izvora izdvajaju sredstava čine ovisnici o opojnim drogama, nezaposleni, osobe u zdravstvenom riziku i oboljele osobe, roditelji i obitelj, svi građani/javnost i stanovnici ruralnih zajednica koji žive na PPDS. Četvrtu skupinu čine posebno usmjerena sredstva na podršku obiteljima posvojitelja i udomitelja, ženama i nacionalnim manjinama. U ovoj skupini korisnika prema rasponu sredstava su i pružatelji usluga/djelatnici u zdravstvu, socijalnoj skrbi i obrazovanju.

Ostale skupine korisnika su zastupljene sa manje od 1% ukupnih sredstava po korisničkoj skupini, a među tom skupinom su beskućnici, Romi, ostali, tražitelji azila/imigranti, ovisnici o alkoholu, seksualne manjine, Hrvati naseljenici, članovi strukovnih udruženja, duševni bolesnici i psihički oboljele osobe, (bivši) politički zatvorenici, počinitelji nasilja u obitelji. U ovoj skupini su i nositelji provedbe mjera i politika (Slika 3, Tablica 7. u Prilogu 1.)

Slika 3. Hijerarhijski prikaz korisnika prema udjelima sredstava

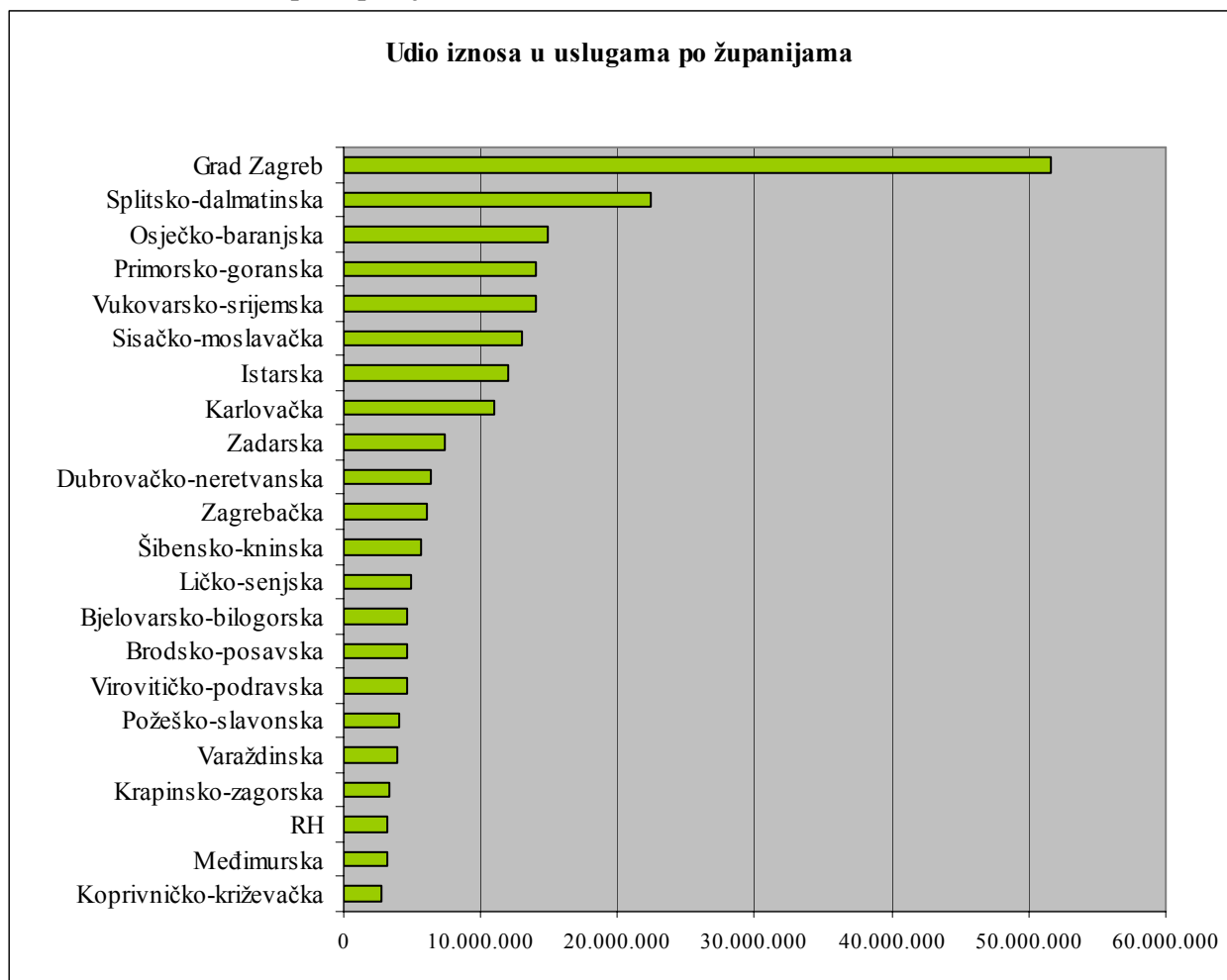
IV. Pregled usluga po županijama

Što se tiče područja provedbe projekata na županijskoj razini i ukupnih sredstava po županiji, najviše se projekata provodi u Gradu Zagrebu (462), zatim Primorsko goranskoj županiji (229), Osječko-baranjskoj županiji (228) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (198), a najmanje u Ličko senjskoj (38), Međimurskoj (37) i Požeško-slavonskoj (41).

S obzirom na iznose u županijama, najviši iznosi za socijalne usluge su u Gradu Zagrebu (23,69% ukupnih sredstava). Po veličini iznosa slijede Splitsko dalmatinska županija (10,26% ukupnih sredstava), Osječko-baranjska (6,86% ukupnih sredstava), Primorsko–goranska (6,45% ukupnih sredstava), Vukovarsko-srijemska (6,43%), Istarska (5,54%) i Karlovačka županija

(5,05%). Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska i Karlovačka županija ujedno i županije koje pripadaju područjima od posebne državne skrbi, prema kriterijima nekih od posebnih programa osiguravaju dio interventnih sredstava. Najmanji iznos za socijalne usluge od županija na području od posebne državne skrbi ima Požeško-slavonska županija (1,83%), a od ostalih županija sa najmanjim iznosima za projekte socijalnih usluga, koje ne pripadaju područjima od posebne državne skrbi, su Varaždinska, Krapinsko zagorska, Međimurska i Koprivničko-križevačka županija. (Slika 4 i Tablica 8. u Prilogu 1.)

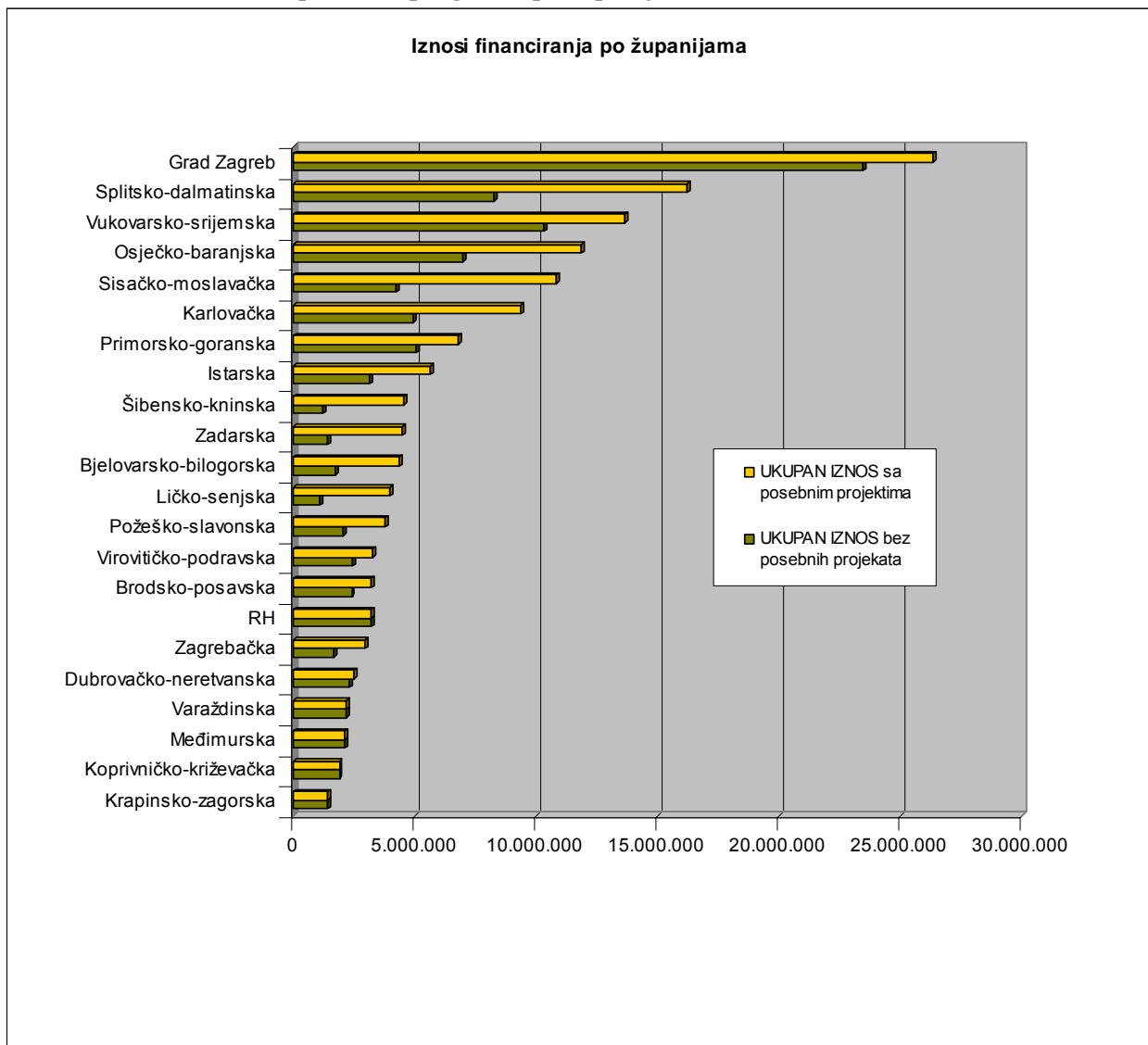
Slika 4. Udio sredstava po županijama

S obzirom da je uzorkom obuhvaćen udio financiranja iz posebnih programa, koji čine skoro četvrtinu ukupnih sredstava ili 23,4%, taj udio je dodatno obrađen na način da ukaže na doprinos tih sredstava po pojedinim županijama. Pri tom je važno istaknuti da od posebnih programa, Projekt socijalno gospodarskog oporavka – Socijalno uključivanje (PSGO) i odabrani programi UNDP-UNV usmjeravaju sredstva isključivo na Područja od posebne državne skrbi (PPDS), dok programi EK CARDS 2004 i MZSS Inovacije i učenje nisu ograničeni samo na ta područja već na cijelu Hrvatsku. Kako se posebni programi administriraju na razini središnje države, kao i ostali programi središnje države i NZRCD, radi jasnijeg pregleda doprinosa posebnih programa po pojedinoj županiji, izvršena je djelomična obrada pri čemu je od ukupnog iznosa svih

sredstava (217.855.582,45 kuna) isključen iznos koji izdvajaju same županije i gradovi (73.232.641,63 kuna). (Slika 5, Tablica 9. u Prilogu 1.)

Slika 5. Udio sredstava iz posebnih programa po županijama

Iz raspodjele sredstava je vidljivo da su posebni programi i međunarodni donatori, u odnosu na ostala raspoloživa sredstva, utjecali na povećanje iznosa najviše u županijama **Šibensko kninska, Ličko-senjska, Zadarska, Sisačko-moslavačka i Bjelovarsko bilogorska**. Tim programima u prosjeku je osigurano oko 67% sredstva više po županiji (pri tom Šibensko kninskoj najviše 73,18%, a Bjelovarsko bilogorskoj najmanje 60,42%). Sredstva posebnih programa, također su utjecala na povećanje iznosa u županijama **Splitsko-dalmatinskoj, Karlovačkoj, Požeško-slavonskoj, Zagrebačkoj i Istarskoj** koje su u prosjeku osigurale oko 44% više sredstava (pri tom najviše Splitsko dalmatinska 49,05%, a najmanje Osječko baranjska 41,10%). Nešto manji utjecaj na povećanje sredstava je u županijama Virovitičko podravskoj, Primorsko-goranskoj, Brodsko-posavskoj i Vukovarsko-srijemskoj koje su u prosjeku osigurale oko 25% više

sredstava (pri tom najviše Virovitičko-podravska 26,05%, a najmanje Vukovarsko- srijemska 24,58%).

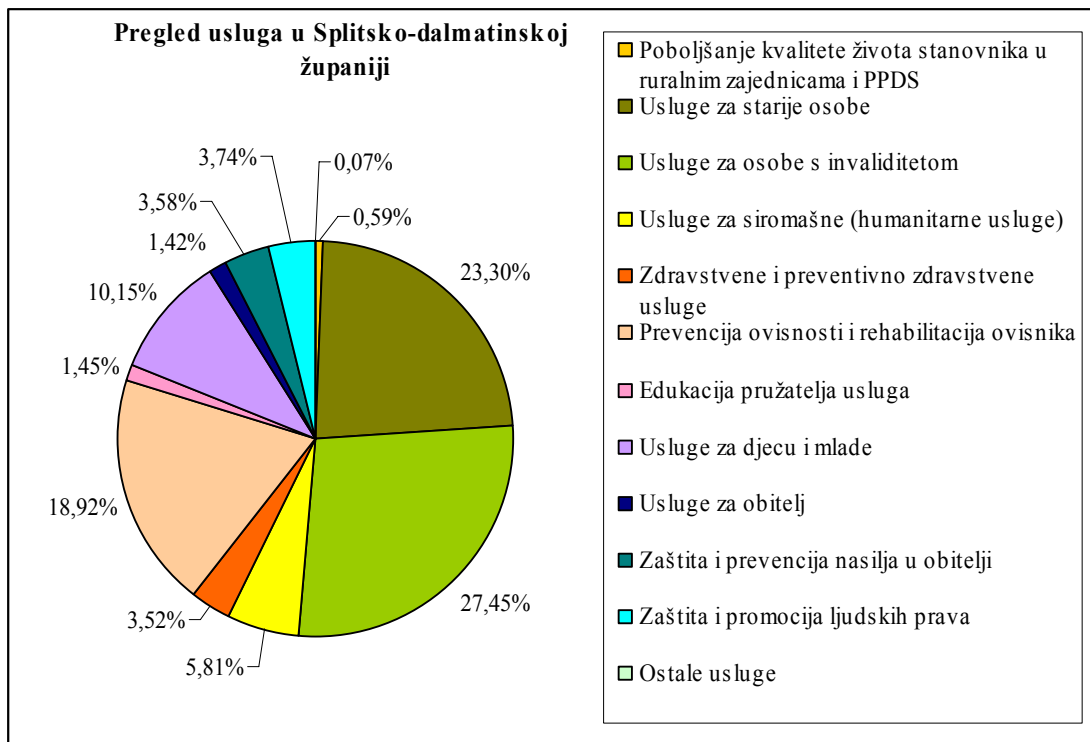
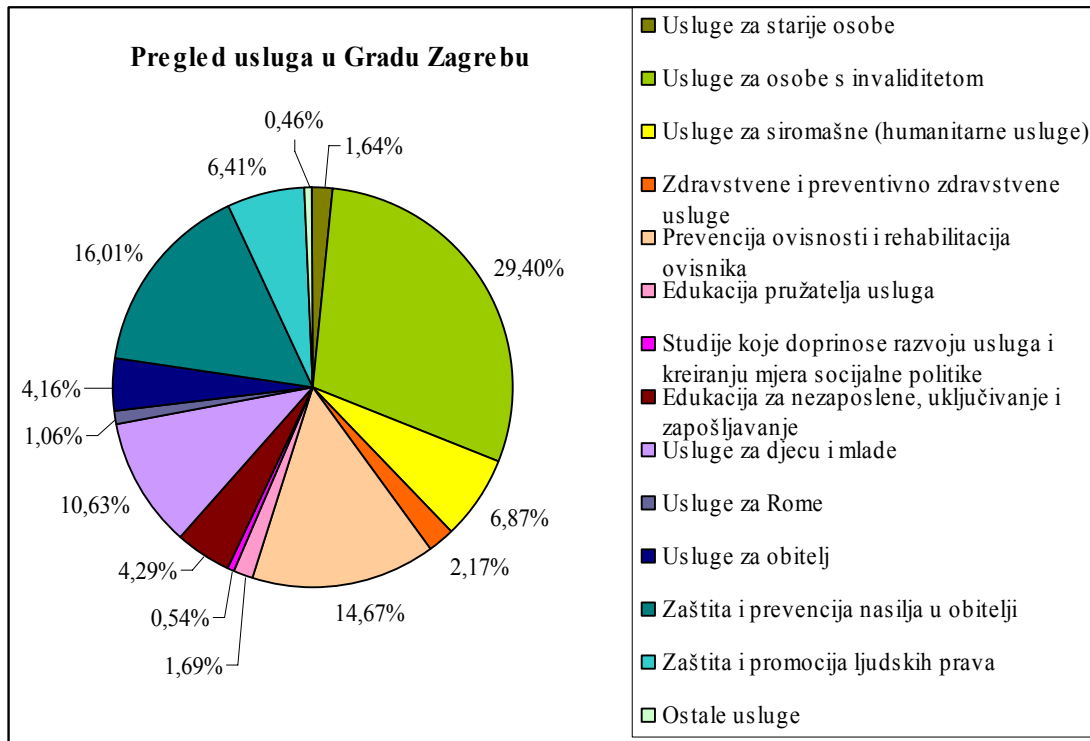
Na području grada Zagreba su u manjoj mjeri povećana sredstva posebnim programima (10,59% više sredstava), a najmanje je povećanje sredstava iz posebnih programa u Dubrovačko neretvanskoj županiji (5,90% više sredstava). Sredstava iz posebnih programa za socijalne usluge nema uopće u Krapinsko-zagorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Međimurskoj županiji i Varaždinskoj županiji.

V. Specifičnosti pojedinih županija

U svim županijama postoji bar nekoliko glavnih kategorija usluga koje su financirane, a što bi idealno trebalo proizlaziti iz prioriternih lokalnih potreba. S obzirom da se najveći udio financiranja distribuira iz središnje države, može se pretpostaviti da prioriteta usluga koje jesu financirane, nisu nužno i prioriteta usluga koje bi bilo potrebno usmjerenije financirati, a s obzirom na neke društvene pokazatelje i rizike, ili primjerice raspoloživosti pružatelja usluga, omjere potrebnih institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga i slično, jer to u znatnoj mjeri ovisi o nizu drugih faktora (kvaliteti projektnog prijedloga koji se podnosi, jasnoći kriterija odabira projekata i odluke o prioritetima financiranja, realnim i subjektivno percipiranim kapacitetima pružatelja usluga, te o zadanim okvirima raspoloživih sredstava za financiranja koji proizlaze iz odluka Vlade ili drugih donositelja odluka (Odluka o raspodjeli sredstava od igara za sreću, raspodjela proračunskih sredstava, prioriteta ranjive skupine, odluke nekih županija i gradova prema kojima se sredstva dodjeljuju udrugama sukladno određenim zakonima, a ne definiraju se socijalnim programima i dugi) kao i međunarodnih donatora (prioriteta financiranja, ograničenja vezana uz zahtjeve tehničke dokumentacije, nedovoljna usklađenost ili informiranost o prioritetima financiranja određenih usluga ili korisnika i područja intervencije i sl.)

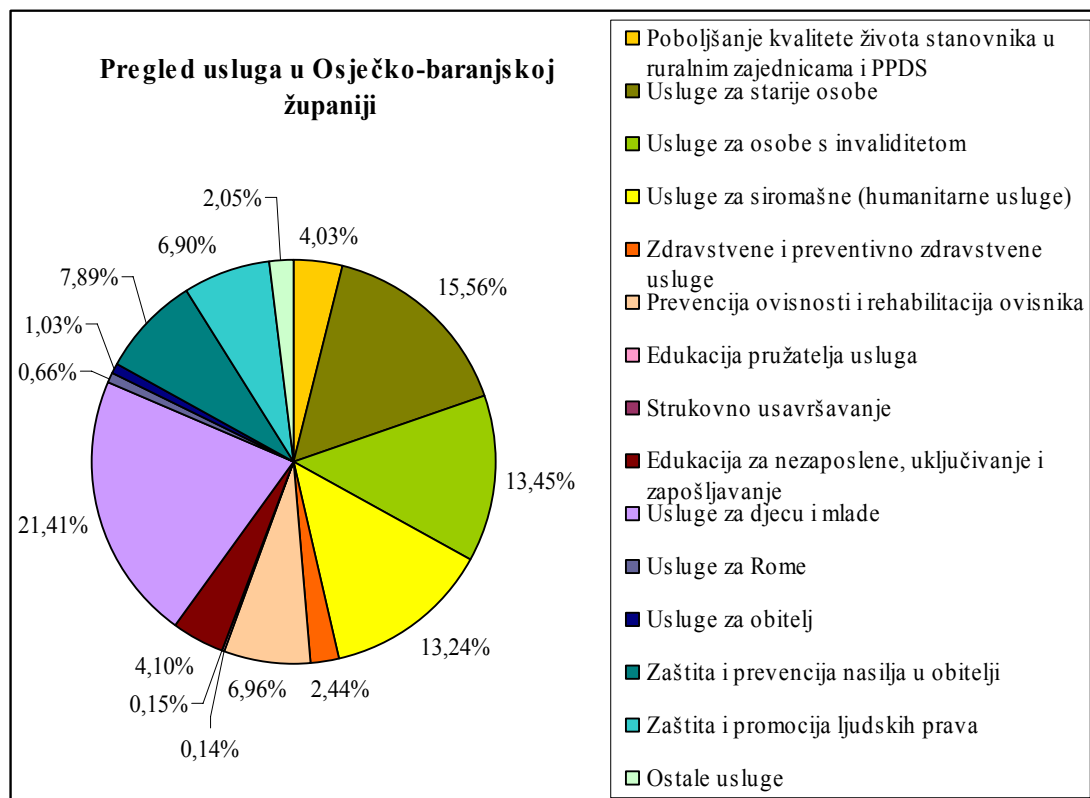
Od županija u kojima je najviše sredstava za usluge, ujedno i s najviše projekata; gradu Zagrebu, Splitsko dalmatinskoj županiji, Osječko-baranjskoj i Primorsko goranskoj županiji vidljiva je zastupljenost i najvećeg broja različitih usluga te relativna ravnoteža udjela sredstava za različite usluge i skupine korisnika. Pri tom su primjerice, u Zagrebu među najzastupljenijim uslugama u ovom uzorku, usluge za osobe s invaliditetom, zaštita i prevencija nasilja u obitelji, prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika te usluge za djecu i mlade.

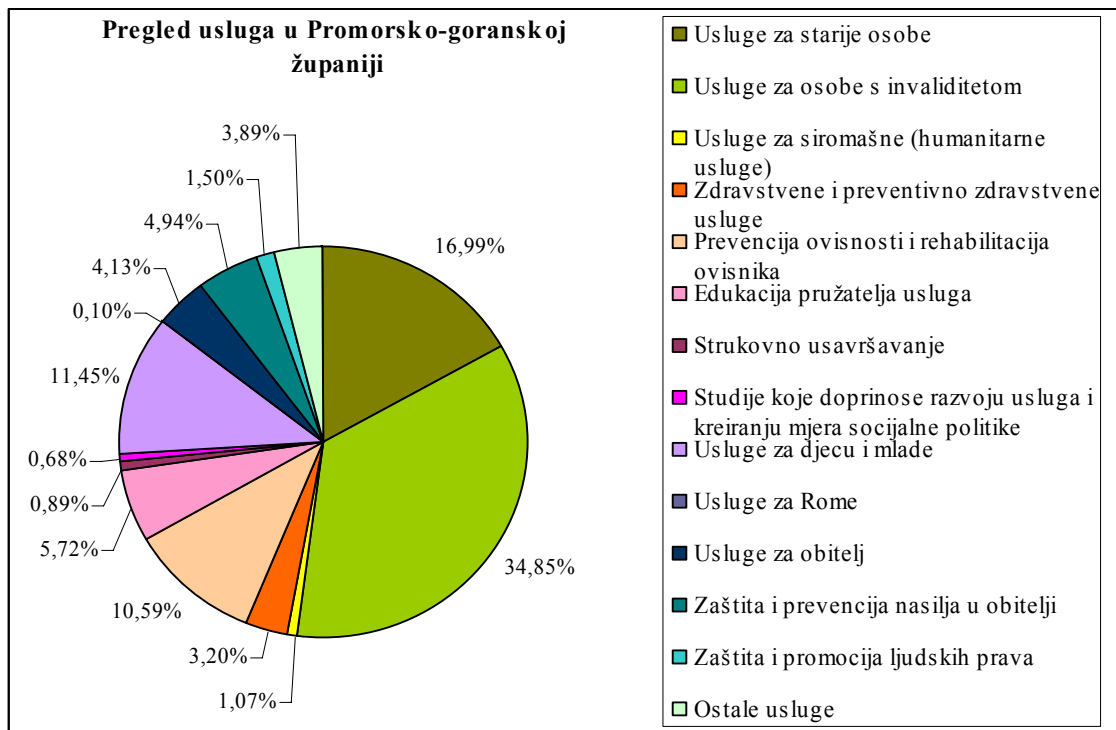
U Splitsko dalmatinskoj županiji također su najzastupljenije usluge za osobe s invaliditetom, no iza njih slijede usluge za starije osobe i prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika. Usluge za djecu i mlade su u ovoj županiji na četvrtom mjestu kao i u gradu Zagreb, a nešto je više sredstava za prevenciju ovisnosti i rehabilitaciju ovisnika nego u Gradu Zagrebu. Kad se gledaju ostale razlike raspodjele sredstava, u Splitsko dalmatinskoj su u manjoj mjeri zastupljene usluge zaštite i prevencije nasilja u obitelji i to značajnije manje nego primjerice u Gradu Zagrebu, dok su u Zagrebu, u ovom uzorku, najmanje zastupljene usluge za starije osobe, a takvih usluga je značajnije više u Splitsko dalmatinskoj županjskoj nego u Zagrebu.

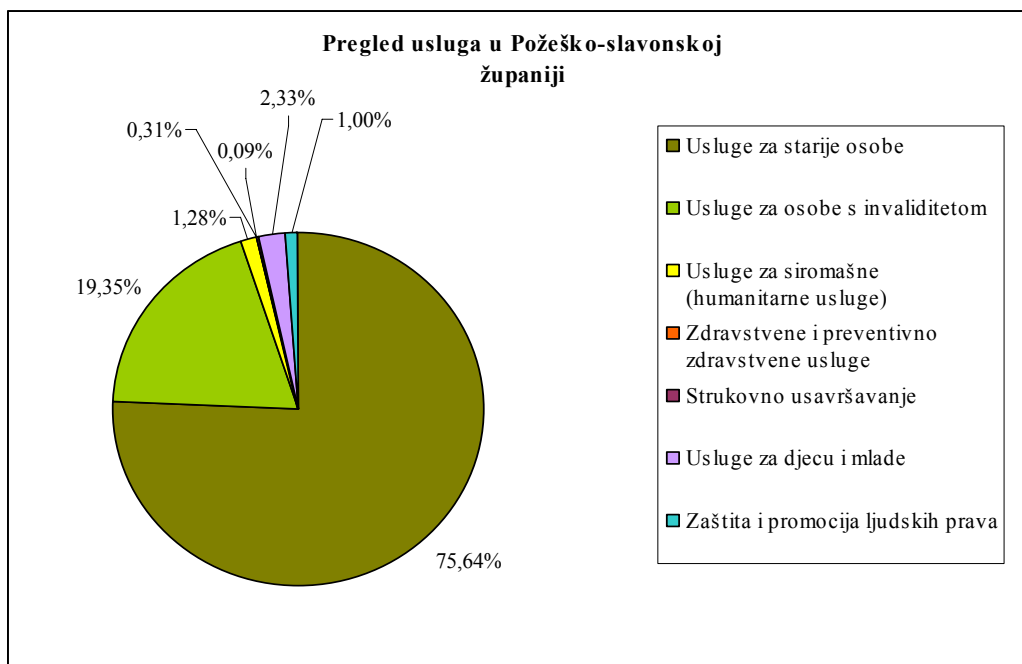
U Osječko baranjskoj županiji najviše je usluga za djecu i mlade, i to dvostruko veći udio nego što su to udjeli za takve usluge u Splitsko dalmatinskoj i Gradu Zagrebu, zatim usluga za starije osobe dok su na trećem i četvrtom mjestu, skoro u jednakim omjerima, usluge za osobe s invaliditetom i usluge za siromašne osobe. Ujedno je u ovoj županiji i veći udio financiranja usluga za siromašne u odnosu na Zagreb i Splitsko dalmatinsku županiju, dok su takva sredstva u ovom uzorku, najmanja u Primorsko goranskoj.

U Primorsko goranskoj županiji kao i u Zagrebu i Splitsko dalmatinskoj županiji također su najzastupljenije usluge za osobe s invaliditetom, zatim usluge za starije osobe, usluge za djecu i mlade i prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika. Pri tom je udio za usluge za osobe s invaliditetom veći od udjela za istu uslugu na području grada Zagreba i Splitsko dalmatinske županije, dok je primjerice udio sredstava za prevenciju ovisnosti i rehabilitaciju ovisnika u odnosu na Zagreb i Splitsko dalmatinsku županiju manji. Što se tiče ostalih specifičnosti za ove četiri županije, u Splitsko dalmatinskoj i Primorsko goranskoj, primjerice, nema sredstava za edukaciju nezaposlenih i uključivanje, a sredstva za usluge za obitelj (savjetovališta i podrška roditeljima) su relativno malo zastupljena i u Zagrebu i u Primorsko goranskoj županiji, a skoro zanemariva u Splitsko dalmatinskoj i Osječko baranjskoj.

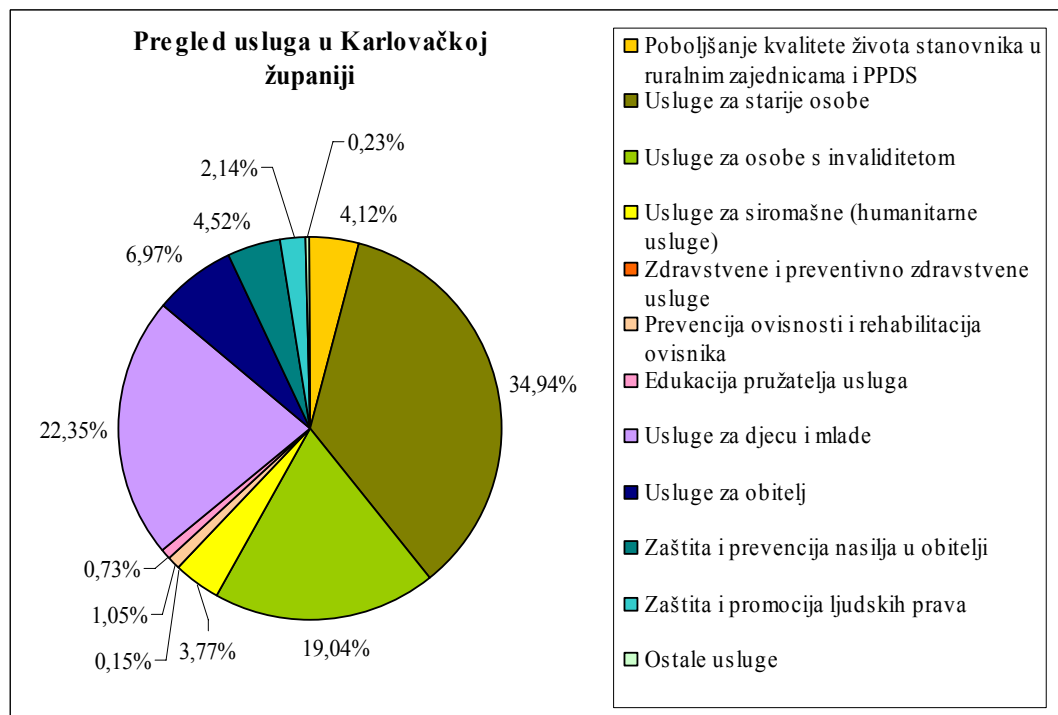
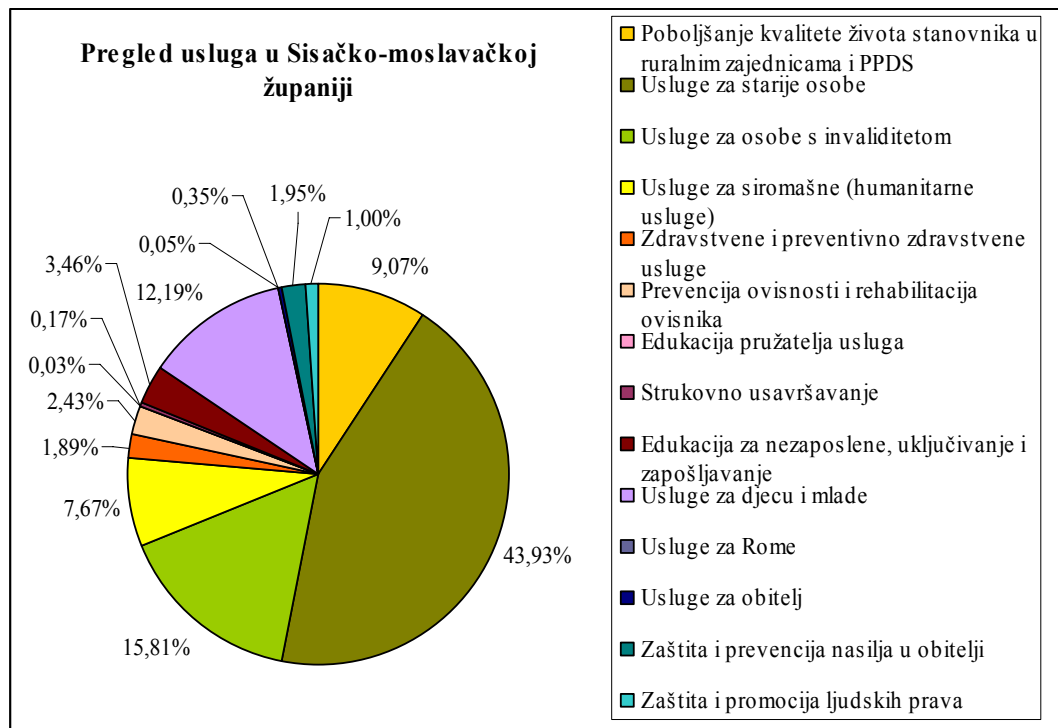

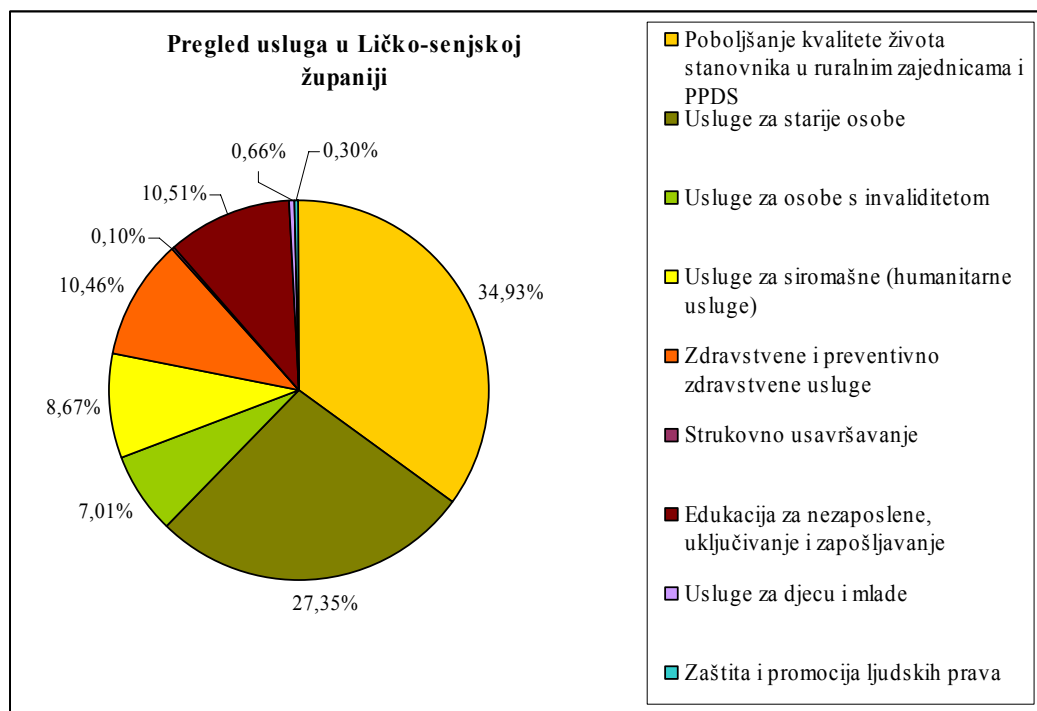
Za razliku od ovih županija, u ukupnoj raspodjeli sredstava, primjerice Požeško-slavonska koja od svih županija na području od posebne državne skrbi u ovom uzorku ima najmanje sredstava za usluge, ujedno ima i najmanju raznovrsnost usluga, a u njoj dominiraju usluge za starije (čak 77% sredstava). Vukovarsko srijemska županija koja je suprotno tome, pri vrhu financiranja u ovom uzorku, također ima najveći udio usluga za starije (72%), dok su druge usluge zastupljene u manjoj mjeri. (Usluge po županijama Prilog 2.)

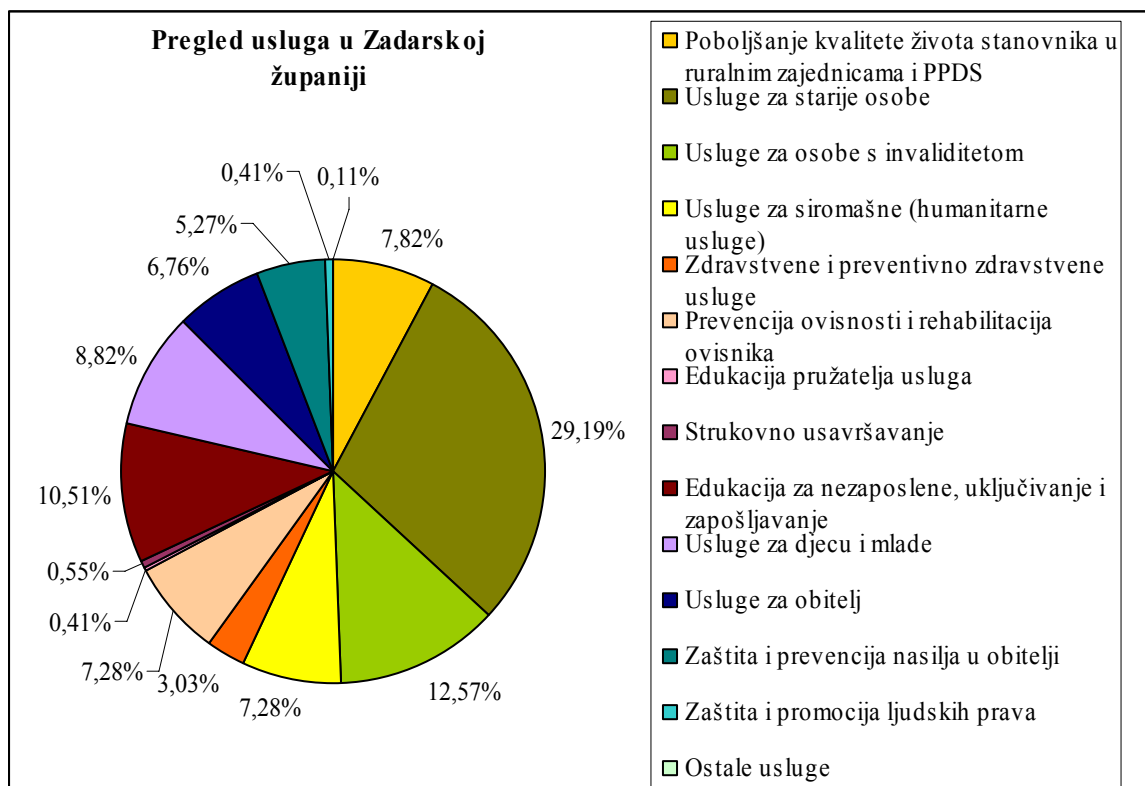
Usporedbe radi, u županijama s visokim udjelom starijeg stanovništva u odnosu na spomenute županije, primjerice u Sisačko-moslavačkoj županiji, koje imaju visoke udjele ukupnih sredstava, udio usluga za starije je manji (43,93%) kao i u Karlovačkoj županiji (35%), a u tim županijama je i veća raznovrsnost ostalih usluga u odnosu na Požeško-slavonsku županiju.

U još jednoj županiji u kojoj je općenito mali udio ukupnih projekata, a visok udio sredstava iz posebnih programa i međunarodnih donatora, u Ličko senjskoj, udio usluga za starije osobe je još manji (27%), iako je to županija s najvećim udjelom starijeg stanovništva u Hrvatskoj, dok su druge dvije najzastupljenije usluge u ovom uzorku edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje te zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge. Specifičnost te županije je u tome što je najveći udio sredstava za poboljšanje kvalitete života stanovnika ruralnih zajednica na područjima PPDS (mahom infrastruktura, oprema i izgradnja objekata), te da u njoj, u okviru ovih sredstava skoro uopće nema posebnih usluga za djecu i mlade. Stoga je za očekivati da, u okviru sredstava usmjerenih na poboljšanje kvalitete života stanovnika na područjima PPDS, veći dio sredstava bude usmjeren upravo na socijalnu infrastrukturu i usluge namijenjenu djeci i mladima. (Pri tom bi trebalo posebno analizirati interventne programe MMTPR – PSGO i UNDP-a koji u najvećoj mjeri sudjeluju u tom segmentu financiranja u ovoj županiji). Još jedna specifičnost u odnosu na ovu županiju je i najmanji udio sredstava za usluge za osobe s invaliditetom (7 %) u odnosu na sve ostale županije.

S obzirom na visok udio sredstava u djelu županija, iz posebnih programa i međunarodnih donatora, primjerice u Zadarskoj županiji, manje je ukupno sredstava za poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS, najviše je sredstava za starije osobe, usluge za osobe s invaliditetom, za edukaciju nezaposlenih i uključivanje, a preostala ukupna sredstva su raspoređena na više različitih usluga, na usluge za djecu i mlade, zaštitu i prevenciju nasilja u obitelji, usluge za siromašne, prevenciju ovisnosti i rehabilitaciju ovisnika i druge.

Od ostalih specifičnosti, primjerice Istarska županija u ovom uzorku raspolaže skoro jednakim iznosima ukupnih sredstava za usluge kao i Sisačko-moslavačka, a u njoj su najzastupljenije usluge za osobe s invaliditetom, pri čemu se te usluge čine i najrazvijenijima u smislu preciznije raspodjele prema kategoriji korisnika osobe s invaliditetom u odnosu na iste usluge u drugim županijama. Također, udio sredstava za usluge za obitelj u Istarskoj županiji, je najveći (15,23%) u odnosu na ostale županije.

Što se tiče ostalih specifičnosti županija i usluga, primjerice, najveći udio sredstava za zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge-pomoć oboljelima ima Zagrebačka županija (25%), najveći udio za edukaciju za nezaposlene ima (18%) ima Šibensko kninska županija, dok primjerice Bjelovarsko bilogorska ima najveći udio za usluge za osobe s invaliditetom (61%). (Grafički prikazi udjela usluga za ostale županije - Prilogu 2).

VI. Pružatelji usluga

Među pružateljima usluga u ovom uzorku, najviše sredstava je za udruge (57,71%), zatim ustanove (17,05%) te općine, gradove ili županije (14,01%) i organizacije Crvenog križa (8%). Udruge ujedno provode i najveći broj projekata (2146 ili 85%), a najmanje mjesni odbor. Što se tiče prosječnog iznosa po projektu, udruge dobivaju manje iznose u odnosu na druge pružatelje usluga, osim sindikata i mjesnog odbora. Najveći iznosi po projektu/uslugama imaju općine, gradovi ili županije, zatim poduzeća, ustanove i Crveni križ.

Tablica 10. Udio udruga i ostalih pružatelja usluga prema ukupnom iznosu

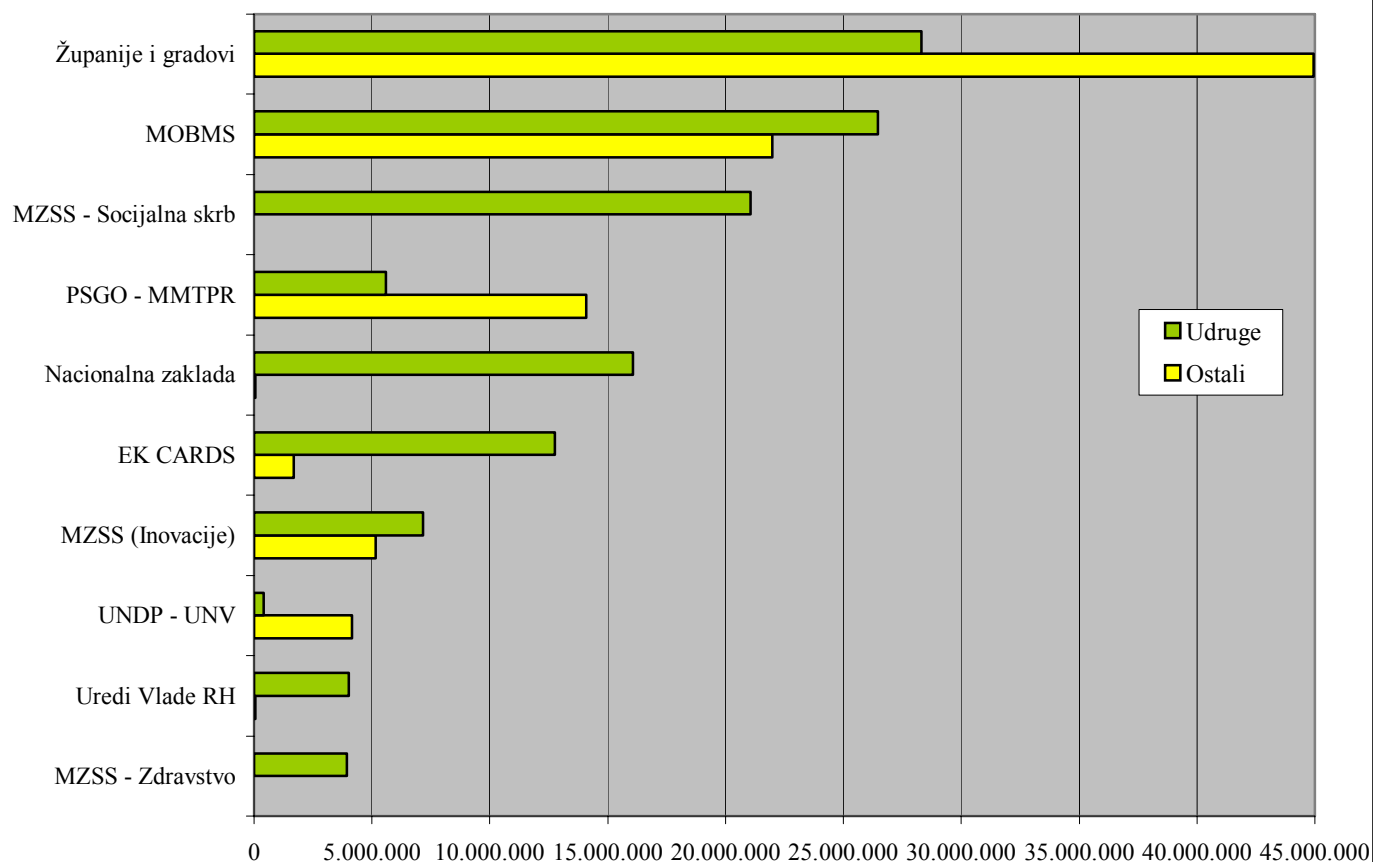
PRUŽATELJI USLUGA	IZNOS	UDIO	BROJ PROJEKATA	IZNOS PO PROJEKTU
Udruga	125.735.346,05	57,71%	2146	58.590,56
Crveni križ	17.234.942,02	7,91%	74	232.904,62
Općina, grad, županija	30.817.581,59	14,15%	92	334.973,71
Vjerska zajednica	2.537.018,56	1,16%	38	66.763,65
Sindikati	436.420,00	0,20%	13	33.570,77
Privatno poduzeće	1.837.400,00	0,84%	6	306.233,33
Ustanova	37.140.726,60	17,05%	146	254.388,54
Mjesni odbor	55.000,00	0,03%	2	27.500,00
Međunarodna organizacija	2.061.147,63	0,95%	4	515.286,91
	217.855.582,45		2521	

Što se tiče udjela sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga s obzirom na izvor sredstava, udruge dobivaju najviše sredstava iz onih izvora u kojima su natječaji usmjereni isključivo ili u značajnoj mjeri za udruge (MZSS, NZRCD, Uredi Vlade RH, EK CARDS 2004). Sredstva, iz ovog uzorka, za udruge iz MOBMS-a iznose 54,63%, dok izvori županija i gradova za udruge iznose 38,64%. (Pri tom treba imati na umu da uzorkom nisu obuhvaćeni Obiteljski centri, novi projekt ustanove socijalne skrbi MOBMS-a čiji je osnivač država, kao ni udruge branitelja, kao što nisu obuhvaćena sredstva MZSS- koja su usmjerena kroz socijalno ugovaranje).

Posebni programi (kredit Svjetske banke) iz udjela MZSS-a - Inovacije i učenje, usmjerili su 58,15% sredstva za udruge, a relativno nizak udio od 28% za udruge je iz istog kredita Svjetske banke, ali iz izvora sredstava MMTPR-PSGO. Najmanji udio sredstava za udruge (8,68%) je iz UNDP-UNV programa.

Pri tom ukupan udio sredstava svih posebnih programa i međunarodnih donatora za udruge iz ovog uzorka iznosi **25.908.803,32 ili oko 20,61%, a najveći doprinos u tom udjelu je doprinos EK CARDS 2004.** (Slika 6. Udio sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga prema izvoru sredstava, Tablica 11 u Prilogu 1.)

Udio sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga prema izvoru sredstava

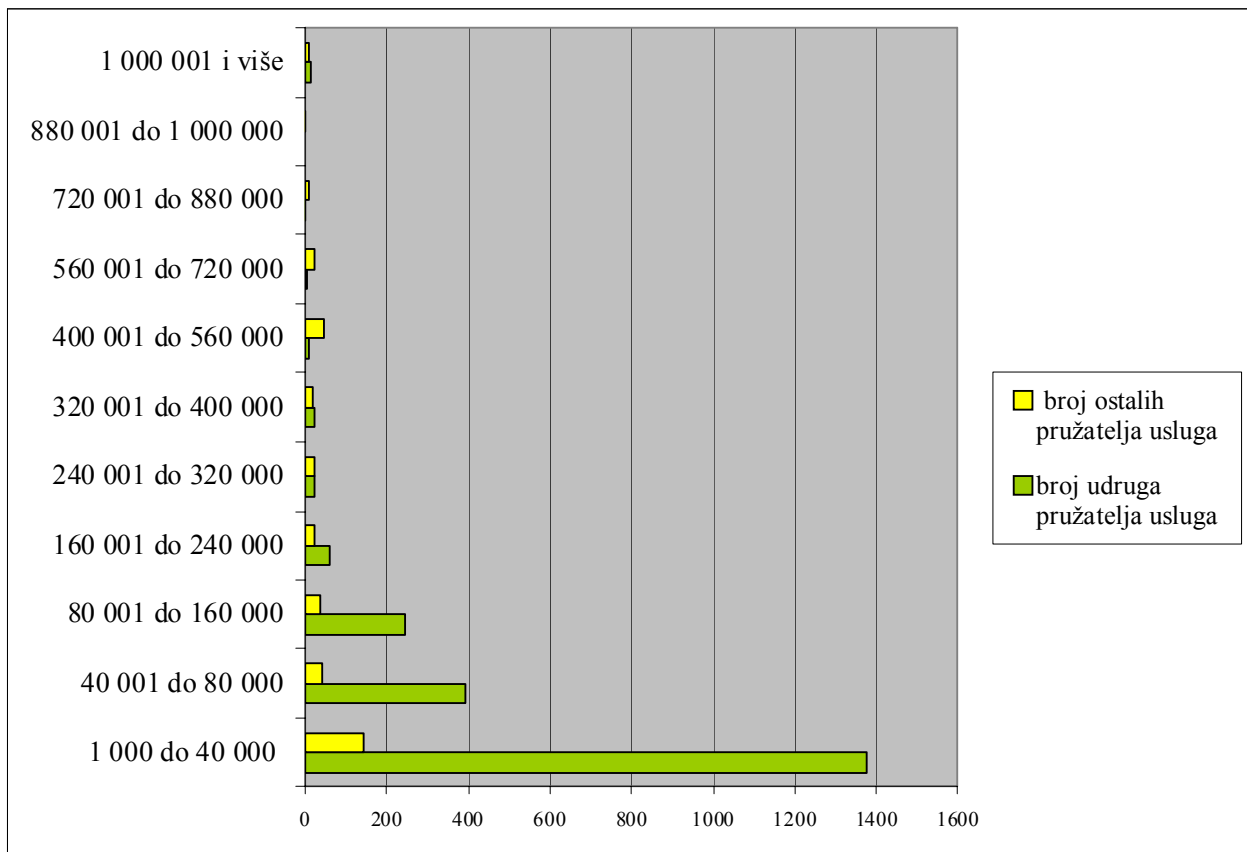

Što se tiče raspona sredstava po projektu, izrazita je neujednačenost u pristupu/politici financiranja projekata koje provode udruge u odnosu na pristup financiranja ostalih pružatelja usluga, što je vidljivo iz raspodjele iznosa sredstava u odnosu na raspon sredstava.

Tako je primjerice, u najmanjem rasponu od 1.000,00 do 40.0000,00 kuna, financirano čak 90,59% projekata udruga (1377 projekata, ujedno i najveći broj projekata ili više od 50% svih projekata) dok je u istom rasponu takvih projekata među ostalim pružateljima usluga svega 9,41%. Sličan odnos financiranja je i u nešto višem rasponu sredstava, od 40.0000,01 do 80.000,00 kuna, gdje je financirano ponovo 90,78% projekata udruga (dodatna 394 projekta) u odnosu na samo 9,22% projekata ostalih pružatelja usluga.

Obrnuta situacija je u višim rasponima sredstava, pa je tako primjerice iznad 400.001,00 kuna projekata ostalih pružatelja usluga oko 83%, dok je projekata udruga oko 16%. Od tog iznosa na više, zapravo je broj projekata udruga zanemariv. Zanimljivo je pak da je iznad 1.000.000,00 ipak nešto više udruga, 57% od ostalih pružatelja 42,86%. (što više govori o politici financiranja iz sredstava posebnih programa i međunarodnih donatora kojih je ukupno manje (Slika 7., Tablica 12 u Prilogu 1.)

Slika 7. Raspon sredstava i udio pružatelja usluga

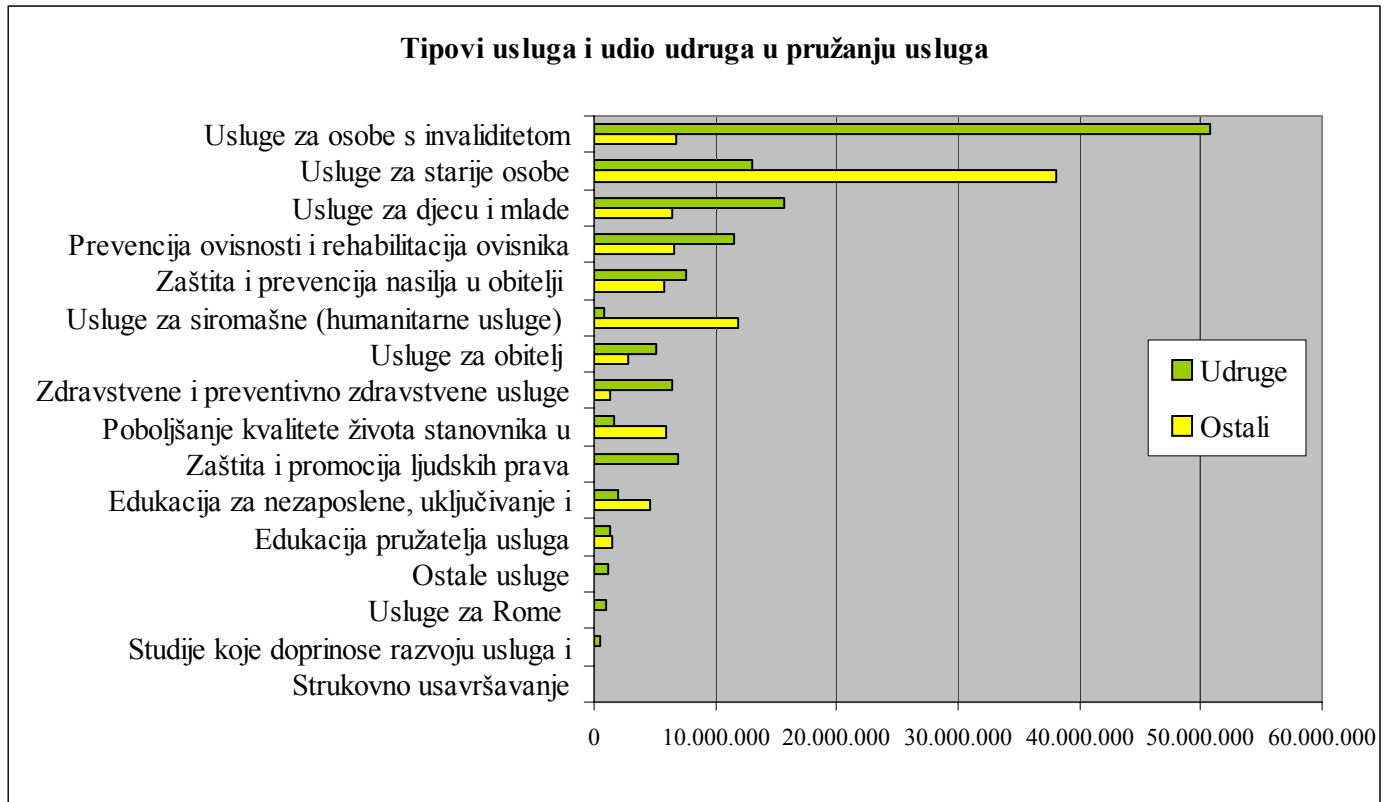

Što se tiče razlika prema tipu usluge i pružatelja usluga, usluge koje u najvećem ili većem dijelu pružaju udruge u odnosu na ostale pružatelje su usluge za osobe s invaliditetom, zaštita i promocija ljudskih prava, usluge za Rome i ostale usluge (volonterstvo i razvoj civilnog društva i lokalne zajednice). Slijede usluge za djecu i mlade, prevencija ovisnosti, zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge-pomoć oboljelima te usluge za obitelji.

Najmanji udio financiranja udruga je u uslugama za starije osobe, uslugama za siromašne osobe (humanitarne usluge), poboljšanje kvalitete života osoba PPDS i edukaciji za nezaposlene i uključivanje nezaposlenih.

Zanimljivo je i da su, iako nešto veći postotak u korist udruga, skoro u jednakoj mjeri financirani projekti/usluge udruga i ostalih pružatelja usluga koje se bave, primjerice zaštitom i prevencijom nasilja u obitelji. (Slika 8, Tablica 13 u Prilogu 1.)

Slika 8. Tipovi usluga i udio udruga prema iznosima sredstava

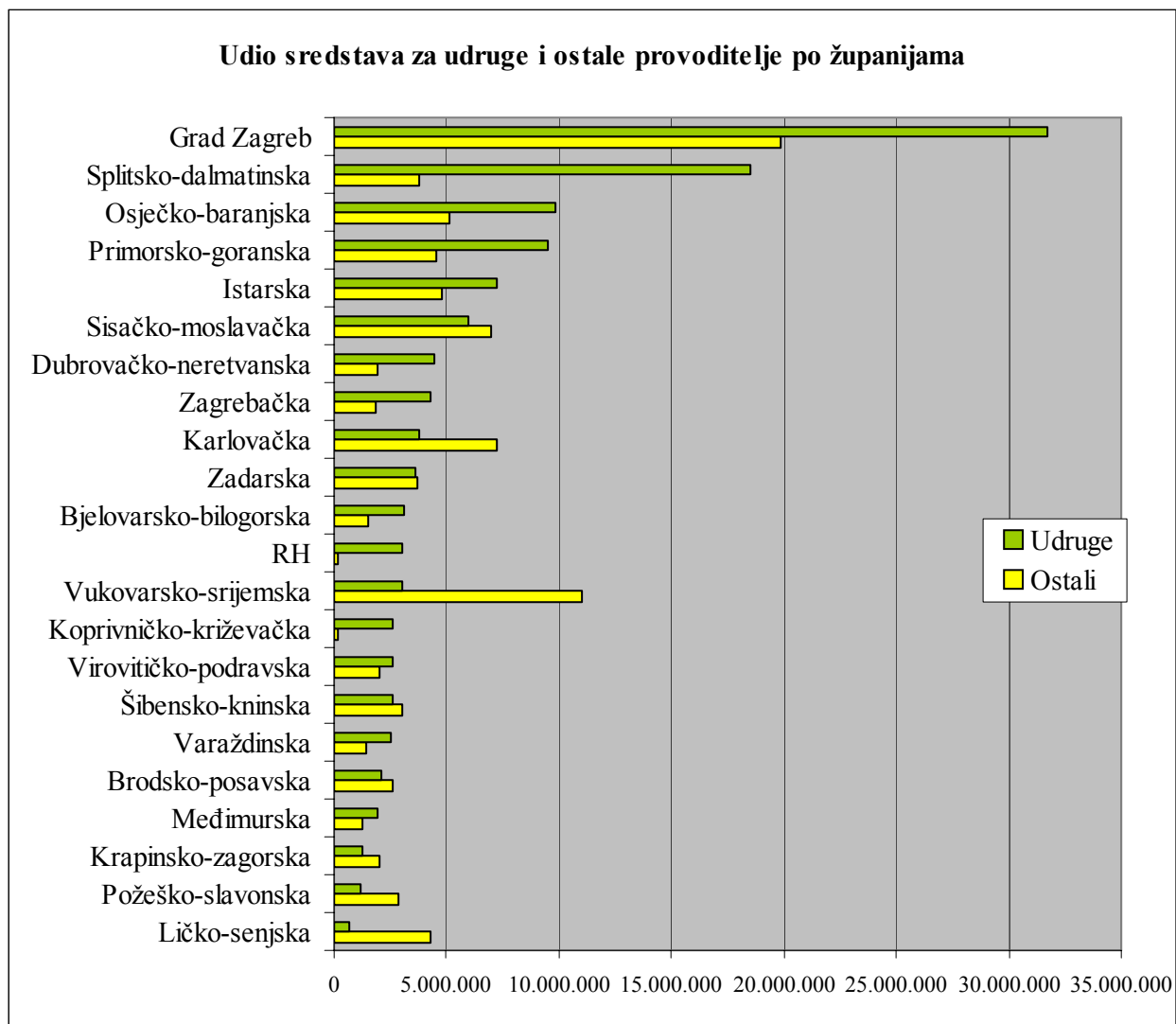

Što se tiče udjela sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga u odnosu na županije, najmanje je sredstava za udruge u Vukovarsko srijemskoj županiji gdje su ukupno veća sredstva raspoređena na ostale pružatelje usluga, a manje na udruge te u Ličko senjskoj i Požeško slavonskoj županiji.

U Splitsko dalmatinskoj najviše je udruge (više od tri četvrtine su udruge), zatim Primorsko goranskoj i Osječko baranjskoj županiji, gdje je također povoljniji omjer između udruga i drugih pružatelja prema ovim izvorima. Visok udio iznosa za udruge je i u gradu Zagrebu, iako bi se taj udio mogao smatrati nešto nepovoljnijim s obzirom na raspoloživost udruga, broja projekata i njihova ukupna kapaciteta u odnosu na druge županije.

No, ovaj rezultat treba ipak gledati u kontekstu doprinosa sredstava iz izvora posebnih programa i međunarodnih donatora i raspoloživosti udruga koji omogućava veće iznose za udruge kao pružatelje usluga, a ne kao izraz specifične politike financiranja iz drugih izvora sredstava u navedenim županijama. (Slika 9, tablica 14 u Prilogu 1.)

Slika 9. Udio sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga po županijama

VII. Usluge koje pružaju udruge iz sredstava posebnih programa i međunarodnih donatora

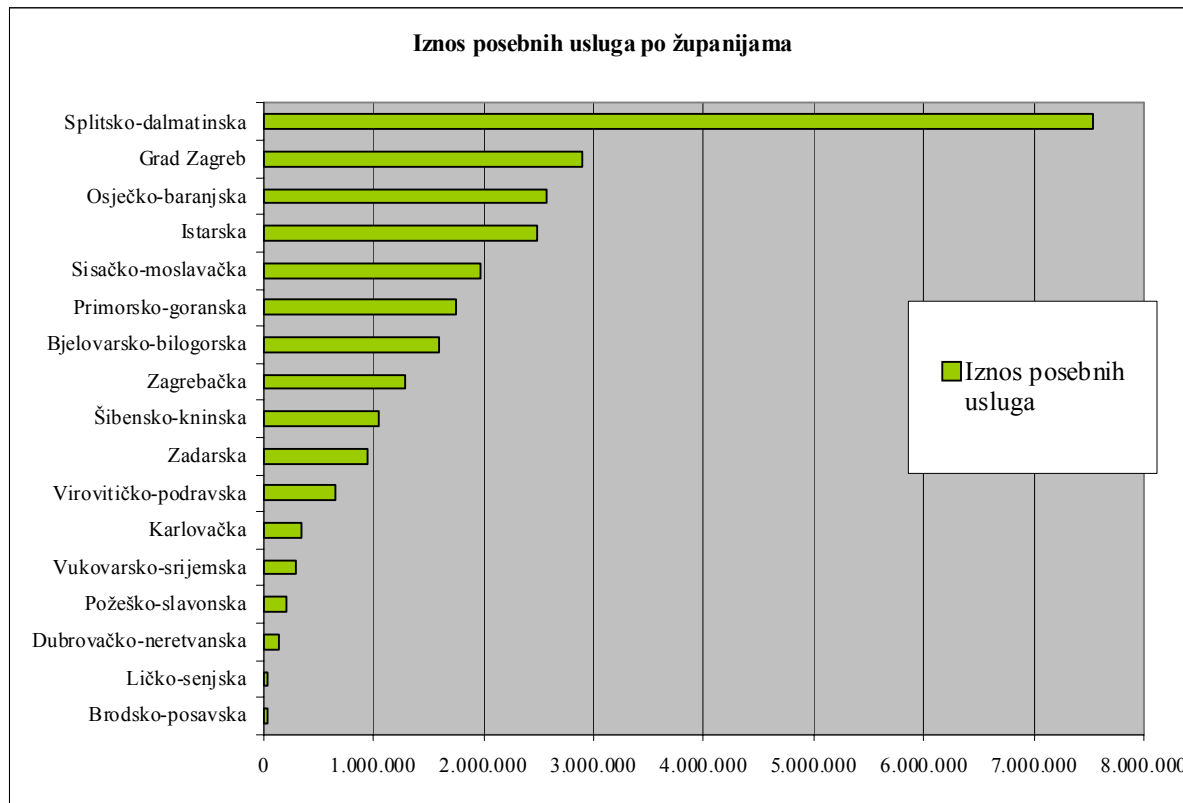
S obzirom da udio sredstava svih posebnih programa i međunarodnih donatora za udruge iz ovog uzorka iznosi **25.908.803,32** te da se ta sredstva usmjeravaju upravo s ciljem razvoja kombinirane socijalne politike u kojoj bi značajnije mjesto trebale zauzimati udruge, dodatno je izvršen pregled tipova usluga koje su podržane kao i njihove rasprostranjenosti po županijama, kako bi se utvrdile određene specifičnosti i postignuća. Pri tom je, kako je već spomenuto, najveći udio ili 48% sredstava iz programa EK CARDS 2004. (Tablica 16)

Tablica 16. Sredstva za udruge prema izvorima posebnih programa

Izvor sredstava	Sredstva/Udruge	Postotak
UNDP - UNV	394.000,00	2%
MZSS (Inovacije)	7.164.941,82	28%
EK CARDS 2004	12.751.897,17	48%
PSGO - MMTPR	5.597.964,33	22%
	25.908.803,32	100%

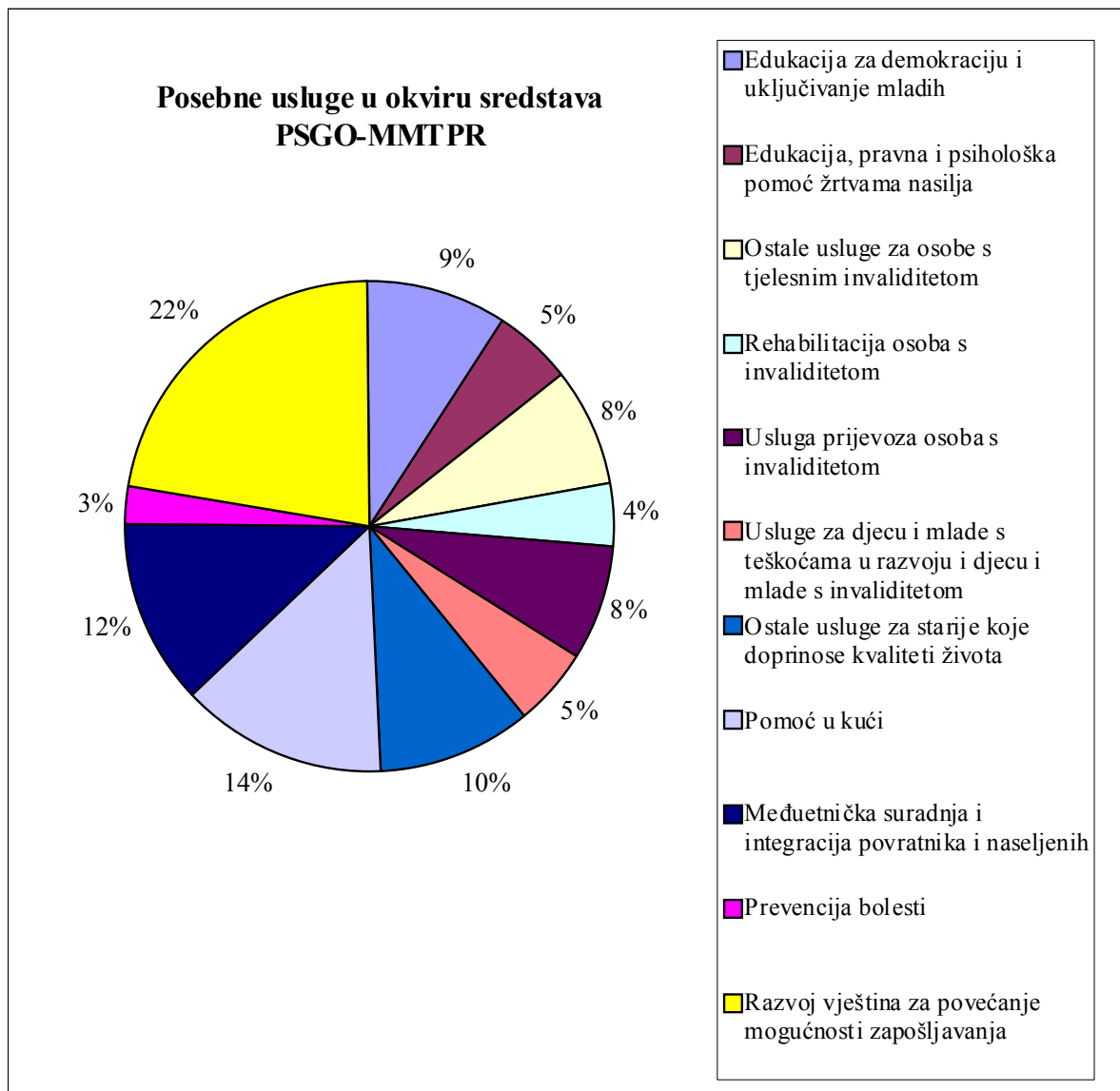
S obzirom na rasprostranjenost sredstava po županijama, sredstva iz ovih izvora su osigurale udruge iz 17 županija, a jedna od specifičnosti je da su najuspješnije mobiliziranje sredstava iz ovih izvora ostvarile udruge iz Splitsko dalmatinske županije, dok su najmanje sredstava osigurale udruge iz 6 županija među kojima sasvim simbolična sredstva udruge iz Ličko-senjske i Brodsko posavske županije. (Slika 10, Tablica 16a u Prilogu 1.)

Slika 10. Iznos sredstava za udruge iz posebnih izvora po županijama

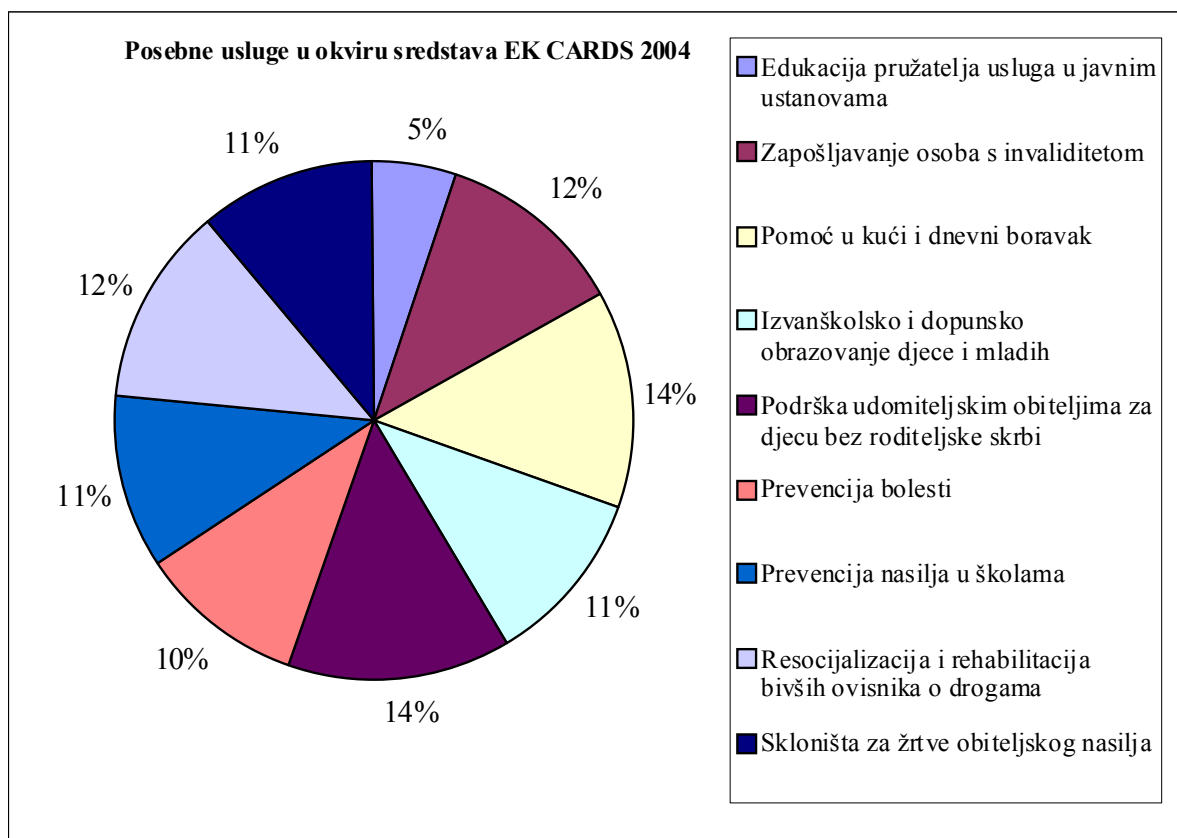

Što se tiče tipova usluga, vidljive su razlike prema pojedinom izvoru sredstava, a razlike se odnose na raznovrsnost usluga i korisnika koji su ovim programima obuhvaćene. Tako je najviše različitih tipova usluga obuhvaćeno iz izvora sredstava MMTPR- PSGO i EK CARDS 2004, kojima je ujedno obuhvaćeno i najviše različitih skupina korisnika.

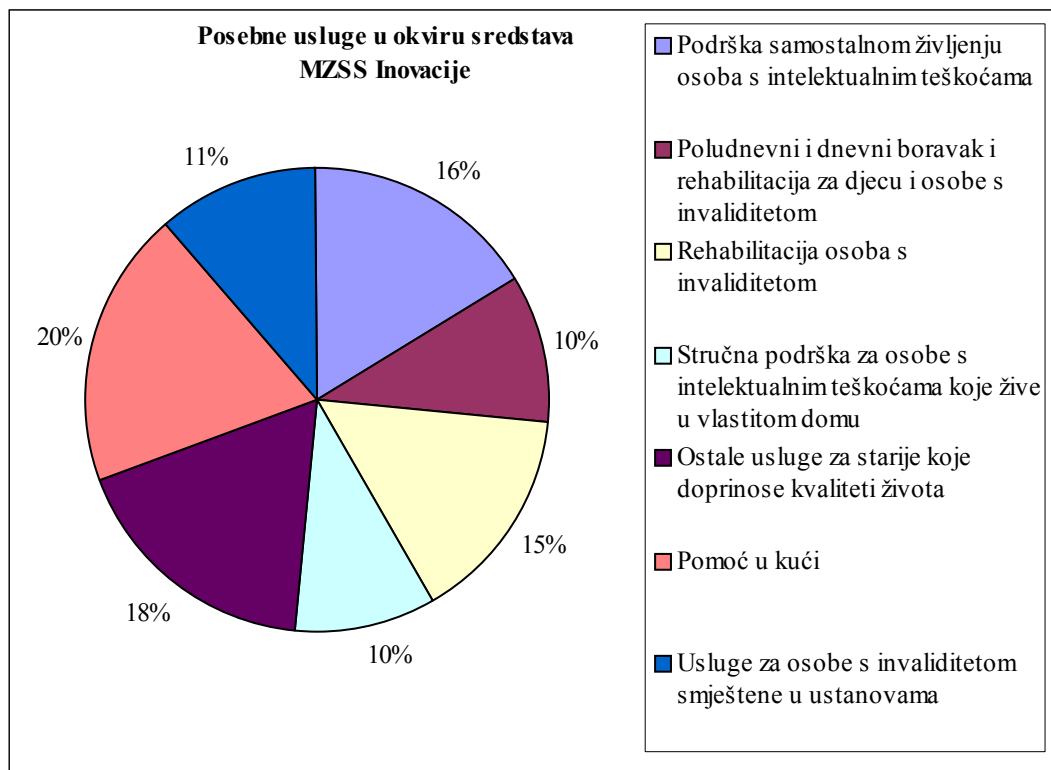
U okviru sredstava MMTPR-PSGO obuhvaćeno je 11 posebnih usluga koje provode udruge, a najviše je sredstava usmjereno na razvoj vještina za povećanje mogućnosti zapošljavanja nezaposlenih, uslugu pomoć u kući starijim osobama i međuetničku suradnju i integraciju povratnika i naseljenih. U odnosu na korisnike i ukupne iznose, najviše je sredstava usmjereno na osobe s invaliditetom, djecu i mlade s teškoćama u razvoju i invaliditetom, starije osobe i nezaposlene, ali su sredstvima obuhvaćeni i drugi korisnici; djeca i mladi, nacionalne manjine i Hrvati naseljenici, žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja te osobe u zdravstvenom riziku i oboljele osobe. Sve usluge provode se u 12 županija (Tablice 17a i b u Prilogu 1.)

U okviru sredstava EK CARDS 2004, obuhvaćeno je 9 posebnih usluga koje provode udruge, s prosječno najvišim iznosima po udruzi, a ukupna sredstava koja su dobile udruge ravnomjerno su raspoređena za sve usluge osim nešto manjeg udjela za jednu od specifičnijih usluga koja nije usmjerena na ranjive skupine nego na edukacije pružatelja usluga u ustanovama socijalne skrbi i zdravstva. U odnosu na korisnike, sredstva su obuhvatila ravnomjerno više skupina korisnika, nešto malo više djecu i mlade, zatim osobe s invaliditetom, starije osobe, obitelji udomitelja, bivše ovisnike o opojnim drogama, žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, osobe u zdravstvenom riziku i oboljele osobe te pružatelje usluga u zdravstvu i socijalnoj skrbi. Ove usluge provode se u 6 županija. (Tablice 18a i b u Prilogu 1.)

Za razliku od ovih programa, u okviru sredstava MZSS- Inovacije, obuhvaćeno je 7 posebnih usluga, ali sa znatno manjom zastupljenosti različitih usluga i skupina korisnika jer su podržane samo dvije vrste glavnih usluga i to usluge za osobe s invaliditetom i usluge za starije osobe. Sukladno tome, od korisnika su najviše zastupljene osobe s invaliditetom (osobe s intelektualnim teškoćama), i starije osobe. Sve navedene usluge, udruge provode u 7 županija (Tablice 19a i b u Prilogu 1.).

Što se tiče sredstava za udruge iz UNDP–UNV programa, koja su ujedno i najmanja, ova sredstva se odnose na izgradnju i opremu objekata u tri županije (oprema i sredstva za igraonice i sl). (Tablica 20 u Prilogu 1.).

Gledano na zajednički doprinos, iz udjela sredstava iz posebnih programa i međunarodnih donatora za udruge, vidljive su naznake obuhvata posebnih usluga (oko 20 različitih posebnih usluga) te obuhvata različitih skupina korisnika (oko 9 skupina korisnika), pri čemu se usmjerenja ovih programa ne razlikuju bitno od ostalih izvora sredstava u odnosu na najzastupljenije korisnike, a to su osobe s invaliditetom i starije osobe. Međutim, što se tiče raznovrsnosti usluga, sredstava i obuhvata različitih korisničkih skupina razlika ima između programa EK CARDS 2004 i ostalih programa, jer je taj program osigurao najpravnomjerniji pristup sredstava različitim skupinama korisnika. Razlike se ogledaju i u zastupljenosti udruga/korisnika ovih sredstava po županijama pri čemu Splitsko dalmatinska županija odskakače od ostalih županija, a na područjima od posebne državne skrbi samo su još udruge iz tri županije osigurale nešto značajnija sredstva i to iz Osječko baranjske, Sisačko moslavačke i Bjelovarsko bilogorske.

Dodatno, obzirom da se novi program/natječaj MZZS Inovacije nastavlja i u 2008/2009, (kao i PSGO) a u kontekstu dosadašnjeg praćenja rezultata iz prvog kruga natječaja te postignuća vezanih uz ostale posebne programe (EK CARDS I MMTPR PSGO) te ukupnih sredstava usmjerenih na sve tipove usluga i korisnika iz svih izvora, možda je dobro promisliti o usmjerenijim prioritetima u drugom krugu natječaja, ukoliko se prepoznaje nedostatak raspoloživih sredstava za druge usluge i korisnike te županije.

VIII. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Iako se na temelju mapiranja socijalnih usluga na prigodnom uzorku koji uključuje pregled ključnih izvora financiranja središnje države, regionalnih i lokalnih vlasti/najvećih gradskih središta u Hrvatskoj te posebnih programa ministarstava i međunarodnih donatora, može zaključiti da postoji znatna raznovrsnost usluga, čime se svakako doprinosi razvoju usluga u Hrvatskoj, ipak nedostaje jasnija slika o politici razvoja sustava socijalne skrbi u kontekstu kombinirane socijalne politike te posebno koje će mjesto organizacije civilnog društva/udruge u toj politici zauzimati.

Iz politike financiranja socijalnih usluga vidljivo je da su, među prioritetnim uslugama po visini sredstava, u najvećoj mjeri financirane samo dvije glavne usluge; usluge za osobe s invaliditetom i usluge za starije osobe (polovina ukupnih sredstava) te nešto više zastupljene još dvije usluge, i to usluge za djecu i mlade te prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika. Gledajući udjele u okviru tih sredstava za posebne usluge, najviši iznosi (od 15.000.000,00 do 30.000.000,00 kuna) korišteni su za usluge pomoći u kući za starije osobe i dnevnog boravka te za ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom i prevenciju ovisnosti. S obzirom na specifične korisnike ovih usluga, najviše je sredstava usmjereno na starije osobe, za osobe s tjelesnim invaliditetom te djecu i mlade.

Pri tom ima dodatnih specifičnosti u odnosu na usmjeravanje sredstava i pružatelje usluga. Većina sredstava usmjerenih na djecu i mlade mogu se procijeniti kao sredstva univerzalne/primarne prevencije, dok su sredstva za indiciranu/selektivnu prevenciju i tretman (primjerice psihosocijalna pomoć i savjetovališta za mlade u riziku što također doprinosi razvoju potrebne mreže usluga u zajednicama) zastupljena u značajnije manjoj mjeri, iako bi s obzirom na potražnju i potrebe za ovim uslugama sredstva, prema nekim procjenama, ta sredstva trebala biti veća. S druge strane, sredstva za starije osobe odnose se u najvećoj mjeri na alternativne/izvaninstitucionalne oblike skrbi kroz usluge pomoći u kući u odnosu na one institucionalne, dok su sredstva za osobe s tjelesnim invaliditetom, sukladno hijerarhiji iznosa, u najvećem dijelu usmjerena na informiranje o pravima i zastupanje interesa osoba s tjelesnim invaliditetom, a u manjoj mjeri na alternativni oblik skrbi u odnosu na one institucionalne, primjerice širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga kako bi se prevenirala institucionalizacija osoba s tjelesnim i intelektualnim teškoćama. Pri tom je primjerice iznimka, usluga osobne asistencije za osobe s najtežim stupnjem invaliditeta, nova usluga koja zauzima značajno mjesto u ukupnoj raspodjeli sredstava za osobe s invaliditetom, kao i značajan porast sredstava u odnosu na prijašnje razdoblje (2006). Kod ovih usluga, vidljive su i razlike među pružateljima usluga, tako uslugu univerzalne/primarne prevencije za djecu i mlade te uslugu za osobe s invaliditetom najviše pružaju organizacije civilnog društva/udruge, dok usluge za starije osobe više pružaju ostali pružatelji usluga (ustanove, Crveni križ, gradovi i općine).

Što se tiče ostalih korisnika prema kojima su usmjereni viši iznosi sredstava (oko 10.000.000,00 kuna) to su siromašne i socijalno ugrožene osobe, djeca i mladi s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju, žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja i osobe s intelektualnim teškoćama. Pri tom se sredstva za djecu i mlade s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju te za osobe s intelektualnim teškoćama odnose na rehabilitaciju, jednim dijelom na različite oblike skrbi u odnosu na one institucionalne, kao što je poludnevni i dnevni boravak, usluge prijevoza te zastupanje interesa osoba s intelektualnim teškoćama. Od ukupnih sredstava za žrtve obiteljskog

nasilja, polovina se odnosi na skloništa za žrtve nasilja, dok se ostala sredstva usmjeravaju na edukaciju, psihosocijalnu pomoć i savjetovanje žrtava nasilja i usluge tretmana za djecu žrtve nasilja. U okviru programa za siromašne i socijalno ugrožene osobe, većina sredstava usmjerena je na neki oblik humanitarne pomoći, a dio sredstava usmjeren je ciljano na servise (praonica za rublje, Caritasova ljekarna) koji omogućavaju ovoj korisničkoj skupini potrebnu pomoć u zajednici.

Mapiranje pokazuje da postoji relativna rasprostranjenosti socijalnih usluga na području svih regija, ali je razvidna nejednakost u alokaciji sredstava po županijama s obzirom na iznose sredstava, zatim tipove usluga, korisnike i pružatelje usluga, pri čemu su i dalje u nepovoljnom položaju županije koje su siromašnije. Najviše sredstava za usluge je u Gradu Zagrebu, Splitsko dalmatinskoj, Osječko baranjskoj i Primorsko goranskoj županiji. Pri tom je važno spomenuti da potražnja premašuje alocirana sredstva, o čemu svjedoči većina donositelja odluka (primjerice potražuju se višemilijunska sredstva na predloženim projektima udruga, dok županije ili gradovi izdvajaju znatno manje iznose (oko 200.000,00 kuna najčešće) Pri tome, dio županija koje spadaju u deprivirana područja, imaju manju raznovrsnost usluga ili se može ocijeniti da je tek započeo razvoj nekih usluga.

Među pružateljima usluga najviše je udruga (57%) kao što je ujedno financirano najviše socijalnih usluga koje provode udruge, no primjetan je iznimno veliki broj financiranih projekata udruga sa prosječno vrlo niskim iznosom sredstava (manje od 40.000,00 kuna godišnje), a takvih financijskih pokazatelja neznatan je broj među drugim pružateljima usluga, što udruge stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druge aktere koji se bave istim poslovima. To je vjerojatno više posljedica sadašnje cjelokupne politike financiranja udruga, te nedostatne koncepcije i mehanizama promicanja uloge udruga u kombiniranoj socijalnoj politici nego izraz planiranja povoljnije cijene socijalnih usluga koje bi trebale i mogle provoditi udruge.

Što se tiče udjela sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga u odnosu na županije, najmanje je sredstava za udruge u Vukovarsko srijemskoj županiji gdje su veća sredstva raspoređena na ostale pružatelje usluga, a manja na udruge, slično kao i u Ličko senjskoj i Požeško slavonskoj županiji. U Splitsko dalmatinskoj županiji, među pružateljima usluga, nalazi se najviše udruga a one su ujedno osigurale i najviše sredstava iz posebnih programa i međunarodnih donatora, potom slijedi Primorsko goranska i Osječko baranjska županija, gdje je također povoljniji omjer između udruga i drugih pružatelja prema ovim izvorima. Najveći ukupni iznos za socijalne usluge je u Gradu Zagrebu, kao i ukupni udio iznosa za udruge, no veliki dio sredstava imaju gradske ustanove tako da bi se taj udio mogao smatrati nešto nepovoljnijim s obzirom na raspoloživost udruga, broja projekata i njihov ukupni kapacitet u odnosu na druge županije.

Iz većine podataka svih izvora te dodatno posebnih programa i međunarodnih donatora, vidljivo je da dio udruga ima kapacitet za pružanje istih usluga kao i ostali pružatelji usluga (gradske ustanove, ustanove čiji su osnivač ministarstva), na istim područjima djelovanja (županijama), što može predstavljati izazov kontinuiranog paralelnog financiranja ukoliko sredstva nisu strateški planirana, s ciljem smanjenja ukupnih troškova za državu.

Socijalne usluge (primjerice, dnevni i poludnevni boravci i aktivnosti za posebne korisničke skupine, psiho-socijalna pomoć i savjetovaništa, pomoć u kući, usluge osobne asistencije i slične usluge) za neke skupine korisnika kojima se odobravaju izvaninstitucionalne usluge ili izriču

mjere, pogotovo kada se one odvijaju izvan Centara za socijalnu skrb, trebalo bi definirati kroz parametre na nacionalnom nivou, a planirati ih i ostvariti ih na nivou općina, gradova i županija. Za neke usluge poput skloništa za žrtve obiteljskog nasilja i prenoćišta za beskućnike, ne postoje mehanizmi sustavnog financiranja na nacionalnoj razini već ti programi isključivo ovise o inicijativama lokanih vlasti i/ili udruga koje su ih pokrenule. Stoga bi bilo potrebno ustanoviti mehanizme koji sustavno usklađuju nacionalne prioritete iz područja socijalne politike s lokalnim potrebama i definirati razine planiranja i financiranja za pojedine socijalne usluge.

Dodatno, većina usluga obuhvaćena ovim mapiranjem financirana je kroz kratkoročne projekte, a samo je manji dio financiran kroz višegodišnje programe što ukazuje na jedan od ključnih izazova, a to je održivost usluge koja se pruža. Uz pitanje održivosti, višestrukost izvora financiranja istih ili sličnih usluga/projekata (naročito sa iste/središnje razine) koja je ovoj fazi posljedica decentraliziranog sustava financiranja udruga s pozicije Ureda za udruge na pozicije proračuna ministarstava i Nacionalne Zaklade za razvoj civilnog društva, predstavlja izazov učinkovitosti sustava i potencijalni problem zbog nedostatka konsolidiranog pristupa financiranju i dugoročnom planiranju socijalnih usluga koje mogu i trebaju pružati u većoj mjeri organizacije civilnog društva/udruge.

Također, u procesu pripreme podataka, uvidjelo se da postoji potreba za poboljšanjem cjelokupnog sustava vođenja podataka na svim razinama (središnjoj, županijskoj i lokalnoj) jer je postojeći način evidentiranja podataka neujednačen, a podaci nepotpuni te nije moguće doći do nekih važnih podataka potrebnih za planiranje budućih usluga (npr. ne zna se uopće koliko korisnika je obuhvaćeno nekim projektom pa tako i uslugom). Primjećeni su također i izazovi u tumačenju programskih područja financiranja i prioriteta (primjerice osnovna djelatnost udruga osoba s invaliditetom, tumačenja područja institucionalne potpore i usmjerenosti pojedinih programskih područja Nacionalne zaklade u odnosu na druge provoditelje natječaja), preklapanje kriterija financiranja programskih područja iz višestrukih izvora iste razine (MOBMS, MZSS, MZOŠ, Zaklada, Uredi Vlade RH), kao i tumačenja prioriteta natječaja u odnosu na javne politike i prioritetne mjere prema kojima bi trebali ti prioriteti biti definirani, što ne omogućava uspostavljanje adekvatnog sustava monitoringa i evaluacije provedenih mjera kao podloge za donošenje odluka o učinkovitom usmjeravanju raspoloživih sredstva.

Iako postoje brojne usluge koje se provode izvaninstitucionalno, ne postoji katalog socijalnih usluga koje organizacije civilnog društva pružaju, s nacionalne se razine financiraju programi o kojima se na lokalnoj razini ne mogu naći podaci, a suradnja nevladinih organizacija i državnih ustanova socijalne skrbi još uvijek je prepuštena u najvećoj mjeri osobnim inicijativama i odnosima državnih i privatnih inicijativa. Općenito bi suradnja između ministarstava, županija i gradova u procesu planiranja (vertikalno povezivanje i suradnja) i međuministarska koordinacija (horizontalno povezivanje i suradnja), uključujući i druge aktere, posebno Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva, EU programe te druge međunarodne donatore bila ključna za ostvarivanje poboljšanja u tom području, uz unapređivanje dosadašnjih kriterija financiranja. Pri tom se ponovo ključnom ulogom čini koordinacijska uloga UzU Vlade RH i Savjeta za razvoj civilnog društva pri planiranju dodjele financijskih sredstava organizacijama civilnog društva kao i jačanje njihove uloge u praćenju i intenziviranju procesa socijalnog ugovaranja.

Potrebno je stoga, aktualizirati problem konsolidiranijeg i strateškog planiranja pružanja socijalnih usluga na osnovi kojeg bi se razvijali i usmjeravala sredstva koja se za ovu namjenu

izdvajaju. Također, potrebno je unaprijediti i/ili poticati mehanizame za promicanje uloge udruga koje pružaju socijalne usluge jer su ovi mehanizmi, osim kod udruga osoba s invaliditetom, izostali ili su nedovoljni. Tu ulogu bi u većoj mjeri mogao preuzeti Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva u suradnji s predstavnicima udruga.

U tom smislu, UNDP predlaže sljedeće aktivnosti koje u kratkoročnom razdoblju mogu doprinijeti razvoju konsolidiranijeg pristupa planiranju socijalnih usluga u kontekstu kombinirane socijalne politike:

1. S ciljem konsolidacije planiranja socijalnih usluga na nacionalnoj razini, bilo bi potrebno utvrditi jednog od ključnih nositelja među ministarstvima (najvjerojatnije MZSS ili MOBMS kao focal point) u kojem bi započeo proces dugoročnijeg plana za sustavno i višegodišnje planiranje socijalnih usluga, a ujedno i unaprijedili procesi definiranja prioriteta financiranja udruga te intenzivirao proces socijalnog ugovaranja.

2. Potrebno je intenzivirati rad na provedbi Vladinih mjera za poticanje razvoja civilnog društva i to posebno na operacionalizaciji mjera 8.2.1. i 8.2.2 iz Operativnog plana Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva koje se odnose na socijalno ugovaranje države i organizacija civilnog društva i na izradu Pravilnika o standardima, prioritetima i mjerilima za socijalno ugovaranje.

3. Izrada kataloga socijalnih usluga s posebnim naglaskom na socijalne usluge koje se mogu i trebaju provoditi izvaninstitucionalno i u većoj mjeri od strane nevladinih organizacija, pomogla bi i u pripremi/razlikovanju standarda za pojedine usluge i pružatelje usluga. Dodatno, moguće je nastaviti rad na bazi podataka po županijama koji je UNDP započeo u 2007. godini i koji će uskoro biti dostupan na UNDP web portalu te se može kontinuirano dopunjavati i pratiti razvoj usluga po županijama a istovremeno usklađivati tipove i podtipove usluga i kriterije financiranja na svim razinama. Dostupnost baze podataka o postojećim socijalnim uslugama po županijama je važno i s pozicije onih koji planiraju socijalne programe kao i s pozicije korisnika i njihovih obitelji koje tako dobivaju pravovremenu informaciju o vrsti usluga i kontakte pružatelja usluga na područjima gdje žive.

4. Budući da je u JIM-u kao i Koalicijskom sporazumu Vlade RH predviđena decentralizacija usluga socijalne skrbi, potrebno je izraditi smjernice za županijske planove za kreiranje i provođenje mreže usluga i/ili izrada konkretnih planova razvoja socijalnih usluga po županijama, koji će ujedno omogućiti podlogu za planiranje i programiranje sredstava iz EU fondova.

Prilog 1.

Tablica 4. Udio sredstava prema glavnom tipu socijalne usluge

TIPOVI SOCIJALNE USLUGE:	SREDSTVA:	POSTOTAK:
Usluge za osobe s invaliditetom	57.596.996,52	26,4%
Usluge za starije osobe	51.207.843,70	23,5%
Usluge za djecu i mlade	22.143.860,32	10,2%
Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika	18.054.890,17	8,3%
Zaštita i prevencija nasilja u obitelji	13.380.579,68	6,1%
Usluge za siromašne (humanitarne usluge)	12.712.355,92	5,8%
Usluge za obitelj	7.891.444,38	3,6%
Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge	7.753.764,62	3,6%
Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS	7.512.494,54	3,4%
Zaštita i promocija ljudskih prava	6.877.978,88	3,2%
Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje	6.654.036,20	3,1%
Edukacija pružatelja usluga	2.774.244,19	1,3%
Ostale usluge	1.396.438,45	0,6%
Usluge za Rome	941.075,00	0,4%
Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike	621.079,88	0,3%
Strukovno usavršavanje	336.500,00	0,2%
	217.855.582,45	

Tablica 6. Hijerarhija iznosa za posebne usluge

PODTIPOVI USLUGA	IZNOS	POSTOTAK
Pomoć u kući za starije	28.819.214,85	13,4%
Ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom	19.544.090,78	9,1%
Pomoć u kući i dnevni boravak za starije	14.718.900,81	6,8%
Ostala direktna pomoć socijalno ugroženim obiteljima	11.872.955,92	5,5%
Prevenција ovisnosti	10.510.605,00	4,9%
Osobni asistent za osobe s najtežim stupnjem invaliditeta	8.881.521,87	4,1%
Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja	7.139.732,95	3,3%
Resocijalizacija i rehabilitacija bivših ovisnika o drogama	6.993.823,33	3,2%
Izvanškolsko i dopunsko obrazovanje djece i mladih	6.228.261,47	2,9%
Usluge za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i djecu i mlade s invaliditetom	5.744.776,53	2,7%
Rehabilitacija osoba s invaliditetom	5.741.096,34	2,7%
Ostale usluge za starije koje doprinose kvaliteti života	5.523.877,88	2,6%
Savjetovanje i podrška obitelji	5.144.551,00	2,4%
Poboljšanje infrastrukture, obnova i oprema objekata	5.131.896,03	2,4%
Prevenција bolesti	4.927.842,77	2,3%
Edukacija i promicanje prava specifične populacije	4.904.778,88	2,3%
Ostale usluge za osobe s intelektualnim teškoćama	3.842.605,42	1,8%
Psiho-socijalna pomoć i savjetovališta za mlade	3.813.332,00	1,8%
Razvoj vještina za povećanje mogućnosti zapošljavanja	3.549.069,29	1,6%
Usluga prijevoza osoba s invaliditetom	3.469.797,95	1,6%
Edukacija za demokraciju i uključivanje mladih	3.251.564,00	1,5%

Usluge za djecu žrtve nasilja	3.162.506,00	1,5%
Edukacija, pravna i psihološka pomoć žrtvama nasilja	3.009.422,47	1,4%
Organiziranje slobodnog vremena mladih	2.857.394,18	1,3%
Podrška udomiteljskim obiteljima za djecu bez roditeljske skrbi	2.604.453,38	1,2%
Društveno koristan rad	2.596.995,56	1,2%
Edukacija pružatelja usluga u javnim ustanovama	2.445.971,98	1,1%
Poludnevni i dnevni boravak i rehabilitacija za djecu i osobe s invaliditetom	2.392.772,49	1,1%
Zapošljavanje osoba s invaliditetom	2.041.238,68	0,9%
Direktna pravna zaštita	1.973.200,00	0,9%
Usluge za osobe s invaliditetom smještene u ustanovama	1.965.280,86	0,9%
Usluge za djecu i mlade smještene u domovima	1.920.500,00	0,9%
Klubovi mladih	1.852.500,00	0,9%
Podrška samostalnom življenju osoba s intelektualnim teškoćama	1.816.041,84	0,8%
Ostale zdravstvene usluge	1.663.103,00	0,8%
Dostupnost hitne intervencije za starije	1.604.800,00	0,7%
Unapređenje tehnologija i informiranja lokalnog stanovništva	1.545.557,19	0,7%
Prevenција nasilja u školama	1.433.498,67	0,7%
Stručna podrška za osobe s intelektualnim teškoćama koje žive u vlastitom domu	1.170.524,36	0,5%
Psihosocijalna pomoć i savjetovanje osoba s invaliditetom	987.249,40	0,5%
Prihvatište za beskućnike	839.400,00	0,4%
Međuetnička suradnja i integracija povratnika i naseljenih	835.041,32	0,4%
Zaštita mentalnog zdravlja	816.960,31	0,4%
Klubovi alkoholičara	550.461,84	0,3%
Usluge za starije osobe smještene u domovima	541.050,16	0,3%
Posredovanje u zapošljavanju i zapošljavanje nezaposlenih	507.971,35	0,2%
Predškolski odgoj	475.963,00	0,2%
Prevenција bolesti i ovisnosti kod Roma	454.680,00	0,2%
Edukacija zaposlenih u lokalnoj samoupravi	328.272,21	0,2%
Interkulturalna suradnja mladih	310.847,00	0,1%
Uključivanje mladih Roma	210.400,00	0,1%
Hospicij	205.858,54	0,1%
Ostale usluge za Rome	156.995,00	0,1%
Podrška jednoroditeljskim obiteljima	142.440,00	0,1%
Dopunsko obrazovanje Roma	119.000,00	0,1%
HIV/AIDS	80.000,00	0,0%
Tretman počinitelja nasilja	68.918,26	0,0%
Rehabilitacija i resocijalizacija psihički oboljelih osoba i duševnih bolesnika	60.000,00	0,0%

Tablica 7. Korisnici usluga i udio u ukupnom iznosu

Korisnici usluga	Iznos	Postotak
Starije osobe	50.922.126,72	23,4%
Osobe s tjelesnim invaliditetom	37.626.059,89	17,3%
Djeca i mladi	36.750.372,27	16,9%
Siromašne i socijalno ugrožene osobe	12.796.966,48	5,9%

Djeca i mladi s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju	10.226.277,39	4,7%
Žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja	9.983.736,95	4,6%
Osobe s intelektualnim teškoćama	9.474.235,38	4,3%
Ovisnici o opojnim drogama	7.447.823,33	3,4%
Nezaposleni	6.131.687,65	2,8%
Osobe u zdravstvenom riziku i oboljele osobe	5.812.522,78	2,7%
Roditelji i obitelj	5.536.259,47	2,5%
Svi građani/javnost	5.519.468,88	2,5%
Stanovnici ruralnih zajednica PPDS	4.522.787,26	2,1%
Posvojitelji i udomitelji	2.624.453,38	1,2%
Pružatelji usluga/djelatnici u zdravstvu, socijalnoj skrbi i obrazovanju	2.304.328,98	1,1%
Žene	1.939.222,00	0,9%
Nacionalne manjine/povratnici	1.832.760,00	0,8%
Beskućnici	839.400,00	0,4%
Ostali	833.166,45	0,4%
Tražitelji azila i imigranti	773.600,00	0,4%
Romi	654.075,00	0,3%
Ovisnici o alkoholu	617.461,84	0,3%
Nositelji provedbe socijalne politike i planiranja socijalnih usluga	550.500,00	0,3%
Seksualne manjine	523.580,00	0,2%
Pružatelji usluga/djelatnici uprave i povjerenstava	463.272,21	0,2%
Hrvati naseljenici	400.440,00	0,2%
Članovi strukovnih udruženja	379.079,88	0,2%
Duševni bolesnici i psihički oboljele osobe	230.000,00	0,1%
Politički zatvorenici	71.000,00	0,0%
Počinitelji nasilja u obitelji	68.918,26	0,0%
Ukupno:	217.855.582,45	

Tablica 8. Broj projekata i ukupan iznos sredstava po županiji

Županija	Broj projekata	Postotak	Iznos	Postotak
Bjelovarsko-bilogorska	55	2,18%	4.676.461,28	2,15%
Brodsko-posavska	67	2,66%	4.660.983,21	2,14%
Dubrovačko-neretvanska	110	4,36%	6.377.600,00	2,93%
Grad Zagreb	462	18,33%	51.608.649,97	23,69%
Istarska	125	4,96%	12.071.323,21	5,54%
Karlovačka	96	3,81%	11.004.152,27	5,05%
Koprivničko-križevačka	101	4,01%	2.781.709,37	1,28%
Krapinsko-zagorska	71	2,82%	3.316.825,00	1,52%
Ličko-senjska	38	1,51%	4.977.116,74	2,28%
Međimurska	37	1,47%	3.147.486,00	1,44%
Osječko-baranjska	228	9,04%	14.938.224,83	6,86%
Požeško-slavonska	41	1,63%	3.996.639,76	1,83%
Primorsko-goranska	229	9,08%	14.043.751,70	6,45%
RH	43	1,71%	3.207.989,00	1,47%
Sisačko-moslavačka	120	4,76%	12.976.696,01	5,96%
Splitsko-dalmatinska	198	7,85%	22.341.639,42	10,26%
Šibensko-kninska	81	3,21%	5.626.781,63	2,58%

Varaždinska	57	2,26%	3.926.512,80	1,80%
Virovitičko-podravska	50	1,98%	4.636.851,68	2,13%
Vukovarsko-srijemska	88	3,49%	14.000.319,78	6,43%
Zadarska	100	3,97%	7.393.773,04	3,39%
Zagrebačka	124	4,92%	6.144.095,75	2,82%
Ukupno:	2521	100%	217.855.582,45	100%

Tablica 9. Udio sredstava posebnih programa po županijama (bez udjela županija i gradova)

ŽUPANIJA	Udio ukupnih sredstava bez županijskih i gradskih	Udio bez posebnih programa	Udio posebnih programa	POSTOTAK Povećanje
Krapinsko-zagorska	1.442.025,00	1.442.025,00	0,00	0,00%
Koprivničko-križevačka	1.897.009,37	1.897.009,37	0,00	0,00%
Međimurska	2.137.986,00	2.137.986,00	0,00	0,00%
Varaždinska	2.157.112,80	2.157.112,80	0,00	0,00%
Dubrovačko-neretvanska	2.489.700,00	2.342.718,00	146.982,00	5,90%
Zagrebačka	2.984.255,75	1.665.602,98	1.318.652,77	44,19%
RH	3.207.989,00	3.207.989,00	0,00	0,00%
Brodsko-posavska	3.208.929,21	2.409.349,00	799.580,21	24,92%
Virovitičko-podravska	3.272.851,68	2.421.408,92	851.442,76	26,02%
Požeško-slavonska	3.779.978,14	2.082.636,10	1.697.342,04	44,90%
Ličko-senjska	3.972.106,74	1.105.206,71	2.866.900,03	72,18%
Bjelovarsko-bilogorska	4.354.675,84	1.723.592,36	2.631.083,48	60,42%
Zadarska	4.471.623,04	1.427.000,00	3.044.623,04	68,09%
Šibensko-kninska	4.537.781,63	1.213.001,00	3.324.780,63	73,27%
Istarska	5.649.563,21	3.165.644,15	2.483.919,06	43,97%
Primorsko-goranska	6.797.912,38	5.048.145,50	1.749.766,88	25,74%
Karlovačka	9.376.152,27	4.967.195,41	4.408.956,86	47,02%
Sisačko-moslavačka	10.826.696,01	4.218.869,40	6.607.826,61	61,03%
Osječko-baranjska	11.843.329,38	6.976.165,68	4.867.163,70	41,10%
Vukovarsko-srijemska	13.650.501,78	10.295.276,00	3.355.225,78	24,58%
Splitsko-dalmatinska	16.234.665,32	8.271.901,50	7.962.763,82	49,05%
Grad Zagreb	26.330.096,27	23.445.321,22	2.884.775,05	10,96%
	144.622.940,82	93.621.156,10	51.001.784,72	

Tablica 11. Udio sredstava za udruge i ostale pružatelja usluga prema izvoru sredstava

Izvor sredstava	Ukupni iznos	Udruge	Postotak	Ostali	Postotak
MZSS - Zdravstvo	3.933.030,00	3.933.030,00	100,00%	0,00	0,00%
Uredi Vlade RH	4.050.000,00	4.005.000,00	98,89%	45.000,00	1,11%
UNDP - UNV	4.537.541,68	394.000,00	8,68%	4.143.541,68	91,32%
MZSS (Inovacije)	12.320.621,44	7.164.941,82	58,15%	5.155.679,62	41,85%
EK CARDS	14.448.044,80	12.751.897,17	88,26%	1.696.147,63	11,74%

Nacionalna zaklada	16.126.225,24	16.060.725,24	99,59%	65.500,00	0,41%
PSGO - MMTPR	19.695.576,80	5.597.964,33	28,42%	14.097.612,47	71,58%
MZSS - Socijalna skrb	21.066.123,97	21.066.123,97	100,00%	0,00	0,00%
MOBMS	48.445.776,89	26.465.912,89	54,63%	21.979.864,00	45,37%
Županije i gradovi	73.232.641,63	28.295.750,63	38,64%	44.936.891,00	61,36%
	217.855.582,45	125.735.346,05		92.120.236,40	

Tablica 12. Raspon sredstava za projekte udruga i ostalih pružatelja:

Iznos (kuna)	broj projekata udruga pružatelja usluga	postotak	broj projekata ostalih pružatelja usluga	postotak	ukupno
1 000 do 40 000	1377	90,59%	143	9,41%	1520
40 001 do 80 000	394	90,78%	40	9,22%	434
80 001 do 160 000	243	86,48%	38	13,52%	281
160 001 do 240 000	59	72,84%	22	27,16%	81
240 001 do 320 000	23	48,94%	24	51,06%	47
320 001 do 400 000	23	54,76%	19	45,24%	42
400 001 do 560 000	9	16,36%	46	83,64%	55
560 001 do 720 000	4	16,00%	21	84,00%	25
720 001 do 880 000	2	15,38%	11	84,62%	13
880 001 do 1 000 000	0	0,00%	2	100,00%	2
1 000 001 i više	12	57,14%	9	42,86%	21
	2146		375		2521

Tablica 13. Tipovi usluga i udio udruga u pružanju usluga

TIP USLUGE:	udruge	udio	ostali	udio
Strukovno usavršavanje	231.500,00	68,80%	105.000,00	31,20%
Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike	496.079,88	79,87%	125.000,00	20,13%
Usluge za Rome	921.395,00	97,91%	19.680,00	2,09%
Ostale usluge	1.187.438,45	85,03%	209.000,00	14,97%
Edukacija pružatelja usluga	1.329.150,88	47,91%	1.445.093,31	52,09%
Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje	2.039.664,92	30,65%	4.614.371,28	69,35%
Zaštita i promocija ljudskih prava	6.867.978,88	99,85%	10.000,00	0,15%
Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS	1.596.174,92	21,25%	5.916.319,62	78,75%

Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge	6.389.234,62	82,40%	1.364.530,00	17,60%
Usluge za obitelj	5.156.822,06	65,35%	2.734.622,32	34,65%
Usluge za siromašne (humanitarne usluge)	895.440,00	7,04%	11.816.915,92	92,96%
Zaštita i prevencija nasilja u obitelji	7.592.181,21	56,74%	5.788.398,47	43,26%
Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika	11.500.223,91	63,70%	6.554.666,26	36,30%
Usluge za djecu i mlade	15.682.322,31	70,82%	6.461.538,01	29,18%
Usluge za starije osobe	13.089.270,23	25,56%	38.118.573,47	74,44%
Usluge za osobe s invaliditetom	50.760.468,78	88,13%	6.836.527,74	11,87%
	125.735.346,05		92.120.236,40	

Tablica 14. Udio sredstava za udruge i ostale pružatelje usluga po Županijama

Županija/pružatelj usluga	udruge	ostali
Ličko-senjska	673.906,71	4.303.210,03
Požeško-slavonska	1.157.230,10	2.839.409,66
Krapinsko-zagorska	1.277.125,00	2.039.700,00
Međimurska	1.911.986,00	1.235.500,00
Brodsko-posavska	2.066.039,00	2.594.944,21
Varaždinska	2.483.612,80	1.442.900,00
Šibensko-kninska	2.635.629,00	2.991.152,63
Virovitičko-podravaska	2.642.588,92	1.994.262,76
Koprivničko-križevačka	2.642.709,37	139.000,00
Vukovarsko-srijemska	3.007.514,00	10.992.805,78
RH	3.007.989,00	200.000,00
Bjelovarsko-bilogorska	3.150.130,85	1.526.330,43
Zadarska	3.650.210,52	3.743.562,52
Karlovačka	3.779.491,41	7.224.660,86
Zagrebačka	4.305.295,75	1.838.800,00
Dubrovačko-neretvanska	4.469.813,88	1.907.786,12
Sisačko-moslavačka	5.986.399,40	6.990.296,61
Istarska	7.254.823,21	4.816.500,00
Primorsko-goranska	9.540.891,70	4.502.860,00
Osječko-baranjska	9.832.582,40	5.105.642,43
Splitsko-dalmatinska	18.527.777,06	3.813.862,36
Grad Zagreb	31.731.599,97	19.877.050,00
	125.735.346,05	92.120.236,40

Tablica 16a. Iznosi sredstava iz posebnih programa i međunarodnih donatora za udruge

ŽUPANIJA	IZNOS
Brodsko-posavska	43.000,00
Ličko-senjska	48.000,00
Dubrovačko-neretvanska	146.982,00
Požeško-slavonska	219.912,00
Vukovarsko-srijemska	300.150,00
Karlovačka	356.840,00
Virovitičko-podravaska	656.680,00

Zadarska	954.810,52
Šibensko-kninska	1.051.628,00
Zagrebačka	1.298.652,77
Bjelovarsko-bilogorska	1.594.553,05
Primorsko-goranska	1.749.766,88
Sisačko-moslavačka	1.978.975,00
Istarska	2.483.919,06
Osječko-baranjska	2.580.796,27
Grad Zagreb	2.904.775,05
Splitsko-dalmatinska	7.539.362,72
UKUPNO	25.908.803,32

Tablica 17a. Posebne usluge sredstava MMTPR –PSGO

Posebne usluge u okviru sredstava MMTPR - PSGO	
Edukacija za demokraciju i uključivanje mladih	514.245,00
Edukacija, pravna i psihološka pomoć žrtvama nasilja	287.288,00
Ostale usluge za osobe s tjelesnim invaliditetom	442.067,20
Rehabilitacija osoba s invaliditetom	228.000,00
Usluga prijevoza osoba s invaliditetom	426.789,21
Usluge za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i djecu i mlade s invaliditetom	297.840,00
Ostale usluge za starije koje doprinose kvaliteti života starijih osoba	550.540,00
Pomoć u kući za starije osobe	760.160,00
Međuetnička suradnja i integracija povratnika i naseljenih	687.300,00
Prevenција bolesti	146.982,00
Razvoj vještina za povećanje mogućnosti zapošljavanja	1.256.752,92
	5.597.964,33

Tablica 17b. Usluge koje provode udruge MMTPR –PSGO po županijama

Usluge koje provode udruge iz MMTPR – PSGO po županijama	
Bjelovarsko-bilogorska	426.789,21
Brodsko-posavska	43.000,00
Dubrovačko-neretvanska	146.982,00
Karlovačka	340.840,00

Ličko-senjska	48.000,00
Osječko-baranjska	1.209.297,60
Požeško-slavonska	219.912,00
Sisačko-moslavačka	1.285.975,00
Šibensko-kninska	601.628,00
Virovitičko-podravska	155.580,00
Vukovarsko-srijemska	300.150,00
Zadarska	819.810,52
	5.597.964,33

Tablica 18a. Usluge koje provode udruge u okviru sredstava EK CARDS 2004

Posebne usluge u okviru sredstava EK CARDS	
Edukacija pružatelja usluga u javnim ustanovama	667.947,88
Zapošljavanje osoba s invaliditetom	1.479.867,10
Pomoć u kući i dnevni boravak	1.758.057,25
Izvanškolsko i dopunsko obrazovanje djece i mladih	1.374.304,42
Podrška udomiteljskim obiteljima za djecu bez roditeljske skrbi	1.784.999,06
Prevenција bolesti	1.298.652,77
Prevenција nasilja u školama	1.371.498,67
Resocijalizacija i rehabilitacija bivših ovisnika o drogama	1.591.662,07
Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja	1.424.907,95
	12.751.897,17

Tablica 18b. Usluge koje provode udruge EK CARDS po županijama

EK CARDS kao izvor posebnih usluga po županijama	
Grad Zagreb	2.904.775,05
Istarska	1.784.999,06
Osječko-baranjska	1.371.498,67
Primorsko-goranska	667.947,88
Splitsko-dalmatinska	4.724.023,74
Zagrebačka	1.298.652,77
	12.751.897,17

Tablica 19 a. Usluge koje provode udruge u okviru sredstava MZSS Inovacije

Posebne usluge u okviru sredstava MZSS Inovacije	
Podrška samostalnom življenju osoba s intelektualnim teškoćama	1.167.763,84
Poludnevni i dnevni boravak i rehabilitacija za djecu i osobe s invaliditetom	737.433,12

Rehabilitacija osoba s invaliditetom	1.081.819,00
Stručna podrška za osobe s intelektualnim teškoćama koje žive u vlastitom domu	698.920,00
Ostale usluge za starije koje doprinose kvaliteti života	1.262.625,00
Pomoć u kući za starije osobe	1.401.100,00
Usluge za osobe s invaliditetom smještene u ustanovama	815.280,86
	7.164.941,82

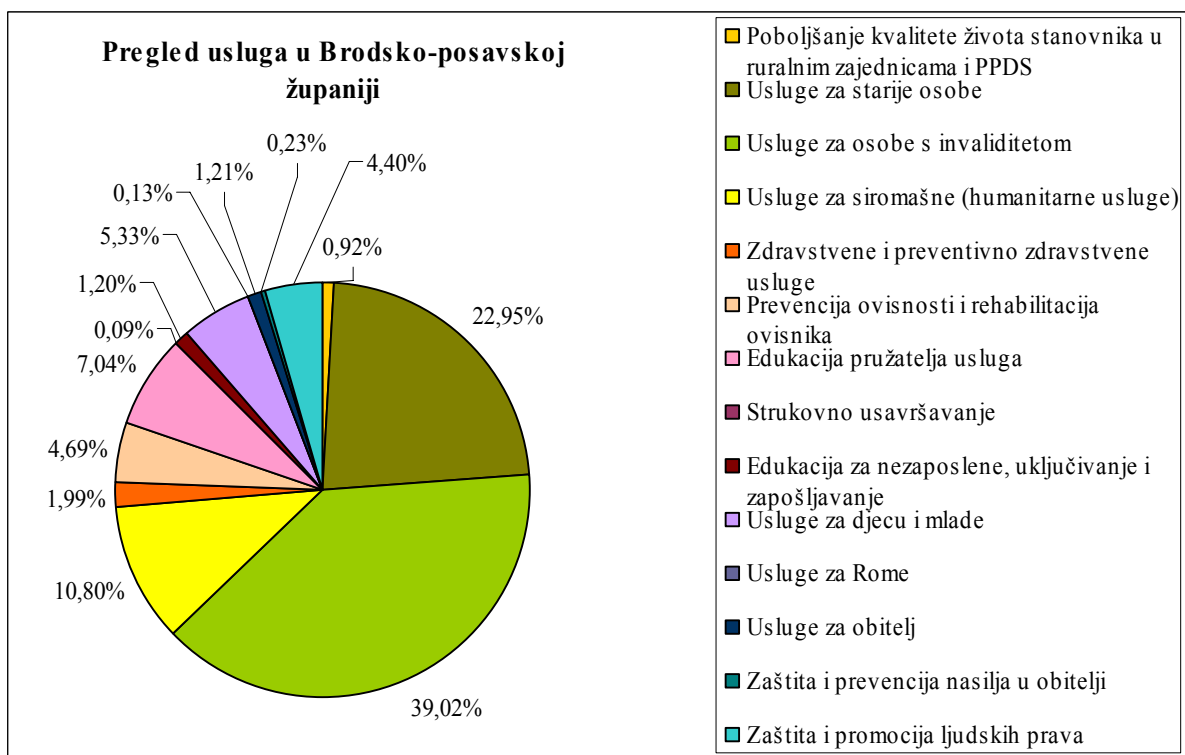
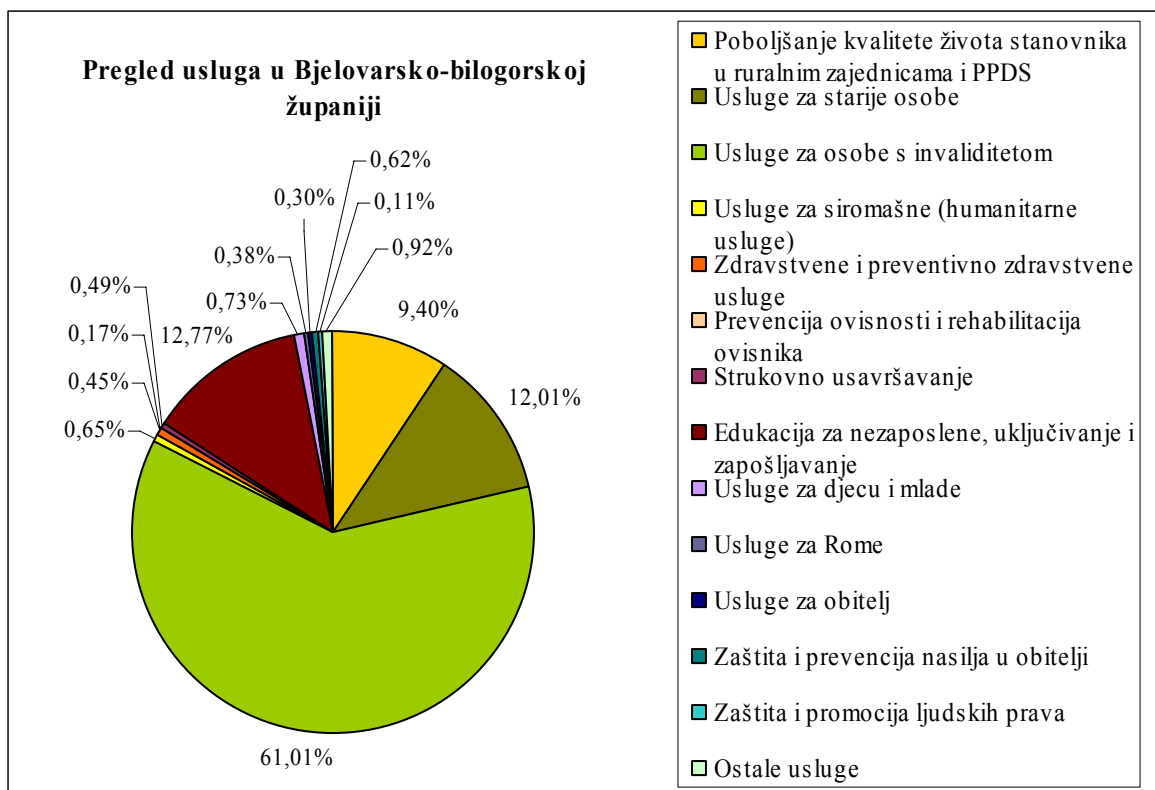
Tablica 19b. Usluge koje provode udruge MZSS Inovacije po županijama

MZSS Inovacije kao izvor posebnih usluga po županijama	
Bjelovarsko-bilogorska	1.167.763,84
Istarska	698.920,00
Primorsko-goranska	1.081.819,00
Sisačko-moslavačka	450.000,00
Splitsko-dalmatinska	2.815.338,98
Šibensko-kninska	450.000,00
Virovitičko-podravska	501.100,00
	7.164.941,82

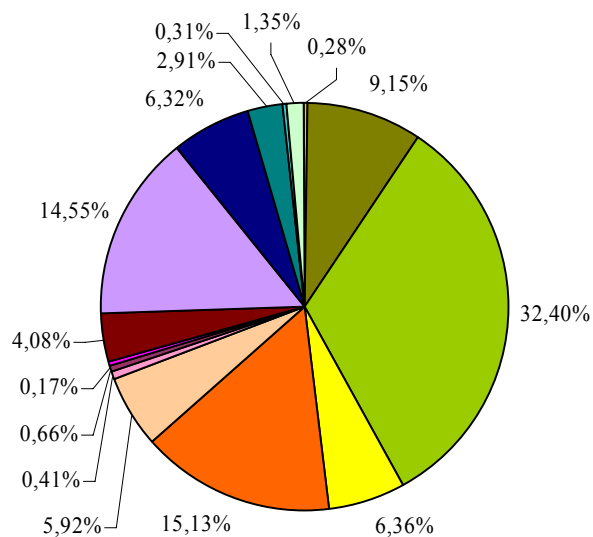
Tablica 20. usluge koje provode udruge u okviru sredstava UNDP

Posebne usluge u okviru sredstava UNDP	
Poboljšanje infrastrukture, obnova i oprema objekata	394.000,00
UNDP kao izvor posebnih usluga po županijama	
Karlovačka	16.000,00
Sisačko-moslavačka	243.000,00
Zadarska	135.000,00
	394.000,00

Prilog 2. Pregled usluga po županijama

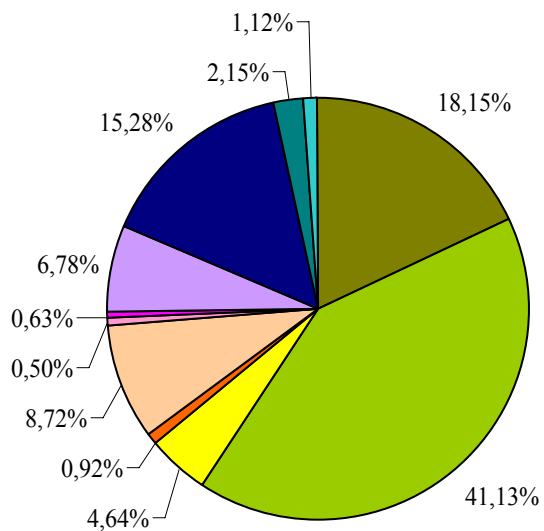

Pregled usluga u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

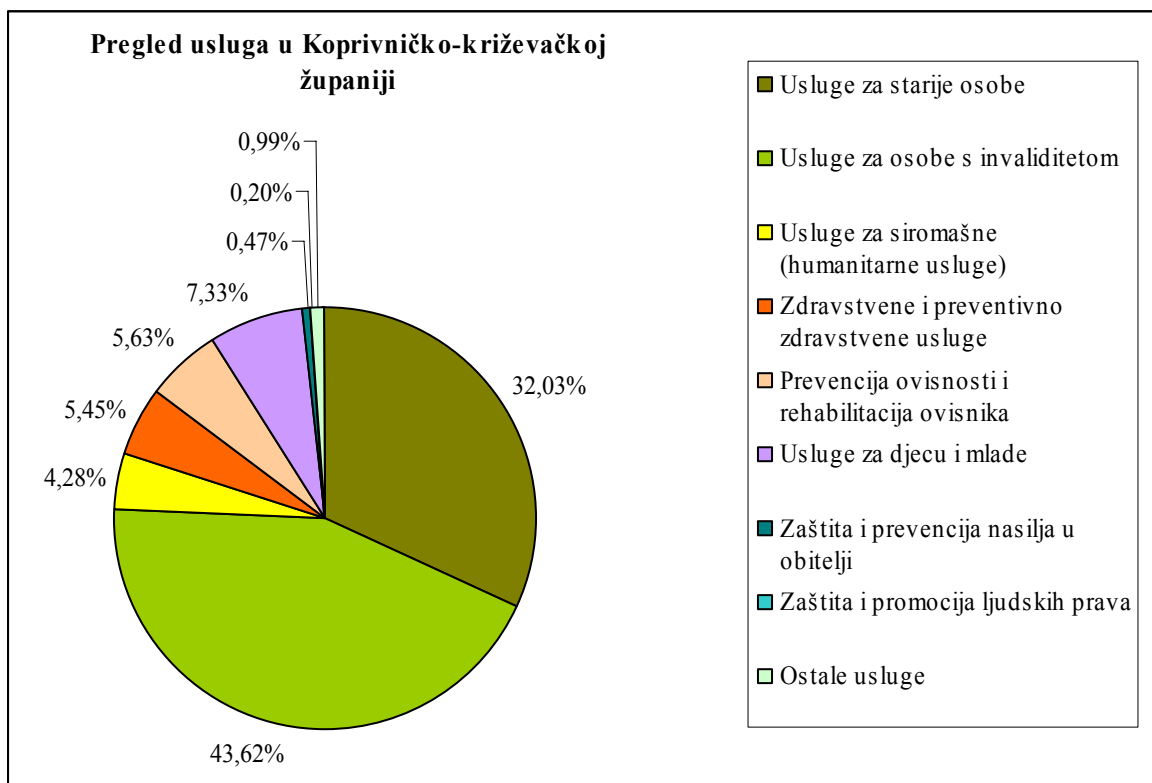
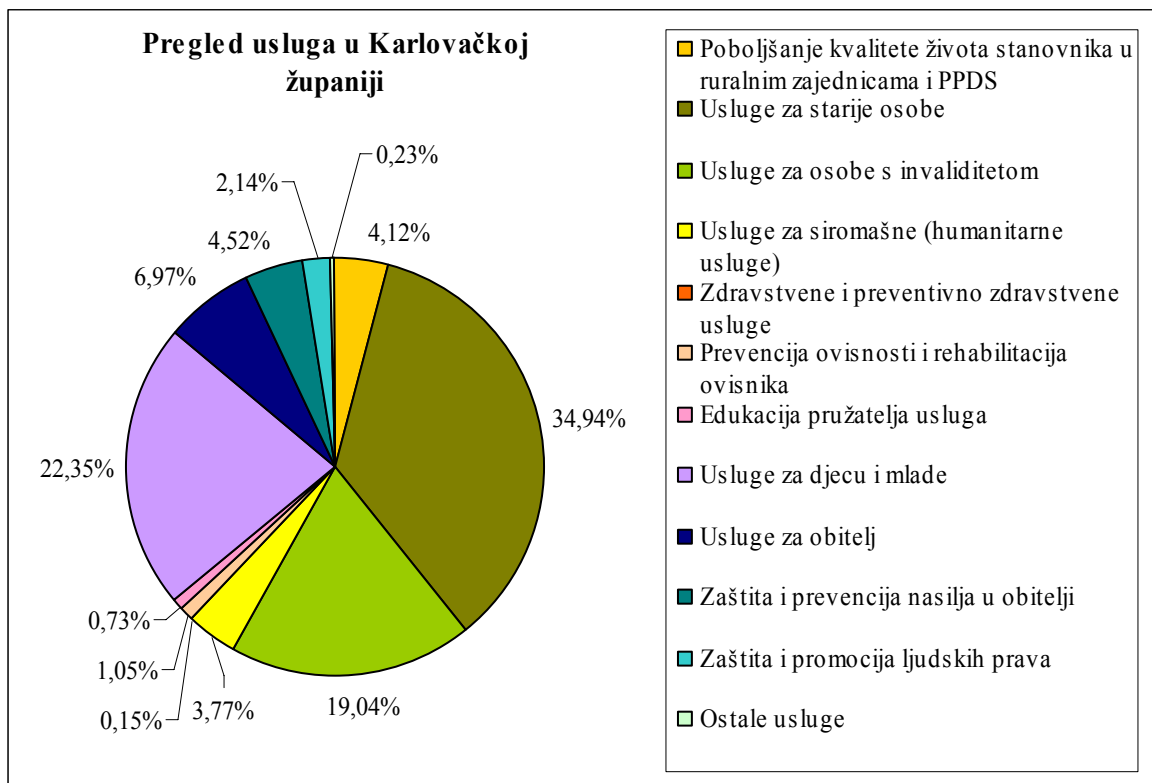

- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Strukovno usavršavanje
- Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

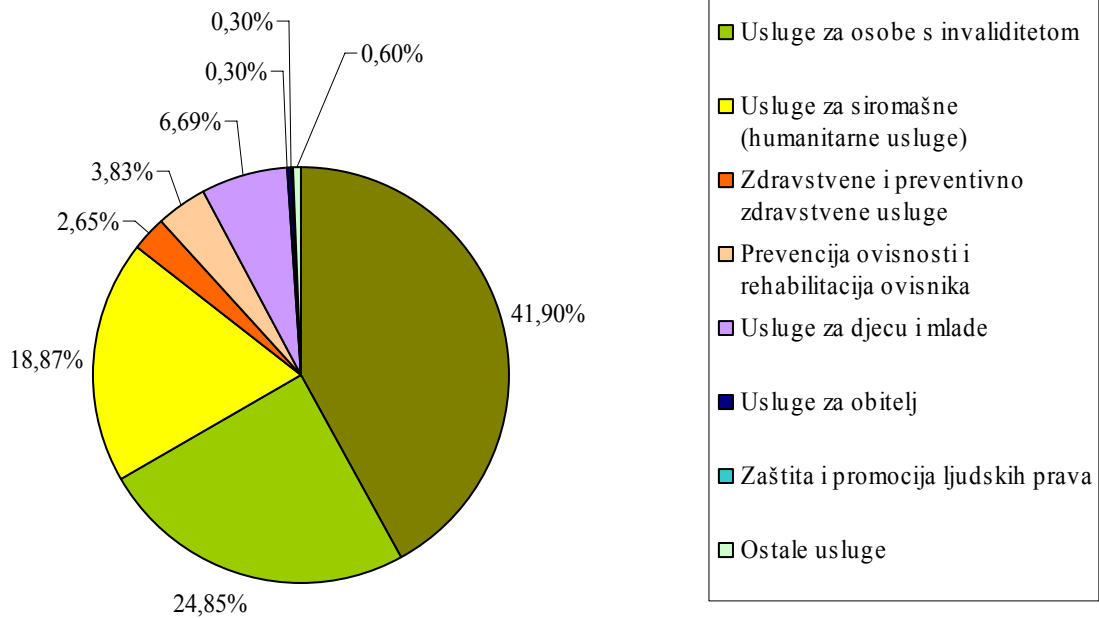
Pregled usluga u Istarskoj županiji

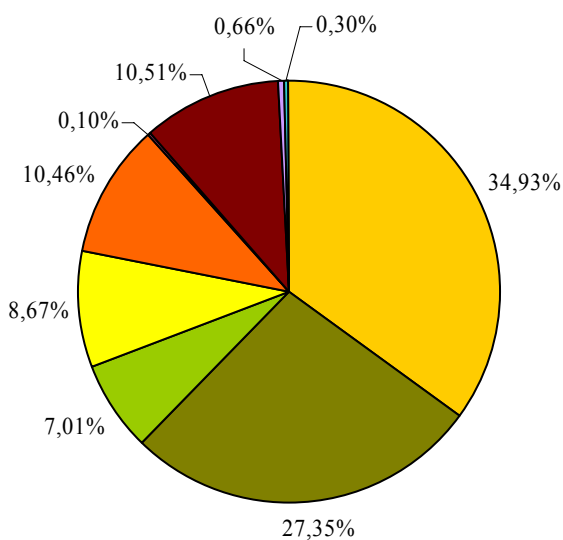
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava

Pregled usluga u Krapinsko-zagorskoj županiji

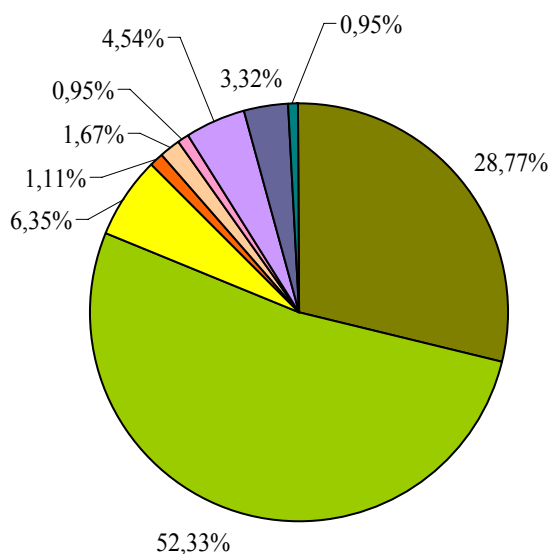

Pregled usluga u Ličko-senjskoj županiji

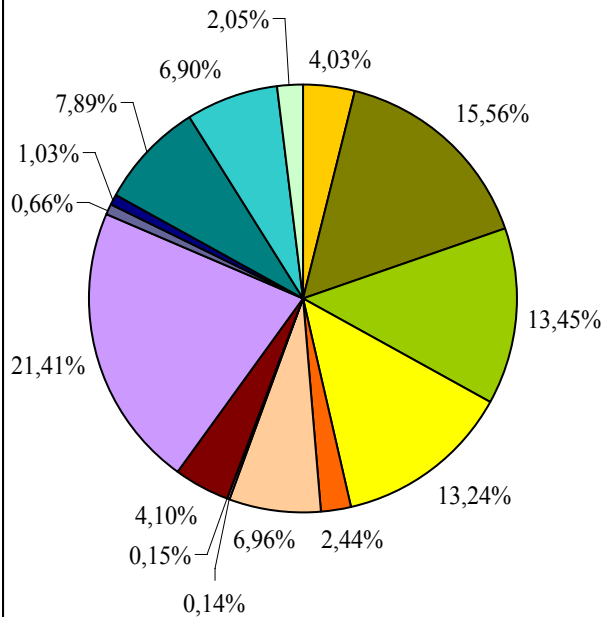
- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Strukovno usavršavanje
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Zaštita i promocija ljudskih prava

Pregled usluga u Međimurskoj županiji

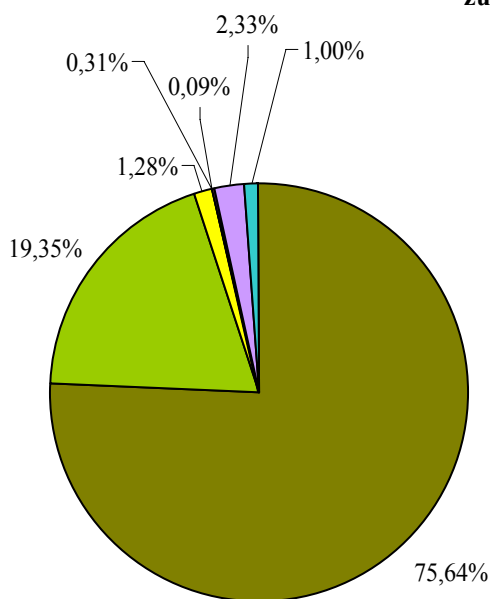
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za Rome
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji

Pregled usluga u Osječko-baranjskoj županiji

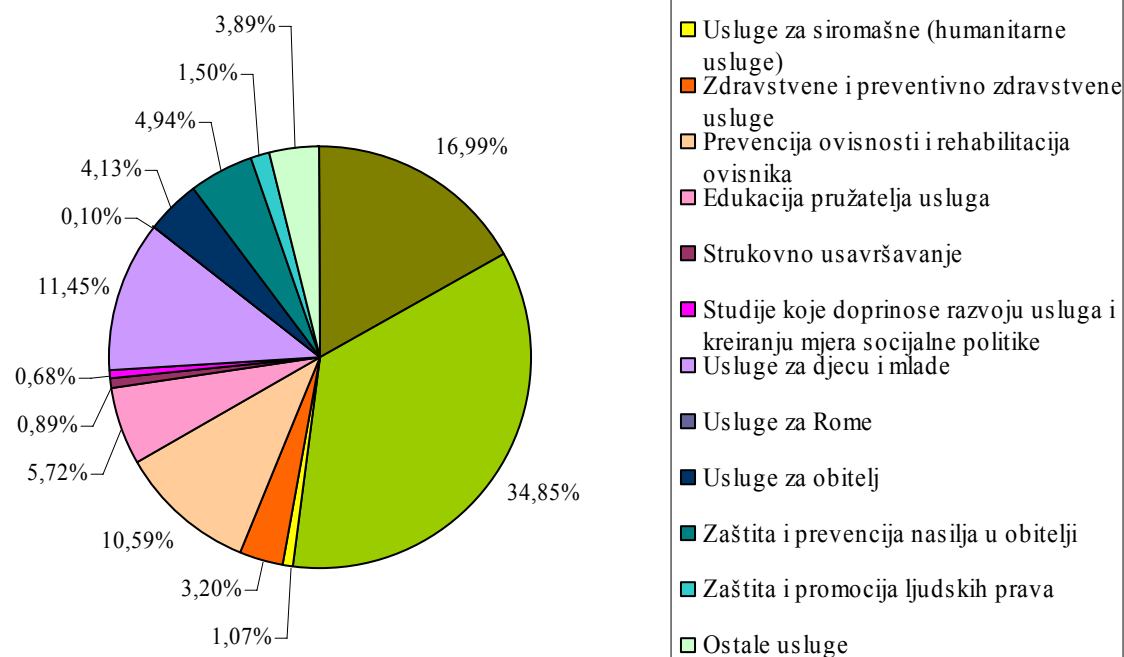
- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Strukovno usavršavanje
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za Rome
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

Pregled usluga u Požeško-slavonskoj županiji

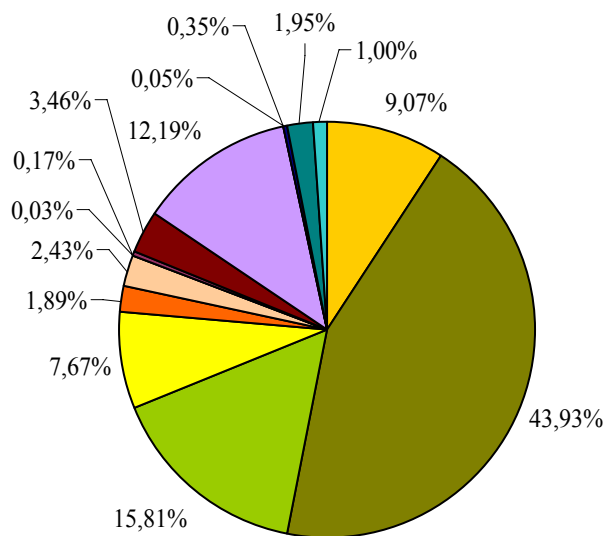

- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Strukovno usavršavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Zaštita i promocija ljudskih prava

Pregled usluga u Promorsko-goranskoj županiji

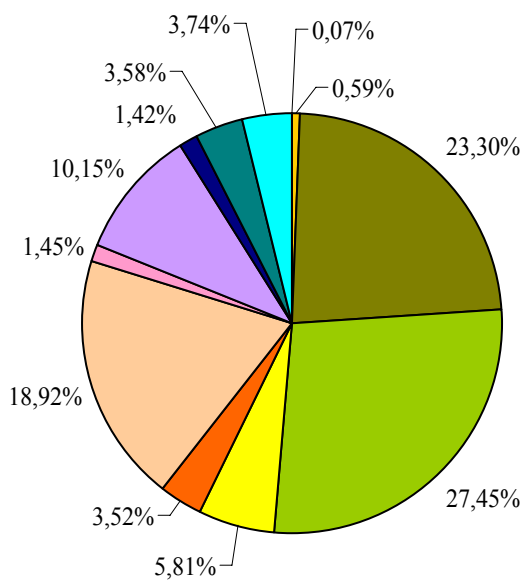

Pregled usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji

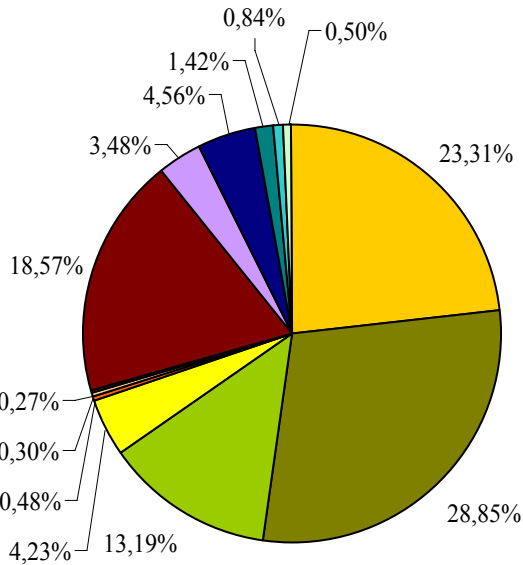
- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Strukovno usavršavanje
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za Rome
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava

Pregled usluga u Splitsko-dalmatinskoj županiji

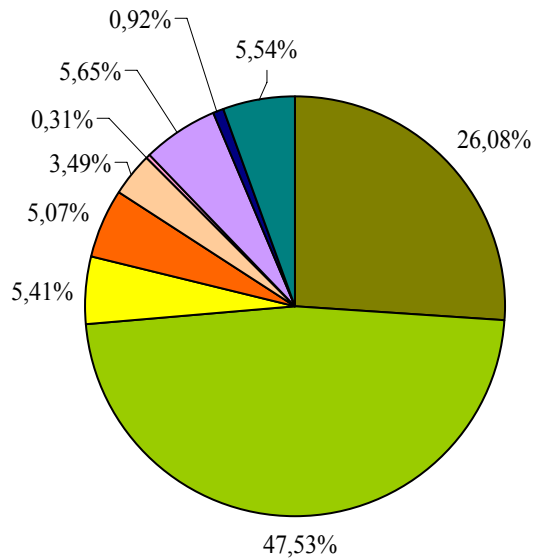
- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

Pregled usluga u Šibensko-kninskoj županiji

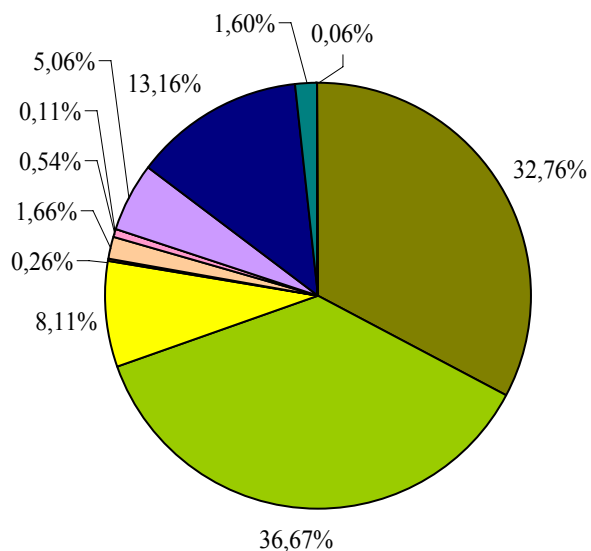
- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Strukovno usavršavanje
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

Pregled usluga u Varaždinskoj županiji

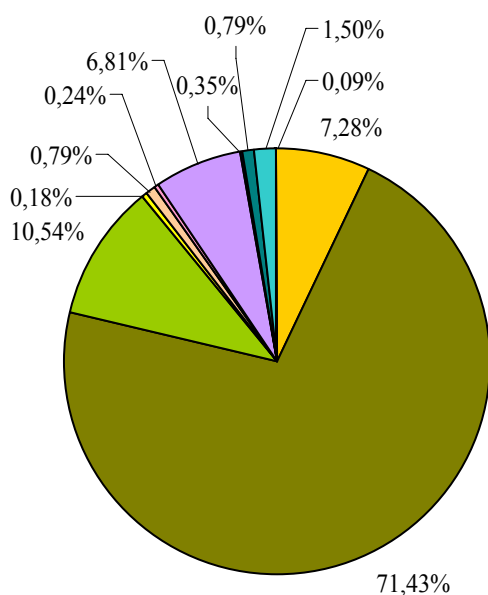
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevencija ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji

Pregled usluga u Virovitičko-podravskoj županiji

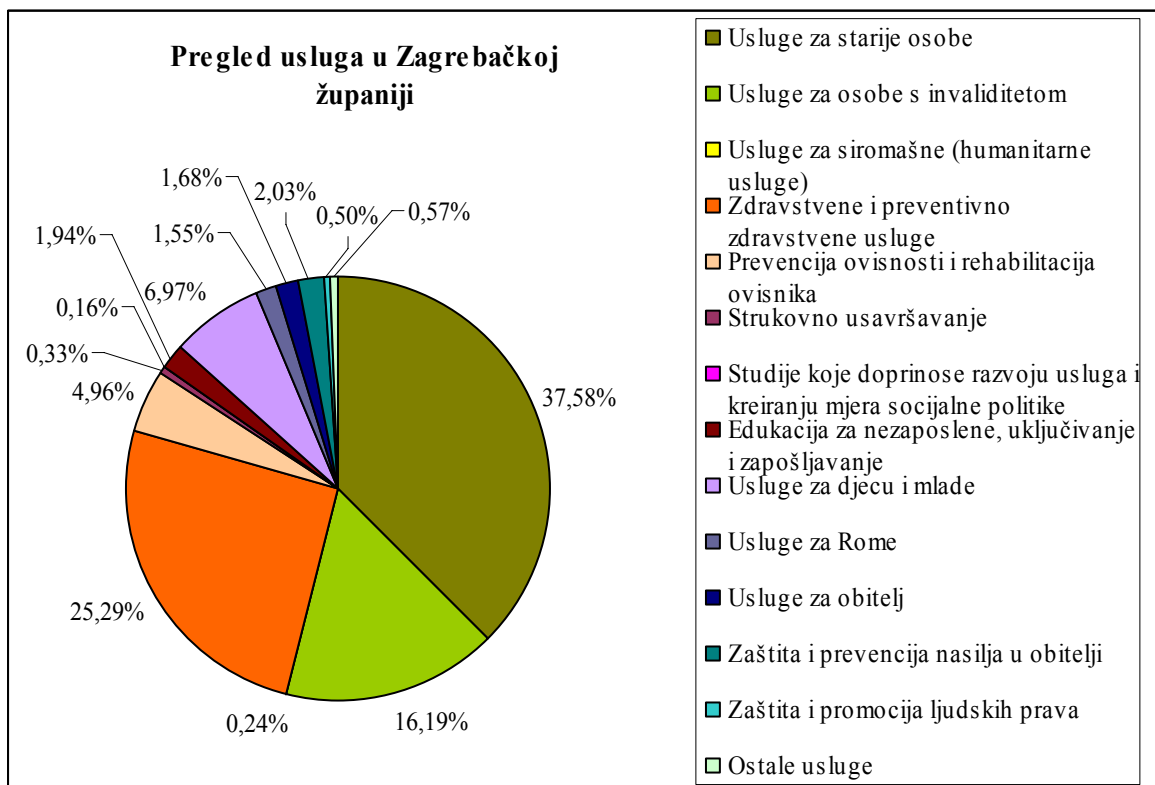
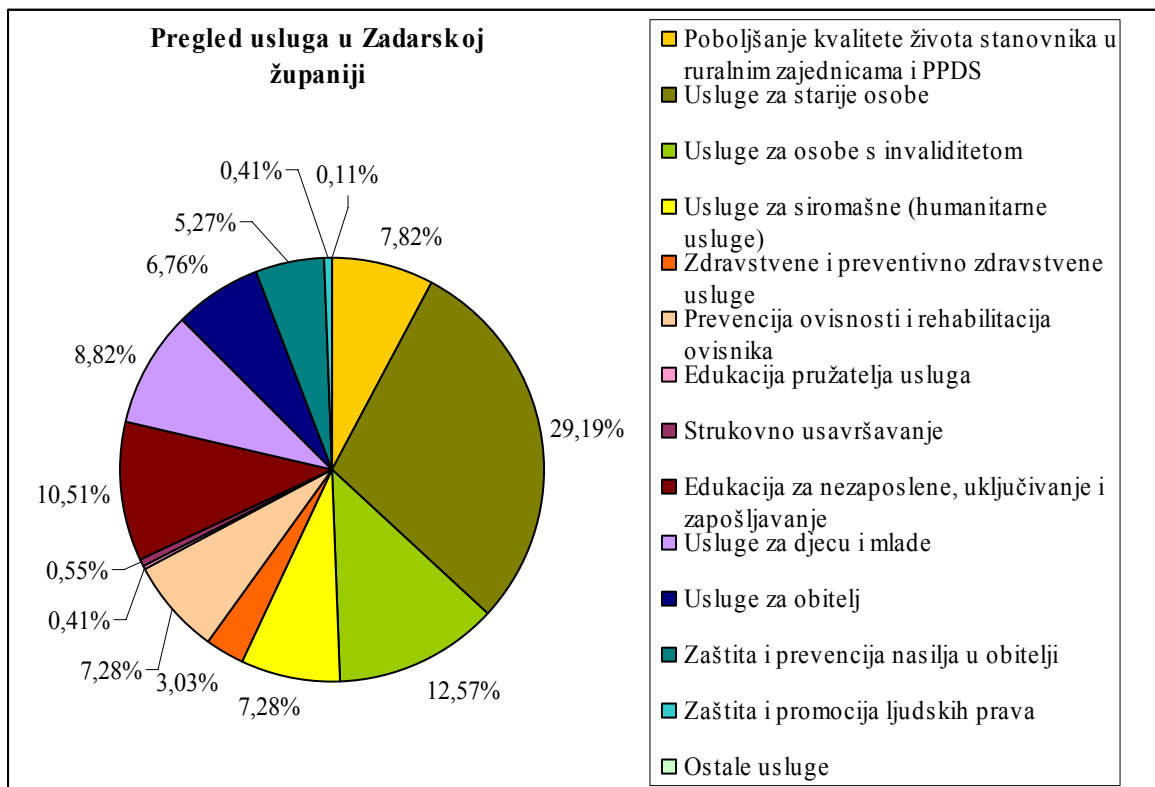

- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Strukovno usavršavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Ostale usluge

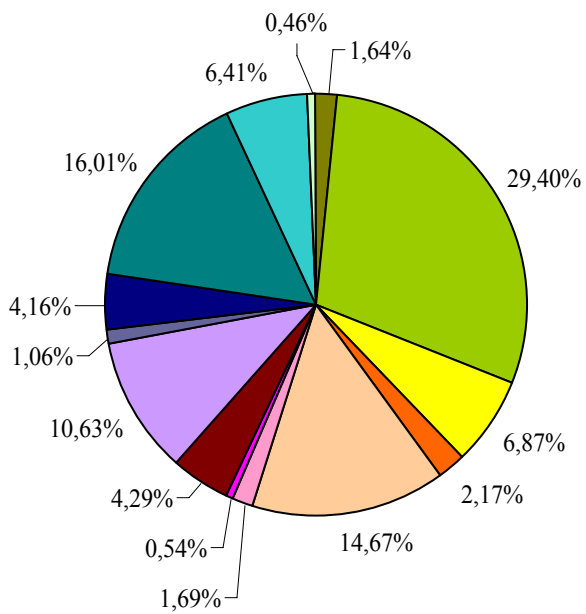
Pregled usluga u Vukovarsko-srijemskoj županiji

- Poboljšanje kvalitete života stanovnika u ruralnim zajednicama i PPDS
- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

Pregled usluga u Gradu Zagrebu

- Usluge za starije osobe
- Usluge za osobe s invaliditetom
- Usluge za siromašne (humanitarne usluge)
- Zdravstvene i preventivno zdravstvene usluge
- Prevenција ovisnosti i rehabilitacija ovisnika
- Edukacija pružatelja usluga
- Studije koje doprinose razvoju usluga i kreiranju mjera socijalne politike
- Edukacija za nezaposlene, uključivanje i zapošljavanje
- Usluge za djecu i mlade
- Usluge za Rome
- Usluge za obitelj
- Zaštita i prevencija nasilja u obitelji
- Zaštita i promocija ljudskih prava
- Ostale usluge

Prilog 3

Izvori informacija o financiranju udruga:

Središnja država/ministarstva i uredi Vlade RH:

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka (PSGO) – Obavijest o dodjeli ugovora za SU1 – *Lista projekata odabranih za dodjelu darovnica – Socijalno uključivanje* <http://www.mmpi.hr/userdocsimages/2007/071123-lista-SU1.pdf>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj, Odjel za osobe s invaliditetom
Područje 1. Afirmacija prava i unapređivanje politike za osobe s invaliditetom - *osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta*; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Područje 2. Programi usmjereni djeci s teškoćama u razvoju - *odobreni projekti udruga koje se bave problemima i zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom*;
<http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Područje 3. Programi usmjereni mladima s invaliditetom - *osiguravanje osobnog asistenta za mlade s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta*; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj - *Potpura za projekte udruga koje pridonose borbi protiv droga i svih oblika ovisnosti* - Popis projekata prijavljenih na natječaj za raspodjelu financijskih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću za 2007. godinu u razdjelu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kojima temeljem utvrđenih kriterija je odobrena financijska potpora - *Potpura za projekte udruga koje pridonose borbi protiv droga i svih oblika ovisnosti*; Datum objave rezultata: 20. travnja 2007. godine;
<http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj; *Projekti za darovitu/nadarenu djecu, projekti usmjereni jačanju roditeljskih kompetencija u skrbi i odgoju djece, kao i djece s teškoćama u razvoju, projekti usmjereni zaštiti djece od opasnosti kojima se izlažu prilikom korištenja računala, interneta i drugih sredstava komuniciranja na daljinu*;
<http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj; *Odobreni projekti temeljem natječajnog postupka za financijsku potporu projekata udruga usmjerenih djeci i mladima iz sredstava državnog proračuna za 2007. godinu - djeca*; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj; *Odobreni projekti temeljem natječajnog postupka za financijsku potporu projekata udruga usmjerenih djeci i mladima iz sredstava državnog proračuna za 2007. godinu – mladi*; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj;
Odobreni projekti klubova za mlade u 2007. godini; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za obitelj;
Odobreni projekti usmjereni obitelji po natječaju ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 4. srpnja 2007. godine za područja: Projekti za višečlane obitelji - projekti usmjereni provedbi mjera obiteljske i populacijske politike; <http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za međugeneracijsku solidarnost - Projekti za starije osobe koje provode organizacije civilnog društva: *Popis projekata prijavljenih na natječaj za odobrenje financijskih sredstava u 2007. godini za provedbu projekata organizacija civilnog društva kojima se doprinosi poboljšanju kvalitete života starijih osoba u Republici Hrvatskoj* Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kojima je temeljem utvrđenih kriterija odobrena financijska potpora; Datum objave rezultata: 21. ožujka 2007;
<http://www.mobms.hr/page.aspx?PageID=76>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uprava za međugeneracijsku solidarnost - Program *Pomoć u kući starijim osobama* i Program *Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama*; (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Natječaj za udruge iz područja zdravstva - Rezultati za projekte i programe - Državni proračun za 2007.; Programi udruga, Projekti udruga
http://www.mzss.hr/hr/natjecaji/natjecaji_za_udruge/natjecaj_za_udruge_iz_podrucja_zdravstva_drzavni_proracun_za_2007

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Natječaj za udruge iz područja ovisnosti (Loto 2007.); Rezultati – prihod od igara na sreću: Projekti udruga – prevencija ovisnosti
http://www.mzss.hr/hr/natjecaji/natjecaji_za_udruge/natjecaj_za_udruge_iz_podrucja_ovisnosti_loto_2007

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Natječaj za udruge iz područja socijalne skrbi (Lutrijska sredstva 2007.);
Rezultati za Projekte udruga osoba s invaliditetom: Popis projekata udruga osoba s invaliditetom, prijavljenih na Poziv za prijavu projekata iz područja socijalne skrbi za financijsku potporu udrugama osoba s invaliditetom iz dijela prihoda od igara na sreću za 2007. godinu, kojima je odobrena financijska potpora
Rezultati za Programe udruga osoba s invaliditetom: Popis programa udruga osoba s invaliditetom prijavljenih na Poziv za prijavu programa iz područja socijalne skrbi za financijsku potporu udrugama osoba s invaliditetom iz dijela prihoda od igara na sreću za 2007. godinu, kojima je odobrena financijska potpora
Rezultati za Osnovnu djelatnost udruga osoba s invaliditetom: Popis udruga osoba s invaliditetom, prijavljenih na Poziv za prijavu udruga osoba s invaliditetom koje djeluju u područja socijalne skrbi za sufinanciranje iz dijela prihoda od igara na sreću za 2007. godinu, kojima je odobreno sufinanciranje osnovne djelatnosti
Rezultati za Projekte udruga koje se bave socijalno humanitarnom djelatnošću: Popis projekata udruga koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću, prijavljenih na Poziv za prijavu projekata iz područja socijalne skrbi za financijsku potporu udrugama koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću iz dijela prihoda od igara na sreću za 2007. godinu, kojima je odobrena financijska potpora
http://www.mzss.hr/hr/natjecaji/natjecaji_za_udruge/natjecaj_za_udruge_iz_podrucja_socijalne_skrbi_lutrijska_sredstva_2007

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Natječaj za prijavu prijedloga projekata za dobivanje darovnica u okviru programa za inovacije i učenje: Popis projekata primatelja darovnica prijavljenih na Poziv za prijavu projekata od 29.1.2007. godine Programa za inovacije i učenje iz područja socijalne skrbi, kojima je dodijeljena financijska potpora;
http://www.mzss.hr/hr/programi_i_projekti/projekt_razvoja_sustava_socijalne_skrbi/darovnica_u_okviru_programa_za_inovacije_i_ucenje/natjecaj_za_prijavu_prijedloga_projekata_za_dobivanje_darovnica_u_okviru_programa_za_inovacije_i_ucenje

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske - Natječaj za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnoga proračuna za 2007. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske: *Odluka o raspodjeli sredstava za projekte organizacija civilnog društva iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava u 2007. godini*; <http://www.ljudskaprava-vladarh.hr/default.asp?ru=1&gl=20070414000001&sid=&jezik=1>

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske – Natječaj za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za unaprjeđenje standarda direktnog rada s korisnicima – žrtvama svih oblika nasilja; *Odluka o raspodjeli sredstava za projekte udruga u Republici Hrvatskoj za unaprjeđenje standarda direktnog rada s korisnicima – žrtvama svih oblika nasilja*; http://www.ljudskaprava-vladarh.hr/Download/2007/10/31/ODLUKA_-_zrtve_nasilj.doc

Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske - Natječaj za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnoga proračuna za 2007. godinu, na poziciji Ureda za ravnopravnost spolova iz područja „*Promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova*“
<http://www.ured-ravnopravnost.hr/page.php?id=264&type=article>

Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske - *Odluka o raspodjeli financijskih sredstava za projekte udruga na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga u 2007. godini*;
http://www.uredzadroge.hr/upload/File/odluka%20o%20raspodjeli%20financijskih%20sredstava%20za%202007_%20godinu.doc

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva:

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Građanske inicijative: "Naš doprinos zajednici" (PP-1) - Pregled odobrenih građanskih inicijativa prijavljenih na Natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u programskom području PP-1 u 2006. godini http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/pp-1_konacno.pdf

Razvoj zajednice: "Zajedno za bolje" (PP-2) - Pregled odobrenih projekata organizacija civilnoga društva prijavljenih na Natječaj nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u programskom području PP-2 u 2006. godini http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/pp-2_konacno.pdf

Demokratizacija i razvoj civilnoga društva (PP-4) - Pregled odobrenih projekata organizacija civilnoga društva prijavljenih na Natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u programskom području PP-4 u 2006. godini http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/pp-4_konacno.pdf

Institucionalna potpora stabilizaciji i/ili razvoju udruge (PP-6) - Pregled odobrenih institucionalnih potpora u programskom području PP-6 prijavljenih na natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u 2006. godini <http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/PP-6-konacno.pdf>

Institucionalna potpora stabilizaciji i/ili razvoju udruge (PP-6) 2005. - Pregled odobrenih institucionalnih potpora za stabilizaciju i/ili razvoj udruga prijavljenih na natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva 2005. godini http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/pp6_rezultati-07092005.pdf

Institucionalne potpore (PP-6) 2004. - Pregled odobrenih institucionalnih potpora stabilizaciji i/ili razvoju udruga prijavljenih na natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva 2004. godine <http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/doc/natjecaji/rezultati/Rezultati-PP6-300604.pdf>

Međunarodni donatori:

Europska Komisija - CARDS 2004 – Pružanje socijalnih usluga od neprofitnog sektora; *Pregled financiranih projekata koji potiču razvoj socijalnih usluga i smanjivanje socijalne isključenosti i siromaštva CARDS 2004 u 2007. i 2008. godini* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

UNDP – Program Ujedinjenih Naroda za razvoj: *Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka Područja od posebne državne skrbi i područja koja zaostaju u razvoju – Like i zaleđa Zadra i Šibenika* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

UNDP – UNV (Volonteri Ujedinjenih naroda) - projekt - *Jačanje lokalnog razvoja i uključivanje ranjivih skupina kroz volonterstvo* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Županije:

Bjelovarsko-bilogorska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb - *Analitička lista po aktivnostima* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Brodsko-posavska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti, zdravstvo i socijalnu skrb - *Socijalni programi Brodsko-posavske županije u 2007. godini* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Dubrovačko-neretvanska županija, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i branitelje, Program javnih potreba u zdravstvu Dubrovačko-neretvanske županije za 2007. godinu - Programi udruga i ustanova u zdravstvu; Program javnih potreba u socijalnoj skrbi Dubrovačko-neretvanske županije za 2007. godinu - Projekti socijalne skrbi kroz udruge (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Istarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Program javnih potreba u zdravstvu i socijalnoj skrbi u Istarskoj županiji za 2007. – *Prevenција i liječenje ovisnosti/poremećaja u ponašanju djece i mladih (Razvoj odgovarajućih emocionalnih i socijalnih vještina djece i mladih, Uspješno roditeljstvo, Podrška rizičnim skupinama, Organizirani rad sa ovisnicima i/ili samoorganiziranje bivših ovisnika, Jačanje kapaciteta zajednice), Zaštita i unapređenje kvalitete života starijih osoba (Pomoć i njega u kući, Dobro susjedska pomoć, Klubovi za starije, Prevenција funkcionalne onesposobljenosti, Jačanje kapaciteta zajednice), Zaštita i unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom, Zaštita žrtava i prevenција nasilja u obitelji, Unapređenje zdravlja i socijalna sigurnost općenito* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Karlovačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb - *Tekuće donacije udrugama građana* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Koprivničko-križevačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb - *Popis udruga i programa/projekata financiranih iz Proračuna Koprivničko-križevačke županije* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Krapinsko-zagorska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb; Služba za zdravstvo i socijalnu skrb, *Natječaj za dodjelu potpora programima i projektima udruga u Krapinsko-zagorskoj*

županiji za 2007. g. - 1. *PODRUČJE* “unapređenje kvalitete življenja i očuvanje zdravlja”; 4. *PODRUČJE* “unapređenje odgoja i obrazovanja ciljne skupine ili sredine, posebno mladih”; 6. *PODRUČJE* “unapređenje socijalnog statusa ciljne skupine ili sredine”; 7. *PODRUČJE* “zaštita osoba i skupina s posebnim potrebama i invaliditetom (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Ličko-senjska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti - Program javnih potreba u školstvu, kulturi, tehničkoj i prometnoj kulturi, športu, informiranju, zdravstvu, socijalnoj skrbi i udrugama građana – sredstva namijenjena djelatnostima socijalnih programa koja uključuju i djelatnosti povezane sa zdravstvom (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Međimurska županija, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu zaštitu i nacionalne manjine, Socijalni programi i projekti financirani iz Proračuna Međimurske županije za 2007. (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Osječko-baranjska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti - Program financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u 2007. godini – programi iz područja zdravlja, socijalne skrbi, humanitarnih i karitativnih aktivnosti, programi iz područja građanskih inicijativa, ljudskih prva i sloboda, strukovnih udruga, udruga s programima djeca i mladi te programima zaštite okoliša i hobistike (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti - Program javnih potreba humanitarno-socijalnih udruga za 2007. godinu te izmjene i dopune istog; Program javnih potreba udruga proisteklih iz Domovinskog rata za 2007. godinu, te izmjene i dopune istog (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb - Program javnih potreba - socijalna skrb: udruge i gradovi, zdravstvena zaštita (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Sisačko-moslavačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb; Odluka o financiranju Programa udruga iz područja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi iz sredstava Proračuna Sisačko-moslavačke županije u 2007. godini – Udruge proistekle iz Domovinskog rata, socijalne, zdravstvene i humanitarne udruge, ostale udruge; Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije 2007., broj 5, Godina XV, Sisak, 30. ožujka 2007.

Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb - Program javnih potreba u socijalnoj skrbi Splitsko-dalmatinske županije za 2007. – Nacrt prijedloga Programa o izmjenama i dopunama Programa javnih potreba u socijalnoj skrbi Splitsko-dalmatinske županije za 2007. godinu; Nacrt prijedloga Programa o izmjenama i dopunama Programa javnih potreba u zdravstvu Splitsko-dalmatinske županije za 2007. godinu; Prijedlog Zaključka o sufinanciranju programa i projekata udruga za pomoć oboljelima i socijalnim udrugama; Prijedlog Zaključka o sufinanciranju programa i projekata veteranskih udruga (28. ožujka 2007. i 16. srpnja 2007.); (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za prosvjetu, znanost, kulturu i šport, Program javnih potreba udruga građana u 2007. godini – Veteranske udruge i udruge sudionika Domovinskog rata, Udruge koje skrbe o osobama s posebnim potrebama, Humanitarno-karitativne udruge, Strukovne udruge. (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Varaždinska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Pregled udruga iz područja zdravstva i socijalne skrbi od interesa za Varaždinsku županiju – 2007. godina (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Virovitičko-podravska županija, Upravni odjel za rad, zdravstvo i socijalnu skrb, Program socijalne zaštite – Tekuće donacije udrugama građana i političkim strankama (financijska potpora za rad udruga i sufinanciranje rada Županijskog Crvenog križa) (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Vukovarsko-srijemska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Odluka o rasporedu i raspodjeli sredstava financijske potpore aktivnostima i projektima udruga u Vukovarsko-srijemskoj županiji - Interesno udruživanje udruga u okviru zajedničkih ciljeva i zaštita i promicanje ljudskih prava, Razvoj humanitarnih djelatnosti, Unapređenje kvalitete življenja, Razvoj ljudskih potencijala, tekuće donacije Savezu slijepih i tekuće donacije udruga umirovljenika; Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije, broj 2/07, str. 43-44 <http://vinkovci.gkvk.hr/vsz/vjesnik/vjesnik02-07.pdf>

Zadarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Udruge s programima iz područja zdravstva, socijalne skrbi i humanitarnog rada koje se financiraju iz proračuna Zadarske županije (dopis) (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Zagrebačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Sufinanciranje zdravstvenih, socijalno-humanitarnih i sličnih udruga i organizacija za 2007. – Udruge proizašle iz Domovinskog rata, Hrvatski Crveni križ, Udruge umirovljenika – skrb o starijima i nemoćnima, Zdravstvene udruge, Udruge osoba s posebnim potrebama, Udruge za suzbijanje ovisnosti i neprihvatljivog ponašanja, Udruge za zaštitu i pomoć zlostavljanim osobama, Udruge Roma, Opće socijalno-humanitarne udruge, Ostale udruge (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Gradovi:

Grad Bjelovar, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Pomoći humanitarnim organizacijama i udrugama – Udruge kojima se sufinancira redovan rad i aktivnosti iz proračuna Grada Bjelovara prema planu u 2007. godini (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Čakovec, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Program javnih potreba u socijalnoj zaštiti Grada Čakovca za 2007. godinu, Pregled podataka o udrugama s područja socijalne zaštite koje se sufinanciraju iz proračuna Grada Čakovca za 2007. godinu (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Dubrovnik, Izmjene i dopune proračuna Grada Dubrovnika za 2007. godinu – Udruge socijalne skrbi, Programi zdravstvene skrbi, prevencije i aktivnosti, Unapređivanje kvalitete života osoba s posebnim potrebama, Sufinanciranje udruga Domovinskog rata; Službeni glasnik Grada Dubrovnika, Broj 7., Godina XLIV., Dubrovnik, 12. srpnja 2007., <http://www.dubrovnik.hr/downloads/SIGlasnik072007.pdf>

Grad Gospić, Program javnih potreba udruga građana Grada Gospića za 2007. godinu; <http://www.gospic.hr/uprava/vjesnik1206.asp#3>

Grad Karlovac, Upravni odjel za društvene djelatnosti i socijalnu skrb, Odluka – Tekuće donacije udrugama civilnog društva (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Koprivnica, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Dodatni socijalni programi koji se financiraju iz Proračuna Grada Koprivnice - Odluka o socijalnom zbrinjavanju građana Grada Koprivnice, Sufinanciranje programa udruga građana Grada Koprivnice u 2007. godini – Udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi, Udruge proizašle iz Domovinskog rata, Udruge za rad s djecom i mladeži, Udruge žena iz prigradskih naselja, Ostale udruge, Programi u projektu „Zdravi grad“ Koprivnica (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Krapina, Upravni odjel Grada Krapine, Programske aktivnosti socijalne zaštite, Programske aktivnosti humanitarnih udruga (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Osijek, Rezultati natječaja za financiranje udruga građana iz proračuna Grada za 2007. godinu – Udruge proistekle iz Domovinskog rata, Udruge invalida, Udruge zdravstvene humanitarne zaštite, Ljudska i manjinska prava, Demokratizacija i razvitak civilnog društva, Stvaralaštva mladih, Gospodarstvo (neprofitno poduzetništvo i socijalno zapošljavanje);
http://www.osijek.hr/natjecaji/natjecaj_financ_udruga_2007.doc

Grad Požega, Upravi odjel za samoupravu, Socijalni programi i projekti odobreni u 2007. godini, Popis pružatelja usluga (udruge, pravne i fizičke osobe) koji su dobili tekuću donaciju od 1. siječnja 2007. godine do 30. lipnja 2007. godine (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Pula, Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo, Proračun Grada Pule za 2007. Izvješće o provedbi Socijalnog programa Grada Pule za period I-IV 2007. g; financijski plan za 2007. – Socijalni program: Naknade građanima i kućanstvima u novcu – naknada socijalno ugroženim, Naknada građanima i kućanstvima u novcu – prehrana, Naknade građanima i kućanstvima u naravi – sufinancirane cijene prijevoza, Tekuće donacije u novcu – socijalne ustanove, Tekuće donacije u novcu – udruge, Tekuće donacije u novcu – socijalno zdravstvene akcije u Mjesnim odborima, Tekuće donacije u novcu – nepredviđene intervencije, Dodatna ulaganja u ostalu nefinancijsku imovinu (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Zaključak Poglavarstva Grada Rijeke (na sjednici održanoj 9. siječnja 2007.) o financiranju projekata i programa u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi u gradu Rijeci u 2007. godini – Promocija zdravlja, zdravstveni odgoj i prosvjećivanje, Prevencija ovisnosti, Prevencija i suzbijanje masovnih nezaraznih bolesti, Prevencija i suzbijanje ozljeda i invaliditeta, Socijalna zaštita djece i mladeži, Psihosocijalna zaštita osoba s posebnim potrebama, Psihosocijalna zaštita osoba starije životne dobi, Psihosocijalna zaštita branitelja stradalnika Domovinskog i II. svjetskog rata (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Sisak, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Program javnih potreba u socijalnoj skrbi u 2007. godini – Udruge u zdravstvu, Udruge osoba s invaliditetom, Udruge stradalnika proisteklih iz Domovinskog rata (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Slavonski Brod, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Podaci o planiranim oblicima pomoći u socijalnom programu Grada Slavanskog Broda za 2007. godinu; Prikaz sredstava planiranih za potrebe

zdravstva i socijalne skrbi u Proračunu Grada Slavonskog Broda u 2007. godini – Udruge koje skrbe o osobama s invaliditetom, Udruge koje pružaju humanitarnu, duhovnu, psihosocijalnu pomoć, provode programe za djecu i mlade, Udruge iz područja zdravstvene skrbi (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Split, Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu, Program socijalne skrbi i zdravstvene zaštite za 2007. godinu (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti), Zaključak o prihvaćanju projekata udruga iz područja socijalne skrbi i zdravstvene zaštite za mjesečno sufinanciranje u razdoblju od 01. siječnja 2007. do 31. prosinca 2007. godine, Službeni glasnik Grada Splita, Broj 1; godina LIII(XV); Split, 15. siječnja 2007., str. 18-21, http://www.split.hr/Sluzbeni_Glasnici/br.%201-2007.pdf

Grad Šibenik, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Zaključak o raspodjeli sredstava iz Proračuna Grada Šibenika za 2007. godinu – Tekuće donacije udrugama građana (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Varaždin, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Grada Varaždina, Program javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu u 2007. godini (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Velika Gorica, Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj, *Plan rasporeda sredstava za Program prevencije društveno neprihvatljivih ponašanja djece i mladih Grada Velike Gorice za 2007. godinu i Prijedlog zaključka o financiranju programa udruga mladih Grada Velike Gorice za 2007. godinu* (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Virovitica, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Popis socijalnih programa/dodatnih naknada koje se financiraju iz gradskog proračuna; Popis pružatelja usluga (udruge, pravne i fizičke osobe) koji su dobili donaciju iz gradskog proračuna Grada Virovitice (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Vukovar, Odsjek za socijalnu skrb i humanitarnu djelatnost Grada Vukovara, dopis – informacije o socijalnom programu i financiranju udruga socijalnog karaktera (planirani iznosi u Proračunu Grada Vukovara za 2007. godinu) (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Zadar, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Udruge građana s područja zdravstvene i socijalne skrbi, Udruge branitelja iz Domovinskog rata te boraca iz 2. svjetskog rata i poraća - Humanitarna društva i strukovne udruge, Udruge za borbu protiv ovisnosti i unaprjeđenje zdravlja, Udruge za pomoć oboljelima, Udruge za pomoć osobama s invaliditetom, Udruge za pomoć i osnaživanje obitelji, Udruge iz Domovinskog rata, Udruge građana iz Drugog svjetskog rata i poraća, Ostale udruge (dokument u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti)

Grad Zagreb, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje, Proračun Grada Zagreba za 2007. godinu - Razdjel 010. Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje – ured, str. 28-33, [http://www.zagreb.hr/SIGlasnik.nsf/52e5cbe929e7b66fc125696500452b27/e5b73f1f50f1cf78c1257251004d0020/\\$FILE/015%20Prora%C4%8Dun%20Grada%20Zagreba%20za%202007.pdf](http://www.zagreb.hr/SIGlasnik.nsf/52e5cbe929e7b66fc125696500452b27/e5b73f1f50f1cf78c1257251004d0020/$FILE/015%20Prora%C4%8Dun%20Grada%20Zagreba%20za%202007.pdf)

II. posebni dio plana sredstava za dodjelu potpora programima od socijalnog značenja u 2007. godini: a) Programi ili projekti od socijalnog i humanitarnog značaja - 1. Osobe starije životne dobi; 2. Žrtve nasilja;

3. Osobe s invaliditetom; 4. Osobe s potrebom za psiho-socijalnom pomoći; 5. Socijalno ugrožene osobe koje nisu uključene u postojeći sustav socijalne skrbi; b) Programi ili projekti prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži - 3. Sociopedagoški; Popis udruga financiranih za ciljane i karakteristične aktivnosti od posebnog interesa za Grad Zagreb (dokumenti u arhivi - UNDP Program socijalne uključenosti);